

บทที่ 3

สิทธิของจำเลยที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยรวดเร็วในต่างประเทศ

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการและขั้นตอนในการพิจารณาคดีที่ต่างประเทศนำมาใช้ เพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นไปโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น และวิเคราะห์ถึงข้อดีข้อเสียตลอดจนประสิทธิภาพต่าง ๆ ของระบบการพิจารณาคดีโดยรวดเร็วของแต่ละประเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลที่จะนำมาศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อนำมาปรับปรุงใช้ในประเทศไทยต่อไป

ผู้เขียนเห็นว่า ควรนำกฎหมายเกี่ยวกับการพิจารณาคดีโดยรวดเร็วของต่างประเทศในระบบกฎหมายแบบคอมมอนลอว์ (Common Law) และระบบกฎหมายแบบประมวลกฎหมาย (Civil Law) มาเปรียบเทียบกันโดยในประเทศคอมมอนลอว์นั้น ผู้เขียนเห็นควรนำกฎหมายของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศหลักและมีหลักปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานยุติธรรมทางอาญาที่ดี และมีวิวัฒนาการมาช้านาน มาเป็นตัวอย่าง และจะศึกษากันในระบบกฎหมายแบบประมวลกฎหมาย (Civil Law) ผู้เขียนเห็นว่าควรนำกฎหมายของประเทศฝรั่งเศส ซึ่งจัดว่าเป็นประเทศเจ้าระบบกฎหมายแบบประมวลกฎหมาย (Civil Law) มาเปรียบเทียบ ทั้งนี้เพื่อสร้างภาพพจน์ในเรื่องนี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1. ประเทศสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศหนึ่งที่เคยประสบกับปัญหาความล่าช้าการพิจารณาคดี มีความคั่งค้างอยู่ในศาลเป็นจำนวนมาก ประชาชนต่างวิพากษ์วิจารณ์กันว่าศาลไม่มีประสิทธิภาพ สหรัฐอเมริกาได้พยายามหาทางแก้ไขปรับปรุงการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีการนำวิธีการต่าง ๆ เข้ามาใช้เพื่อลดจำนวนคดีที่จะมาสู่ศาลและเร่งรัดคดีในศาลให้เสร็จไปโดยรวดเร็ว ประหยัดเวลาและค่า

ใช้จ่าย และในปัจจุบันนี้ประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้สำเร็จล่วง เป็นอย่างดี¹

เนื่องจากเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่าวิธีการหนึ่งที่ทำให้การพิจารณาคดีของสหรัฐอเมริกา เป็นไปโดยรวดเร็วก็คือ การจัดตั้งศาลพิเศษขึ้นพิจารณาคดีเล็กน้อยโดยเฉพาะ แทนที่จะอยู่ในอำนาจของศาลชั้นต้นที่มีอำนาจในการพิจารณาคดีอาญาทั่ว ๆ ไป² ดังนั้นเพื่อความเข้าใจในเบื้องต้นถึงที่มา โครงสร้าง และวิวัฒนาการของศาลพิเศษดังกล่าว จึงควรกล่าวถึงศาลชั้นต้นที่มีอำนาจในการพิจารณาคดีอาญาของสหรัฐอเมริกาไว้พอสังเขปด้วย

1.1 ศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา

ระบบศาลของสหรัฐอเมริกายุ่งยากสับสน แต่ละเมืองแต่ละมลรัฐมีระบบศาลแตกต่างกัน โดยสรุปศาลในสหรัฐอเมริกาเป็นระบบคู่ คือ มีศาลสหรัฐ (Federal Court) ระบบหนึ่งกับศาลมลรัฐ (State Court) อีกระบบหนึ่ง ศาลสหรัฐเป็นศาลของประเทศที่ตั้งขึ้นโดยสภาองเกรส (Congress) ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญสหรัฐ³ ส่วนศาลมลรัฐเป็นศาลท้องถิ่นของแต่ละรัฐ ศาลสองระบบมีขอบเขตอำนาจต่างกันและซ้อนกันอยู่บางส่วน คดีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันคดีหนึ่งอาจขึ้นศาลมลรัฐ แต่อีกคดีหนึ่งขึ้นศาลสหรัฐก็ได้ ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาของสหรัฐอเมริกา จึงประกอบด้วย⁴

¹โสภณ รัตนกร, "รายงานการดูงานศาลยุติธรรม ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา (ตอน 2)," ตุลพาท 24 (ก.ย.-ต.ค.2520): 79.

²โสภณ รัตนกร, "ศาลเทศบาลและศาลจรรยา," วารสารนิติศาสตร์ 9(2520): 224.

³Henry J. Abraham, Judicial Process, 5 ed., (New York : Oxford University Press, 1986), p.163.

⁴Ibid.

1.1.1 ศาลชั้นต้นสหรัฐ (U.S. District Court) ปัจจุบันมีประมาณ 94 ศาลตั้งอยู่ในสหรัฐต่าง ๆ ศาลบางศาลแบ่งออกเป็นแผนกต่าง ๆ และหลายแผนก และอาจมีสถานที่นั่งพิจารณาคดีหลายแห่งต่าง ๆ กัน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกของคู่ความ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง⁵ ศาลนี้มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาทุกประเภท ไม่ถูกจำกัดอยู่กับรูปคดีที่กำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ องค์คณะพิจารณาในศาลชั้นต้นสหรัฐนั้นประกอบด้วยผู้พิพากษา 1 นาย นั่งพิจารณาร่วมกับคณะลูกขุน เว้นแต่จำเลยจะสละสิทธิที่จะให้พิจารณาโดยคณะลูกขุน วิธีพิจารณาที่ใช้บังคับต่อ ๆ มาใน The U.S. District Court มีบัญญัติไว้ใน Federal Rules of Criminal Procedure

กฎหมายกำหนดให้ The Supreme Court เป็นผู้วางกฎข้อบังคับ การปฏิบัติและวิธีพิจารณาของ The Federal Courts ที่ต่ำกว่า The Judicial Conference of the United States มีสิทธิที่จะเสนอต่อ The Supreme Court ในเรื่องเงื่อนไขและการใช้บังคับกฎข้อบังคับดังกล่าว รวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมกฎข้อบังคับเหล่านี้ด้วย ในการทำงานดังกล่าว The Judicial Conference ทำงานโดยร่วมกันอย่างเต็มที่กับ The Bench, The Bar และ The Law Schools งานที่ทำได้แล้วคือ แก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎข้อบังคับ และระเบียบทั่ว ๆ ไป และแบบฟอร์มเรื่องล้มละลาย The Chief Judge of The Supreme Court ในฐานะประธานในที่ประชุมได้แต่งตั้งคณะกรรมการประจำของที่ประชุมตามกฎข้อบังคับ การปฏิบัติ และวิธีพิจารณา และคณะกรรมการที่ปรึกษา 5 คน ได้รายงานต่อคณะกรรมการนั้นว่าการดำเนินงานแต่ละอย่างแต่ละชิ้น ภายในวงเขตวิธีพิจารณาที่แบ่งแยกไว้นั้น ได้รับความช่วยเหลือจากผู้รอบรู้กฎหมายที่มีชื่อเสียงในฐานะผู้รายงาน คณะกรรมการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาแยกออกไปเป็น⁶

⁵ วีระ ทรัพย์ไพศาล และกนก อินทร์ทรัพย์ "รายงานการดูงานศาล ณ ประเทศแคนาดา และประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 13 พ.ค.2521 ถึง 26 มิ.ย.2521, (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงยุติธรรม): 23.

⁶ เดช วุฒิสงห์ชัย, "การดูงานในสหรัฐอเมริกาและยุโรป," ตุลพาท 11 (กุมภาพันธ์ 2507): 25.

1. ทางด้าน Admiralty
2. ทางด้านล้มละลาย
3. ทางอาญา
4. ทางอุทธรณ์
5. ทางพยานหลักฐาน

คณะกรรมการทุก ๆ ชุดนี้มีวัตถุประสงค์จะวางระเบียบที่ปฏิบัติสำหรับ The Federal Court ให้เป็นอย่างเดียวกันหมด คณะกรรมการคณะนี้มีหน้าที่ค้นคว้าเตรียม เพื่อวางระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้เป็นแบบอย่างเดียวกัน โดยพยายามให้การพิจารณาไม่ยืดเยื้อ สิ้น สวดอก ประหยัดเวลา และเงิน ทั้งการพิจารณาก็พยายามให้เป็นการแสวงหาความจริง ยิ่งกว่าการต่อสู้กันโดยอาศัยเทคนิคในทางกฎหมาย ที่ได้ผลในขณะนี้ คือ The Federal Rules of Criminal Procedure รัฐต่าง ๆ นำเอาไปใช้ทั้งหมดหรือส่วนาใหญ่ โดยถือเป็นแนวทางตามที่คณะกรรมการได้วางไว้

1.1.2 ศาลชั้นต้นมลรัฐ (State Courts)

ศาลของแต่ละมลรัฐมีโครงสร้างแตกต่างกันออกไป ตามวิวัฒนาการและความเหมาะสมของมลรัฐนั้น ๆ ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะลักษณะรวม ๆ ที่มลรัฐทั่วไปต่างนำไปใช้

ศาลชั้นต้น มีอยู่ 2 ระดับ ในระดับต่ำสุดคือศาลที่มีเขตอำนาจจำกัด (The Lower Criminal Court) และต่อจากนั้นขึ้นไปเป็นศาลที่มีเขตอำนาจไม่จำกัด (General Jurisdiction)⁷

(ก) ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจจำกัด (The Lower Criminal Court)

- พิจารณาคดีอาญาไม่ร้ายแรง (Misdemeanor Offences)
ศาลเหล่านี้ในเมืองมักจะมีชื่อว่า Municipal Court มีอำนาจพิจารณาคดีลหุโทษ หรือคดี

⁷Harzel Kerper, Introduction to Criminal Justice System, 2 nd ed., (New York: west publishing company, 1979), p.145.

แพ่ง ทหาร ศาลกลาง เทียบได้กับศาลแขวงของไทย ส่วนตามท้องถิ่นต่าง ๆ นอกเมืองจะมี Justice of the Peace Court ทำหน้าที่พิจารณาคดีเล็กน้อย อำนาจการพิจารณาน้อยกว่า Municipal Court ซึ่งศาลในลักษณะเช่นนี้ไม่มีในระบอบกฎหมายของไทย คดีที่อยู่ในอำนาจของ Justice of the Peace Court มีโทษจำคุกเพียงไม่กี่วัน หรือโทษปรับเพียงไม่กี่สิบเหรียญ เช่น การดื่มสุรามึนเมา หญิงโสเภณี เป็นต้น⁸

ทั้งนี้เพราะคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลเหล่านี้เป็นคดีเล็กน้อย ไม่จำเป็นต้องใช้ผู้พิพากษาที่จบวิชากฎหมาย ผู้พิพากษาเพียงแต่เป็นบุคคลที่มีใจเป็นธรรมสามารถใช้สามัญสำนึกรู้ว่าใครผิดใครถูกอย่างความคิดของคนทั่วไปได้ก็เพียงพอแล้ว⁹

- พิจารณาคดีบางประเภท เช่น Juvenile Court, Traffic Court เป็นต้น บางครั้งศาลที่มีอำนาจจำกัดเฉพาะคดีบางชนิดนี้ ก็เป็นเพียงแผนกหนึ่งของศาลที่มีอำนาจทั่วไปเท่านั้น

ในเมืองที่อยู่ห่างไกลจะมี Lay Justice of the Peace ทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษา บุคคลเหล่านี้เป็นบุคคลที่ไม่มีความรู้ทางกฎหมาย และใช้เวลาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพของตน องค์กรจะใช้ผู้พิพากษานายเดียว แต่สำหรับเมืองใหญ่ๆ จะมีผู้พิพากษาอาชีพนั่งพิจารณาคดี อาจจะเป็นผู้พิพากษาที่ทำงานเต็มเวลาหรือบางเวลา โดยปกติก็ได้แก่ทนายความ การพิจารณาคดีกระทำด้วยวาจาไม่มีการจดรายงานกระบวนพิจารณาไว้ (Cour of not record) การอุทธรณ์จึงเป็นการพิจารณาใหม่ทั้งคดี เนื่องจากไม่มีกระบวนพิจารณาที่จะทบทวนแก้ไข แต่การพิจารณาคดีโดยผู้พิพากษาอาชีพ จะมีการจดรายงานกระบวนพิจารณาไว้ (Court of record) การพิจารณาในชั้นอุทธรณ์จึงไม่ต้องพิจารณาใหม่ใช้วิธีทบทวนแก้ไขรายงานกระบวนพิจารณาที่มีอยู่แล้ว¹⁰

⁸ จิตติ ดิงศภัทย์, "ข้อสังเกตในระบอบกฎหมายอเมริกา," *คูลพาท* 5 (มิ.ย. 2501):

378.

⁹ เรื่องเดียวกัน.

¹⁰ Harzel Kerper, *Introduction to Criminal Justice System*, pp. 42-45.

(ข) ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจทั่วไป (General Jurisdiction)

แต่ละมลรัฐอาจมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น¹¹ Superior Court, District Court, Court of Common Pleas องค์คณะผู้พิพากษา ใช้ผู้พิพากษานายเดียนั่งพิจารณาคดีร่วมกับคณะลูกขุน แต่บางคดีคู่ความอาจสละสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโดยลูกขุนได้ ศาลนี้มีอำนาจพิจารณาคดีตามที่รัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติของรัฐนั้น ๆ จะได้รับไว้บางครั้งอาจทำหน้าที่เป็นศาลอุทธรณ์คดีที่มาจากศาลที่มีเขตอำนาจจำกัดด้วย

1.2 กระบวนการพิจารณาคดีอาญา

1.2.1 กระบวนการพิจารณาคดีอาญาโดยทั่ว ๆ ไป และบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับความล่าช้าในการพิจารณาคดี

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าสหรัฐอเมริกาไม่มีรัฐบาลคู่ แต่ละมลรัฐมีอำนาจบริหารกิจการภายในมลรัฐ มีรัฐธรรมนูญ ระบบกฎหมายรวมทั้งศาลของตัวเอง ซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทุกมลรัฐ รัฐบาลกลางก็มีระบบกฎหมายและระบบศาลของตัวเองเช่นกัน การตรากฎหมายออกมาใช้บังคับขึ้นอยู่กับความจำเป็นทาง เศรษฐกิจและสังคมของแต่ละมลรัฐ แต่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายของมลรัฐก็ดี หรือกฎหมายของรัฐบาลกลางก็ดี จะขัดต่อรัฐธรรมนูญของสหรัฐไม่ได้ การชี้ขาดในปัญหานี้เป็นอำนาจของศาลและศาลฎีกาของสหรัฐก็เป็นสถาบันสุดท้ายที่จะวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ (Judicial Review)¹²

ในส่วนของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น ศาลฎีกาได้ตีความขยายบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญไปบังคับแก่วิธีพิจารณาความอาญาของมลรัฐอย่างกว้างขวาง และนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา กฎหมายวิธีพิจารณาของสหรัฐอเมริกาได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ศาลฎีกาของสหรัฐมีบทบาทสำคัญในการพัฒนากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สืบเนื่อง

¹¹ โสภณ รัตนกร, "รายงานการดูงานศาลยุติธรรม ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา," ตุลพาท 24 (ก.ค.-ส.ค. 2520): 20.

¹² วิสาร พันธนะ, "วิธีพิจารณาความอาญาในสหรัฐอเมริกา," ตุลพาท 25 (ก.ย.-ต.ค. 2521): 40.

มาจากการที่ศาลฎีกาได้เห็นถึงความสำคัญของบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญของสหรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับ
 วิธีพิจารณาความอาญา ฉะนั้นกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจึงถูกเรียกอีกชื่อว่า กฎหมายวิธี
 พิจารณาความอาญาแนวรัฐธรรมนูญ (Constitutional Criminal Procedure) โดยมี
 The Bill of Rights เป็นที่มาของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแนวรัฐธรรมนูญในปัจจุบัน¹³
 การกล่าวถึงขั้นตอน กระบวนการทางอาญาของสหรัฐในที่นี้จะ เป็น
 การกล่าวถึงขั้นตอนโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งบางแห่งอาจมีลักษณะปลีกย่อยที่แตกต่างออกไปบ้างตาม
 ความเหมาะสม และเห็นสมควรของแต่ละมลรัฐ

เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจพบการกระทำความผิด หรือมีผู้แจ้งให้ทราบถึง
 การกระทำความผิด กระบวนการยุติธรรมจะเริ่มขึ้นนับตั้งแต่ การสืบสวน จับกุม ควบคุมตัว
 และการตรวจสอบรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับตัวผู้ต้องหา ซึ่งเป็นกระบวนการในชั้นเจ้าพนักงาน
 ตำรวจ กระบวนการในศาลเริ่มขึ้นเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจนำผู้ต้องหามาปรากฏตัวต่อศาลครั้งแรก
 ในชั้นนี้มีบทบัญญัติใน Federal Rules of Criminal Procedure¹⁴ วางข้อกำหนดเกี่ยวกับ
 ความล่าช้าในการพิจารณาคดีไว้ ซึ่งจะได้กล่าวถึงเป็นลำดับไป ดังนี้

¹³ เรื่องเดียวกัน.

¹⁴ Federal Rules of Criminal Procedure บัญญัติถึงขอบเขตและวัตถุประสงค์
 ของการวางข้อกำหนดดังกล่าวไว้ กฎข้อที่ 101, 102 คือ
 กฎข้อที่ 101 "กฎเกณฑ์เหล่านี้ใช้บังคับแก่กระบวนการพิจารณาคดีในศาลสหรัฐทั้งหลาย
 และกระบวนการพิจารณาคดีต่อหน้าพนักงานฝ่ายปกครองของสหรัฐ ทั้งนี้โดยอยู่ภายใต้ข้อยกเว้นซึ่งกำหนด
 ไว้ในกฎข้อที่ 1107"

กฎข้อที่ 102 "ท่านให้ตีความกฎเกณฑ์เหล่านี้ไปในทางที่เป็นหลักประกันความ
 ยุติธรรมในการดำเนินคดี เพื่อจัดความล่าช้าและสิ้นเปลืองอันไม่เป็นธรรมและส่งเสริมความ
 เจริญและพัฒนาของกฎหมายลักษณะพยาน เพื่อจะได้บรรลุเป้าหมายในการค้นหาความจริง และ
 วินิจฉัยคดีโดยเที่ยงธรรม

(1) การนำผู้ต้องหามาปรากฏตัวต่อศาล (Initial Appearance)

ซึ่งในขั้นนี้คือ Justice of the Peace ตาม Federal Rule of Criminal Procedure บัญญัติขั้นตอนนี้ดังกล่าวไว้ใน Rule 5 และในกฎหมายของมลรัฐต่างก็บัญญัติไว้ในลักษณะดังกล่าว ไม่ว่าจะการจับจะมีหมายหรือไม่มีหมายก็ตาม ก็จะต้องนำตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไปสู่ศาลโดยไม่ชักช้า (Without Unnecessary Delay) บัญญัติว่าแค่ไหน เพียงใด จึงจะถือได้ว่าการนำตัวผู้ต้องหาไปสู่ศาลนั้นชักช้าหรือไม่ หรือชักช้าโดยมีเหตุผลสมควรหรือไม่ เป็นเรื่องแล้วแต่กรณีไปปกติทั่วไปจะต้องนำตัวผู้ต้องหามาปรากฏต่อศาลภายใน 24 ชั่วโมง หรือ 48 ชั่วโมง นับแต่จับ อย่างไรก็ตาม การชักช้าเพราะกระบวนการดำเนินการที่สถานีตำรวจ เช่น การตรวจสอบสภิติ ทะเบียนประวัติอาชญากรรม พิมพ์ลายนิ้วมือ ถ่ายรูป เตรียมคำร้องทุกข์กล่าวโทษ เหล่านี้มักจะมีการยอมรับเสมอว่าเป็นการล่าช้าโดยมีเหตุอันควร ศาลเคยยอมให้ล่าช้าได้หลายชั่วโมง สำหรับการกระทำดังกล่าว ซึ่งเป็นเรื่องของแต่ละกรณีข้อเท็จจริงที่ศาลจะวินิจฉัย การล่าช้ามักจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหรือเงื่อนไขความจำเป็นบางประการที่แตกต่างกันออกไป

การนำตัวผู้ต้องหาไปสู่ศาลโดยเร็วนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญ หากมีการควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ไม่มาปรากฏตัวต่อศาล หรือนำมาโดยชักช้าไม่ปรากฏเหตุอันสมควร จะมีผลให้การควบคุมตัวในระหว่างนั้นเป็นการควบคุมตัวที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การดำเนินการในช่วงดังกล่าว เช่น การสอบสวน การได้คำรับสารภาพ ก็อาจจะไม่มีผลหรือนำมาชักช้าอย่างไม่ได้

ตัวอย่างคดีที่วินิจฉัยถึงการฝ่าฝืนไม่นำตัวผู้ต้องหาไปสู่ศาล โดยเร็ว คือ

คดี Mc Nabb v. U.S. (1943) วินิจฉัยว่า คำสารภาพที่ได้มาระหว่างการไม่นำผู้ต้องหาไปปรากฏตัวต่อศาลโดยเร็ว ถือเป็นการชักช้าโดยปราศจากเหตุอันสมควร ไม่ยอมมารับฟัง เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาซึ่งตามข้อเท็จจริงในคดีนี้เป็น การควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เป็นเวลานานถึง 6 วัน หลังจากการจับกุม โดยไม่มีเหตุผลสมควรถึงความชักช้าดังกล่าว

ในขั้นนี้ศาลมีอำนาจที่จะพิจารณาว่าสมควรจะคุมขังและกักขังผู้ต้องหาหรือไม่ กฎหมายของมลรัฐโคลัมเบียได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ศาลพิจารณาได้อย่างกว้างขวางว่าจะปล่อยหรือควบคุมผู้ถูกจับไว้ โดยพิจารณาถึงความที่น่าจะกระทำความผิดของผู้ถูกจับ เป็นสำคัญ

(2) การพิจารณาคำร้องขอลปล่อยชั่วคราว คำร้องเบื้องต้นว่าสมควรปล่อยบุคคลหรือไม่ มักจะได้รับการพิจารณาโดยพนักงานอัยการ (United States Attorney) ถ้าหากบุคคลผู้ถูกจับได้ถูกปล่อยตัวออกไปก่อนเริ่มดำเนินคดีและพนักงานอัยการเห็นว่าจำเป็นต้องควบคุมบุคคลไว้ การเรียกร้องสิทธิ เช่นว่าพนักงานอัยการจะจดลง ไปเป็นบันทึก (Ex parte Written Motion) เมื่อศาลได้รับคำร้องดังกล่าว ศาลก็จะออกหมายจับบุคคล เพื่อดำเนินการทางศาลต่อไป¹⁵

เมื่อศาลได้พิจารณาคำร้องขอของผู้ถูกกล่าวหาประกอบกับคำร้องของนายว่าจะคุมขังหรือไม่ กฎหมายได้กำหนดระยะเวลาไว้ว่า การพิจารณาไม่ควรจะเกินกว่า 5 วัน เว้นแต่สถานการณ์เป็นอย่างอื่น แต่โดยทั่วไปการควบคุมในเบื้องต้นไม่ควรจะเกินกว่า 3 วัน¹⁶ ผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกควบคุมโดยศาลสิ่งนี้ การพิจารณาคดีของเขา จะต้องได้รับการพิจารณาโดยรวดเร็วภายใน 60 วัน¹⁷ หากมีข้อที่ต้องพิจารณาคดีต่อไปอีก หรือเป็นกรณีที่จำเลยร้องขอก็อาจจะขยายระยะเวลาการควบคุมต่อไปได้อีก

(3) การไต่สวนมูลฟ้อง (Preliminary Hearing) โดยทั่วไปในหลายแห่งจะทำการไต่สวนมูลฟ้องภายใน 5-12 วัน¹⁸ หลังจากนั้นผู้ต้องหาจะมาปรากฏตัวต่อศาลครั้งแรก (Initial Appearance) การไต่สวนมูลฟ้องจะทำเฉพาะในคดีความผิดประเภท

¹⁵D.C.Act 23-1322 (C) (1), (2).

¹⁶Id. 23-1322 (C) (3) The Motion By The Government Must Be Based on Good Cause. The Accused May Be Detained During This Period.

¹⁷Speedy Trial Act, 1972 Section 3161(F)

¹⁸Harzel B.Kerper., Op. Cit., P.287.

Felony เท่านั้น¹⁹ และถ้าค้นพบว่าคดีนั้นเป็นเพียงคดีความผิดประเภท Misdemeanor Justice of the Peace ก็จะดำเนินการพิจารณาคดีอย่างคดี Misdemeanor (ซึ่งจะได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป) ในขั้นนี้ความสามารถนำพยานหลักฐานมานำสืบหักล้างกันได้ แต่หลักปฏิบัติ พนักงานอัยการไม่จำเป็นต้องนำพยานหลักฐานทุกอย่างมาแสดง เพียงแต่พยานหลักฐานพอให้เห็นว่า สามารถดำเนินคดีได้มาแสดงก็เป็นการเพียงพอแล้ว ถ้าศาลเห็นว่าคดีมีมูล (Prima Facie) ก็จะสั่งว่าคดีมีมูลเพื่อนำสู่ศาลที่มีอำนาจพิจารณาต่อไป (Bound Over to the Trial Court) สิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับการไต่สวนมูลฟ้องนั้นมีบัญญัติไว้ในกฎหมายธรรมดา มิใช่กล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญ เป็นสิทธิซึ่งผู้ถูกกล่าวหาจะไม่ใช้ก็ได้ โดยแสดงออกโดยตรงหรือโดยปริยาย

(4) การพิจารณาข้อกล่าวหา (Arraignment) เมื่อพนักงานอัยการนำ Indictment มายื่นต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณา ผู้ต้องหาจะถูกนำตัวมายังศาลที่มีเขตอำนาจ ศาลจะอ่านคำฟ้องให้จำเลยฟัง จำเลยมีสิทธิยื่นคำให้การสู้คดีและสามารถเสนอข้อกฎหมายบางประการขึ้นคัดฟ้องโจทก์ เพื่อให้ศาลยกฟ้องโจทก์ได้²⁰ ถ้าจำเลยยังไม่มีทนายความ ศาลต้องแจ้งให้จำเลยทราบว่าจำเลยมีสิทธิที่จะปรึกษาทนายความ และต้องรองจนกว่าผู้ต้องหาจะมีทนายความ ทั้งนี้เป็นไปตามบทแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญบทที่ 6

(5) ก่อนการพิจารณาศาลอาจนำคู่ความมาศาล เรียกว่า Pre-Trial Conference แล้วศาลจะสอบถามข้อเท็จจริงบางอย่าง ถ้ารับกันแล้วก็ไม่ต้องสืบพยาน การนัดคู่ความมาศาลก่อนการพิจารณาคดี ศาลมักสั่งให้เตรียมหาข้อตกลงกันมาก่อนหรือเตรียมพยานหลักฐานมาเพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งดู เพื่อจะได้รับรองโดยไม่ต้องมีการสืบพยาน²¹

¹⁹ ในประเทศสหรัฐอเมริกา แบ่งความผิดออกตามลักษณะความรุนแรงของการกระทำ เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ความผิดอุกฉกรรจ์ (Felony)
2. ความผิดเล็กน้อย (misdemeanor)

²⁰ วีระพงษ์ บุญญภาส, "กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา", วารสารกฎหมายจุฬาลงกรณ์ 5 (ก.ย.-ต.ค.) 2523 : 155.

²¹ เดช วุฒิสงห์ชัย, "การดำเนินงานในสหรัฐอเมริกาและยุโรป", หน้า 38.

เมื่อตกลงกันไม่ได้ ศาลจะสอบถามคู่ความว่าจะกะประมาณว่าต้องใช้เวลาสืบพยานกี่วัน ทั้งนี้เพื่อสะดวกแก่การนัดความ²² ซึ่งในชั้นนี้ศาลจะสอบถามคู่ความว่าสามารถดำเนินการสอบสวนพิจารณาประเด็นคดีต่อกันไปได้หรือไม่ ถ้ามีข้อขัดข้องคู่ความขอเลื่อนได้ในชั้นนี้ซึ่งศาลมักจะอนุญาตให้โดยง่าย²³ แต่เมื่อเริ่มพิจารณาแล้วต้องดำเนินการสอบสวนพิจารณาประเด็นคดีต่อกันไปรวดเร็ว โดยผู้พิพากษาศาลชั้นต้นอาจจัดทำปฏิทินการพิจารณาเพื่อให้การดำเนินการสอบสวนพิจารณาเป็นไปตามขั้นตอนตามระยะเวลาที่วางแผนไว้กับคู่ความดังกล่าว (Rule 50)

(6) เมื่อศาลออกนั่งบัลลังก์ เสมียนหน้าบัลลังก์ประกาศชื่อศาล ชื่อผู้พิพากษาลักษณะของคดี และชื่อคู่ความ จากนั้นศาลเริ่มดำเนินการเลือกลูกขุน (จำเลยจะสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยลูกขุนได้) ขั้นตอนดังกล่าวนี้เป็นไปตามบทแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ บทที่ 6 (Sixth Amendment) ซึ่งบัญญัติให้เป็นสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาที่จะได้รับการพิจารณาโดยลูกขุนที่ปราศจากความลำเอียงของรัฐหรือท้องถิ่นซึ่งการกระทำผิดได้เกิดขึ้น

(7) ชั้นสืบพยาน ผู้มีหน้าที่นำสืบก่อนแถลงเปิดสำนวน แล้วเรียกพยานเข้าสืบอีกฝ่ายหนึ่งฝ่ายหลังจะพยายามไม่ขอแถลงก่อน เพื่อให้ฝ่ายแรกแถลงปิดคดีตนจะได้เป็นผู้แถลงคนสุดท้าย การได้มีการแถลงสุดท้ายถือเป็นภาระได้เปรียบในเชิงคดี เพราะการแถลงในคารมนี้มีโอกาสสูงที่จะให้ลูกขุนเชื่อพยานฝ่ายตนได้²⁴

โดยมากคดีที่จำเลยให้การปฏิเสธและมีการสืบพยานนั้นอัยการผู้ฟ้องหรือโจทก์จะนำพยานที่จะสืบทุก ๆ คนมาศาลในวันนั้น และฝ่ายจำเลยก็มักจะนำพยานมาศาลในวันนั้นเหมือนกัน

²²Speedy Trial Act, 1972 Section 3161(a)

²³จิตติ ติงศภัทย์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 376.

²⁴อมร อินทรกำแหง, "การดำเนินคดีอาญาในสหรัฐอเมริกา," คณา 19 (2520):

เมื่อพยานสาบานตัวแล้วเข้าเบิกความจะเล่าเรื่องต่าง ๆ ที่ตนได้ประสบพบเหตุการณ์มาโดยฝ่ายที่นำสืบจะเป็นผู้ซักถาม และเมื่อฝ่ายนำสืบจบคำถามก็ให้อีกฝ่ายหนึ่งซักค้านได้ และจะมีเจ้าหน้าที่ชวเลขเป็นผู้จดคำถาม คำตอบทุกคำพูดที่ทนายทั้งสองฝ่ายแถลงและที่ศาลพูด ส่วนศาลจะนั่งทำบันทึกความจำสำหรับตัวเองไปตลอดการพิจารณา

การนัดความไว้วิธีนี้ตรงตัวทีเดียวติดต่อกันไปทุกวันทั้งพยานโจทก์และจำเลยจนเสร็จคดี²⁵ ทั้งนี้สืบเนื่องจากการวางแผนการพิจารณาคดีตั้งแต่ก่อนเริ่มการพิจารณา

ในการพิจารณาพยานหลักฐาน ศาลจะพิจารณาถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่อาจพิสูจน์ถึงการกระทำผิดตามฟ้องของจำเลย การพิสูจน์ในขั้นนี้เป็นการพิสูจน์ถึงการกระทำ และเจตนาชั่วร้าย (Mens Rea) ของจำเลยว่าเป็นเพียงพหุตามที่ถูกกฎหมายได้บัญญัติไว้หรือไม่ พยานหลักฐานทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณานั้นสามารถนำมาอ้างได้ในศาล เว้นแต่จะมีกฎหมายขัดแย้งจำกัดการอ้างพยานหลักฐานดังกล่าวไว้²⁶

เมื่อสืบพยานเสร็จ ลูกขุนจะถูกเรียกเข้าห้องพิเศษ ไม่ให้ติดต่อโลกภายนอกจนกว่าจะให้คำชี้ขาดเป็นเอกฉันท์ ถ้าตกลงกันไม่ได้ทุกคนต้องสั่งเลิกลูกขุนชุดนั้นและดำเนินการพิจารณาใหม่ ถ้าลูกขุนให้คำชี้ขาดแล้ว ศาลก็พิพากษา

(8) การพิพากษา ตาม Federal Rules of Criminal Procedure, Rule 32 บัญญัติว่า "ต้องมีการทำคำพิพากษาโดยไม่ชักช้า (without unreasonable delay) และก่อนที่จะมีคำพิพากษา ศาลต้องให้โอกาสจำเลยแถลงข้อเท็จจริง เพื่อประกอบการกำหนดโทษ" ศาลอเมริกันเขียนคำพิพากษามายาว บางครั้งจะเขียนสั้นๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²⁵ วิสาร พันธนะ, "วิธีพิจารณาความอาญาในสหรัฐอเมริกา," คุลพาท 25 (ก.ย.-ต.ค.2521): 52.

²⁶ กิรรัตน์ เพ็ชรศิริ, "การพิจารณาคดีอาญาของศาลในประเทศสหรัฐอเมริกา: ระบบการพิจารณาแบบไบเฟอร์เคชัน (Bifurcation)," วารสารนิติศาสตร์ 10 (2520): 436.

มีแต่ผล ทานองเดียวกับคำสั่งศาลของศาลฎีกาของไทย²⁷ คำพิพากษาสั้น ๆ เหล่านี้เรียกว่า Judgement Order หรือ Memorandum Decision แต่ก็มีบางกรณีที่คำพิพากษาต้องเขียนอธิบายรายละเอียด ซึ่งเรียกว่า Full Opinion เช่น คำพิพากษาคดีที่ยุ่งยากซับซ้อน หรือคดีที่มีปัญหากฎหมายสำคัญซึ่งยังไม่มีคำพิพากษาศาลฎีกาเป็นบรรทัดฐาน

นอกจากนี้ตาม Federal Rules of Criminal Procedure ให้ศาลมีอำนาจจำหน่ายคดีออกจากสารบบความในกรณีที่เกิดความล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลสมควรในการเสนอข้อกล่าวหาให้คณะลูกขุนใหญ่พิจารณา หรือในการเสนอคำฟ้องไปยังศาลที่มีอำนาจพิจารณา ภายหลังจากศาลมีคำสั่งว่าคดีมีมูลแล้ว หรือมีความล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันควรในการนำจำเลยมาสู่การพิจารณา ศาลอาจมีคำสั่งจำหน่ายคดี (Rule 48(b))

1.2.2 กระบวนพิจารณาคดีโดยรวบรัดในศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจจำกัด ประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญต่อลักษณะความรุนแรงของการกระทำผิดเป็นอย่างยิ่ง²⁸ ผู้ที่กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ (Felony) และผู้ที่กระทำความผิดเล็กน้อย (misdemeanor) จะได้รับการปฏิบัติในลักษณะที่แตกต่างกัน ในความผิดอุกฉกรรจ์นั้น การบังคับใช้กฎหมายจะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะขั้นตอนการดำเนินกระบวนพิจารณา และการรวบรวมพยานหลักฐาน²⁹ ส่วนในความผิดเล็กน้อยนั้นส่วนใหญ่เป็นคดีไม่มีข้อยุ่งยากการค้นหาหลักฐานจึงไม่ยุ่งยากไปด้วย ตัวอย่างเช่น ในข้อหากระทำความผิดฐานก่อความรำคาญในเคหะสถาน สิ่งที่ต้องค้นหาพยานหลักฐานของเจ้าพนักงานคือ ตัวผู้กระทำความผิด ลักษณะของการส่งเสียง หรือก้อยคำที่ใช้ หรือการนำเอาพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

²⁷ โสภณ รัตนากร, "รายงานการดำเนินงานศาลยุติธรรม ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา (ตอน 2)," หน้า 79.

²⁸ Robert W. Ferguson, "Concept of Criminal Law Selected Reading Criminal Justice Series. p.313.

²⁹ H. Ted Rubin, "The Courts Fulcrum of the Justice System, (Santa Monica, California: Goodyear publishing company., Inc.), p.55

ในสถานที่เกิดเหตุมาพิจารณา ซึ่งการรบกวนนั้นมักจะ ไม่ได้รับความสนใจจากเจ้าพนักงานมากนัก
เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องการเพียงนำผู้กระทำผิดออกจากสถานที่เกิดเหตุและนำไปยังสถานีตำรวจ
เพื่อตักเตือน และปล่อยตัวกลับไป สำหรับในบางกรณีเจ้าพนักงานจะตั้งข้อหา และขังผู้ต้องหา
ไว้ 2-3 วัน ก่อนที่จะนำคดีนั้นสู่ศาล ซึ่งศาลก็จะปล่อยตัวผู้กระทำผิดกลับไป หากพิจารณาเห็น
ว่าไม่มีประเด็นยุ่งยาก สำหรับกรณีอื่น ๆ อาจมีการพิจารณาให้รับโทษเพิ่มมากขึ้นจากที่ได้รับมา
แล้ว โดยเฉพาะการรบกวนนั้นมีลักษณะของการกระทำความผิดอย่างอื่นรวมอยู่ด้วย³⁰

การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาเล็กน้อยในสหรัฐอเมริกาจึงมี
ขั้นตอนในการกลั่นกรองลดน้อยลง ไปจากการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไปมาก กล่าวคือ

- กระบวนการพิจารณาคดีในศาล Municipal Court /
Municipal Court มีอยู่เฉพาะในเมืองใหญ่ ๆ แต่ก็มีไม่ทุก
เมือง ศาลนี้เกิดขึ้นมาแทนที่ Magistrates' Court ทำหน้าที่คล้าย Magistrates'
Court ของอังกฤษ ในเพนซิลเวเนีย Municipal Court ตั้งอยู่ในอาคารหลังเดียวกับ
Court of Common Pleas อำนาจพิจารณาคดีแพ่งของ Court of Common Pleas ไปตั้ง
ใน Municipal Court ศาล Municipal Court ตั้งขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระของศาลใหญ่ ซึ่ง
มีเขตอำนาจทั่วไป ศาลนี้จึงมีลักษณะใกล้เคียงกับศาลแขวงของไทยซึ่งเอาแนวความคิดมาจาก
Magistrates' Court ของอังกฤษเช่นกัน

อำนาจพิจารณา ศาล Municipal Court พิจารณาคดีอาญา
เฉพาะที่ผู้ใหญ่กระทำผิดและมีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี รวมถึงคดีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการฝ่าฝืนบท
บัญญัติ หรือข้อบังคับของ City หรือ Country และคดีอาญาที่เป็นความผิดเล็กน้อยเกี่ยวกับ
ความผิดสาธารณะ เช่น การดื่มสุรา, หนีงูโสเภณี, การพนัน, การลักเล็กขโมยน้อย และ
ความผิดเกี่ยวกับการก่อความไม่สงบในเคหะสถาน ซึ่งเป็นความผิดที่มีลักษณะการพิจารณาหาข้อ
เท็จจริงไม่ยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งอำนาจการพิจารณาดังกล่าวนี้เทียบได้กับศาลแขวงของไทย และ

³⁰Ibid.

เนื่องจากศาลดังกล่าวนี้สามารถอำนวยความสะดวกได้เป็นอย่างดี รวดเร็ว ราคาต่ำเป็นความ
ถูกจนบางครั้งเรียกกันว่า Poor Man's Court บ้างหรือ people Court บ้าง³¹

กระบวนการพิจารณาคดี

เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมผู้กระทำความผิด และรวบรวมพยาน
หลักฐานแล้ว จากนั้นตำรวจชั้นผู้ใหญ่จะเป็นผู้พิจารณาว่าพยานหลักฐานเพียงพอที่จะฟ้องหรือไม่
เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องผู้ต้องหาได้เลย ในกรณีที่สั่งฟ้อง เจ้าพนักงาน
ตำรวจต้องนำพยานหลักฐานที่รวบรวมได้ดังกล่าวมาแสดงต่อศาลพร้อมทั้งนำตัวผู้ต้องหาไปด้วย
ผู้ต้องหาจะถูกไต่ถามและสอบสวนเกี่ยวกับประวัติการทำงาน สถานะทางครอบครัว ความกว้าง
ขวางทางสังคม และประวัติอาชญากรรม อันจะเป็นเครื่องวัดระดับการกระทำ และพิจารณาถึง
เงื่อนไขทางอาญา เพราะจำเลยในคดีอาญามีจำนวนมาก อยู่ในเงื่อนไขที่ได้มีการวิเคราะห์แล้ว
ว่าอยู่ในสถานะที่สามารถจะกลับมายังศาลได้หากมีการปล่อยตัวไป โดยไม่มีหลักประกันและให้
จำเลยรับรองต่อศาลด้วยตัวเอง ในความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะฟ้องคดีแทน
พนักงานอัยการโดยเสนอข้อกล่าวหา (information) ต่อ Justice of the Peace

(1) การนำผู้ต้องหามาปรากฏตัวต่อศาล (Initial
appearance)

เมื่อนำตัวผู้ต้องหามายังศาลหรือ Justice of the
Peace แล้วจะต้องแจ้งศาลกล่าวหา (Information) ให้จำเลยทราบ ตลอดจนแจ้งให้จำเลย
ทราบด้วยว่าจำเลยมีสิทธิในการต่อสู้คดีอย่างไรบ้างตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ซึ่งศาลกล่าวหาที่
แจ้งแก่จำเลยนี้เป็นการแจ้งให้จำเลยทราบก่อนการสืบพยาน เพื่อให้จำเลยให้การรับสารภาพ
หรือปฏิเสธ ก่อนที่จำเลยจะถูกคุมขังจำเลยมีสิทธิพบทนาย และในการพิจารณาจำเลยมีสิทธิมี
ทนายต่อสู้คดี ถ้าจำเลยหาทนายไม่ได้ ศาลก็จะแต่งตั้งทนายให้จำเลย³² เนื่องจากการดำเนิน

³¹จิตติ, ดิงศกัทธิย์, "ข้อสังเกตในระบบกฎหมายอเมริกัน", หน้า 379.

³²H. Ted Rubin, The Courts Fulcrum of the Justice System,

คดีเล็ก ๆ น้อย มีเพียงศาลกล่าวหาเท่านั้นยังไม่มีฟ้อง การอุทธรณ์จึงสามารถกล่าวหากันใหม่ได้³³

(2) ในการยื่นคำให้การของจำเลย โดยปกติจำเลยจะต้องปรึกษาทนายเพื่อต่อสู้คดี เพื่อยอมรับหรือปฏิเสธข้อหาของโจทก์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน เพราะเป็นการยากที่จะถอนคำให้การหรือแก้ไขคำให้การของตนเมื่อยื่นต่อศาลแล้ว อย่างไรก็ตาม จำเลยจะต้องรู้จักสิทธิของตนเองอย่างดี จำเลยอาจจะสละสิทธิของตนเองในการมีทนายได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขว่าการสละสิทธิของจำเลย จำเลยจะต้องรู้ว่าตนเองมีสิทธิเสียก่อน³⁴

ในคดี Gideon V. Wainwright, (1963) ศาลสูงวางหลักว่า สิทธิของจำเลยในการมีทนายความตามบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญบทที่ 15 นั้นไม่หมายความรวมถึงจำเลยในคดีเล็กน้อยด้วย³⁵

แสดงว่าในบางมลรัฐกำหนดให้สิทธิในการมีทนายความนั้นเป็นของจำเลยในความผิด Felony เท่านั้น

คดี Argersinger V. Hamlin, (1972) ศาลไม่มีอำนาจคุมขังจำเลย หากปรากฏว่าจำเลยยังไม่มีทนายความ

(3) การพิจารณาคดีความผิดเล็กน้อย (Trial).

การพิจารณาคดีความผิดเล็กน้อย มักจะเป็นไปอย่างรวดเร็วและรวบรัด มักจะเสร็จภายใน 1/2 ชั่วโมง จำเลยส่วนมากมักไม่ต้องการทนายและสารภาพตามข้อหา

- ในกรณีที่จำเลยให้การรับสารภาพว่ากระทำความผิดจริง (Plead Guilty) ไม่จำเป็นต้องมีการสืบพยาน ศาลพิพากษาตัดสินไปได้เลย

- ถ้าจำเลยให้การปฏิเสธ (Plead Not Guilty) จำเป็นต้องมีการสืบพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีดังกล่าว จำเลยไม่จำเป็นต้องมีทนายก็ได้

³³ จิตติ ดิงศภัทย์, "ข้อสังเกตในระบบกฎหมายอเมริกัน", หน้า 378.

³⁴ Kratcoski Walker, Criminal Justice in America Process and Issue. p.138.

³⁵ Robert W. Ferguson, "Concept of Criminal Law Selected Reading Criminal Justice Series. p.311.

เพราะฉะนั้นในการพิจารณาคดีจึงมีเพียงผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ตำรวจ ตัวจำเลย และพยาน (ซึ่งจะมีหรือไม่ก็ได้) ศาลฎีกาได้วางบรรทัดฐานไว้ว่าในกรณีความผิดลหุโทษจำเลยไม่มีสิทธิได้รับการพิจารณาคดีโดยลูกขุน

เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำเลย และพยานมาปรากฏตัวพร้อมกันที่ศาลแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจจะเป็นผู้อ่านบรรยายฟ้อง และถามพยานของตน หลังจากนั้นจำเลยจึงถามค้านได้ จำเลยจะนำพยานของตนเข้าสืบหรือไม่ก็ได้ นอกจากนี้จำเลยยังได้รับความคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญ ซึ่งเรียกว่า "Constitutional Privilege" ในการที่จะไม่ให้การปรับปราดตนเอง (Self Incrimination) อีกด้วย ในการสืบพยานไม่มีการจดบันทึกคำพยาน เพราะคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้ไม่ต้องมีสำนวนความ³⁶ ภายหลังจากฟังคำฟ้องและคำพยานจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำเลย และพยานของแต่ละฝ่ายแล้ว ศาลก็จะมีคำพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามฟ้องหรือไม่

ระเบียบของศาลสูงในปี 1968 นั้น คดีที่มีโทษจำคุกมากกว่า 6 เดือน การพิจารณาคดีต้องใช้ระบบลูกขุน ในระยะหลังบางมลรัฐนัยระเบียบการพิจารณาคดีโดยไม่ใช้ลูกขุนสำหรับความผิดเล็กน้อยที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน เช่น หลุยส์เซียน่า โคโรลาโด เป็นต้น³⁷

(4) คำพิพากษาของศาล (Sentencing)

ในศาลอาญาชั้นต้นหลาย ๆ ศาล เมื่อจำเลยยื่นคำให้การรับสารภาพ หรือให้การรับสารภาพในขณะพิจารณาคดี ศาลก็จะตัดสินคดีเลย ในบางศาล การทำคำพิพากษาหรือคำสั่งอาจจะรอไปถึง 2-3 อาทิตย์ เพื่อให้เจ้าพนักงานคุมประพฤติทำหน้าที่สืบสวนก่อนที่จะทำคำพิพากษา ในบางชุมชนไม่มีข้อกำหนดการคุมประพฤติ หรือการสอบสวนพฤติกรรมก่อนมีคำสั่ง หรือแบ่งแยกการคุมประพฤติในองค์กรที่มีหน้าที่คือศาลอาญาชั้นต้นเท่านั้น³⁸ ในกรณีที่จำเลยรับสารภาพศาลอาจตัดสินด้วยวาจา แล้วรอกผลคำพิพากษาลงในแบบฟอร์ม การ

³⁶ จิตติ ตังศภัทย์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 378.

³⁷ H. Ted Rubin, The Courts Fulcrum of the Justice System, p.57.

³⁸ Ibid.

เขียนคำพิพากษานั้นจะ เขียนสั้น ๆ หรือบางครั้งใช้ดวงตราที่แกะไว้สำเร็จรูปประทับลงไป แล้ว ผู้พิพากษาเซ็นชื่อย่อก็ถือว่าเป็นการพิพากษาแล้ว คู่ความที่ไม่พอใจอาจอุทธรณ์ไปยังศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจทั่วไป (Superior Court) ได้เพื่อให้มีการพิจารณาคดีใหม่ ซึ่งการพิจารณาคดีในศาลนี้จะมีกฎเกณฑ์เคร่งครัดขึ้น โทษหนักขึ้น และค่าธรรมเนียมแพงขึ้นด้วย

- กระบวนพิจารณาคดีในศาลจราจร (Traffic Court)

ศาลจราจรมีอยู่เฉพาะในเมืองใหญ่ ๆ บางแห่งก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของ Municipal Court เช่น ในซานฟรานซิสโก บางแห่งก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของ Superior Court เช่นในวอชิงตัน ดี.ซี. ในบางเมืองมีการแยกศาลจราจรออกเป็นศาลพิเศษต่างหาก เช่นใน ฟิลาเดเฟีย และในลอสแอนเจลิส เป็นต้น เหตุที่มีการตั้งศาลจราจรขึ้นนั้น เนื่องจากศาลซึ่งมีอยู่เดิมมีผู้พิพากษาไม่พอจึงได้ตั้งศาลจราจรขึ้นใช้ผู้พิพากษาในระดับที่ต่ำกว่า โดยผู้ว่าการรัฐเป็นผู้แต่งตั้งผู้พิพากษา ในบางกรณีใช้ Commissioner แทนหน้าที่แทนผู้พิพากษาด้วย³⁹

อำนาจพิจารณา : พิจารณาคดีที่เกี่ยวกับรถยนต์และการฝ่าฝืนกฎหมายจราจร

กระบวนพิจารณาคดี

เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจะออกไปสั่งให้ผู้กระทำผิด ในใบสั่งจะมีรายการสำหรับกรอกรายละเอียด คือ

1. เมือง
2. เลขที่ใบสั่ง
3. ช่องว่างสำหรับให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ กรอกรายการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จะกรอกได้ โดยปกติก็มีช่องให้กรอก วัน วันที่ และเวลากระทำผิด
4. ชื่อ ที่อยู่ ที่ทำงาน เพศ สีผิว ตา ส่วนสูง และน้ำหนักของผู้กระทำผิด

³⁹ โสภณ รัตนากร, "ศาลเทศบาลและศาลจราจร," หน้า 221.

5. ใบขับขี่ หมายเลขทะเบียนรถ ชนิด แบบ ยี่ห้อ สีและปีของรถ
6. เจ้าของรถ หรือผู้เช่า และที่อยู่ ที่ทำงาน
7. รายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำความผิด กฎหมาย และมาตรา

ที่กระทำความผิด

8. สถานที่กระทำความผิด
9. ลักษณะดินฟ้าอากาศ และสภาพของถนน
10. ชื่อศาล
11. วัน เวลา ที่ให้ผู้กระทำความผิดไปปรากฏตัวต่อศาล หรือกำหนดให้ไปภายใน 15 วัน บางแห่งระบุด้วยว่าผู้กระทำความผิดอาจไปศาลตอนเย็นในวัน เวลาใด
12. ช่องสำหรับผู้กระทำความผิด และตำรวจผู้ออกใบสั่งลงชื่อ

ด้านหลังของใบสั่งจะมีค่าเตือนต่าง ๆ ตลอดจนแจ้งว่าถ้าไม่ไปศาลตามกำหนดจะเป็นความผิดอีกต่างหาก และแจ้งอัตราค่าปรับของการกระทำความผิดมาตราต่าง ๆ ต้นฉบับใบสั่งจะออกให้แก่ผู้กระทำความผิด ส่วนสำเนาจะส่งไปศาลและจะมีการแจ้งการออกใบสั่งไปยังศูนย์ซึ่งเก็บสถิติเหล่านี้ไว้ ใบสั่งนี้เมื่อแยกแล้วตำรวจหมดหน้าที่ จะทำการเปรียบเทียบปรับ หรือเพิกถอนใบสั่งไม่ได้ ต้องให้ศาลเป็นผู้ดำเนินการต่อไป เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับหรือศาลสั่งลงโทษ สั่งเพิกถอนใบสั่งหรือสั่งอย่างใด ศาลก็ต้องแจ้งให้ศูนย์สถิติทราบเพื่อเก็บข้อมูลไว้

คดีเกี่ยวกับจราจรของสหรัฐอเมริกาแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ⁴⁰

1. ความผิดเกี่ยวกับการจอดรถ (parking violations) เช่น จอดรถในที่ห้ามจอด จอดรถเกินเวลาที่ชำระค่าจอด หรือจอดรถไม่ชอบด้วยกฎหมายจราจร หรือฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร เป็นต้น ความผิดเกี่ยวกับการจอดรถมีเพียงโทษปรับ หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะสู้คดีก็อาจนำเงินค่าปรับไปชำระที่ศาล หรือส่งไปทางบริษัท

⁴⁰ เรื่องเดียวกัน.

(ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Bail จึงน่าจะหมายถึงเงินประกัน) เมื่อมีการชำระเงินไปแล้วผู้ต้องหาจะไม่ไปศาลก็ได้ โดยยอมให้รับเงินดังกล่าว ซึ่งตามกฎหมายก็ถือว่าได้มีการชำระค่าปรับกันแล้ว คดีเป็นอันเสร็จกันไป หากผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะสู้คดี หรือไม่ประสงค์จะชำระเงินตามที่กฎหมายกำหนด ก็ต้องไปศาลเพื่อสู้คดีหรือให้ศาลกำหนดค่าปรับให้

2. ความผิดเกี่ยวกับการขับเคื่อนรถ (moving violations)

เช่น ขับรถด้วยความเร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด ขับรถฝ่าฝืนสัญญาณ ขับรถโดยไม่มีใบขับขี่หรือขับรถในขณะที่เมาสุรา เป็นต้น ความผิดประเภทนี้ ผู้ถูกกล่าวหาต้องไปรายงานตัวต่อศาลในวันที่ศาลนัดพิจารณาคดีครั้งแรก เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ทำการจับกุมหรือออกใบสั่งจะมาฟ้องคดีเอง ด้วยวาจาเป็นภาษาพูดง่าย ๆ เหมือนกับเล่าเหตุการณ์ให้ผู้พิพากษาฟัง ผู้พิพากษาฟังแล้วก็จะสอบถามจำเลยว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธ ถ้าจำเลยรับสารภาพศาลก็จะตัดสินคดีไปเลยโดยไม่ต้องสืบพยาน ศาลอาจเพียงแต่ลงโทษปรับหรือให้รอโทษจำคุกไว้ หรืออาจให้จำคุก แล้วแต่ความหนักเบาของการกระทำผิด และประวัติการกระทำผิดของจำเลยด้วย ในการพิจารณาคดีนั้นผู้พิพากษาจะพูดจากับจำเลยอย่างเป็นกันเอง จำเลยอาจยอมรับข้อกล่าวหา โดยไม่ถือว่าเป็นการรับสารภาพ (Nolo contendere) ซึ่งจำเลยมักจะอธิบายเหตุการณ์ให้ผู้พิพากษาฟัง เพื่อแก้ตัวให้พ้นผิดหรือขอลดหย่อนโทษ ผู้พิพากษาก็จะฟังด้วยดี นอกจากนั้นจำเลยที่รับสารภาพมีสิทธิขอไปเข้าโรงเรียนจราจรแทนการรับโทษด้วย ในกรณีนี้ถ้าความผิดไม่ร้ายแรงนัก ศาลจะมีคำสั่งให้จำเลยไปเข้าโรงเรียนแทนการลงโทษ หากจำเลยไปเรียนจนครบกำหนดก็จะไม่ถือว่าจำเลยได้กระทำความผิดครั้งนั้นเลย กล่าวคือจะ ไม่มีการรายงานสถิติการกระทำผิดของจำเลยโรงเรียนดังกล่าวนี้มักเปิดสอนในตอนเย็น ตาม High School ซึ่งผู้เข้าเรียนต้องเสียค่าเล่าเรียนเอง

ผู้พิพากษาศลตัดสินคดีด้วยวาจา โดยไม่ต้องบันทึกอะไรมาก มีแบบฟอร์มง่าย ๆ ให้ผู้พิพากษาลงเครื่องหมายว่าคดีนั้นมีข้อหาอะไร ตัดสินว่าอย่างไร เพื่อกันหลงลืม และเพื่อให้เสมียนหน้าบัลลังก์ใช้ตรวจสอบกับบันทึกของคุณ เสมียนหน้าบัลลังก์เป็นผู้บันทึกข้อความย่อ ๆ เกี่ยวกับคดีไว้วันสมุดทะเบียน แต่มีผู้บันทึกถ้อยคำ (reporter) บันทึกคำพูดของผู้พิพากษา จำเลย ทนายความ เก็บไว้เป็นหลักฐานด้วย

นอกจากนี้ในสหรัฐอเมริกา มีหน่วยงานของราชการที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎจราจรปฏิบัติงานอย่างเฉียบขาด จริงจัง และสม่ำเสมอทั้งประชาชนให้ความร่วมมือด้วย เมื่อมีผู้กระทำความผิดก็จะมีการติดตามเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษให้

ได้ทุกครั้ง โดยมีศูนย์คอมพิวเตอร์เก็บข้อมูลและสถิติการกระทำผิดทุกรายไว้ ผู้กระทำผิดที่ยังไม่ได้รับโทษจะไม่มีโอกาสได้ต่อทะเบียนรถยนต์ หรือใบอนุญาตขับขี่ อัตราโทษตามกฎหมายที่จะลงแก่ผู้ฝ่าฝืนก็สูงพอสมควร ผู้ที่เคยกระทำผิดมาแล้วก็จะได้รับโทษสูงขึ้น หรืออาจถูกเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ นอกจากนั้นแล้วยังมีการบังคับให้มีการประกันรถยนต์โดยทั่วกัน ผู้ที่เคยกระทำผิดกฎจราจรจะถูกเรียกเบี้ยประกันสูงขึ้น การให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับกฎจราจรและมรรยาทในการขับรถ ตลอดจนการเข้มงวดกวดขันในการออกใบขับขี่ การมีป้ายหรือเครื่องหมายจราจรโดยชัดเจน การจัดระบบการจราจรที่ดี ตลอดจนมีที่จอดรถสาธารณะให้เพียงพอ ก็มีส่วนช่วยในการป้องกันและปราบปรามมิให้ประชาชนฝ่าฝืนกฎจราจรด้วย

จะเห็นได้ว่าการที่การปราบปรามผู้กระทำผิดกฎจราจรในสหรัฐอเมริกาได้ผลดีนั้น ทาใช่เพราะการมีศาลจราจรแต่เพียงอย่างเดียวไม่ แต่เป็นเพราะสหรัฐอเมริกามีหน่วยงานของราชการที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ปฏิบัติอย่างเฉียบขาดจริงจังและสม่ำเสมอ และประชาชนต่างก็ให้ความร่วมมือด้วย

1.3 เปรียบเทียบการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาทั่ว ๆ ไปกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีเล็กน้อย

1.3.1 ศาลที่ทำการพิจารณา

คดีเล็กน้อย (misdemeanors) อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจจำกัด (The Lower Criminal Court) แต่ศาลดังกล่าวนี้ไม่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาทั่ว ๆ ไป คงมีอำนาจเพียงทำการไต่สวนมูลฟ้องเท่านั้น การพิจารณาพิพากษาเป็นอำนาจของศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจทั่วไป (Superior Court) และเมื่อเปรียบเทียบโดยรูปธรรมแล้วศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจจำกัด อยู่ในฐานะที่ต่ำกว่าศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจทั่วไป⁴¹ โดยมีเหตุผลที่สนับสนุนดังนี้คือ

⁴¹H. Ted Rubin, The Courts Fulcrum of the Justice System,

- (1) ผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจจำกัด ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้หรือสำเร็จวิชาชีพทางกฎหมาย
- (2) ผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจจำกัดจะได้รับเงินเดือนที่ต่ำกว่า
- (3) คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจจำกัด เป็นคดีที่ไม่มีคามยุ่งยากในการค้นหาข้อเท็จจริง และอาจอุทธรณ์ไปยังศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจทั่วไปได้

1.3.2 สิทธิของจำเลย

- (1) สิทธิในการมีทนาย บางมลรัฐกำหนดให้จำเลยในความผิด Felony เท่านั้น ที่มีสิทธิในการมีทนายตามบทแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญบทที่ 15 จำเลยในคดีเล็กน้อยไม่ได้รับสิทธินี้
- (2) การไต่สวนมูลฟ้อง มีเฉพาะในความผิด Felony เท่านั้น
- (3) ในความผิดอาญาทั่ว ๆ ไปนั้นพนักงานอัยการจะเป็นผู้ดำเนินการฟ้องร้องคดี ส่วนในความผิดเล็กน้อย เจ้าหน้าที่ตำรวจจะทำหน้าที่ฟ้องคดีแทนพนักงานอัยการ
- (4) จำเลยผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญาซึ่งมิใช่ความผิดเล็กน้อย มีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยลูกขุน

1.3.3 กระบวนการพิจารณาคดี

- (1) ความผิดเล็กน้อยนั้นถ้าจำเลยให้การรับสารภาพ ศาลพิพากษาคัดสินได้โดยไม่ต้องสืบพยาน และในคดีจราจรที่มีโทษปรับอย่างเดียวยจำเลยเพียงแต่ส่งค่าปรับมาชำระโดยไม่ต้องมาศาลก็ได้ เป็นการประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย
- (2) ในความผิดเล็กน้อยเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ว่าคดีตั้งแต่ต้นจนจบลดขั้นตอนการสรุปสำนวนส่งให้พนักงานอัยการสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง
- (3) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่ฟ้องคดีเล็กน้อย ซึ่งเป็นผู้ที่จับกุมหรือออกใบสั่งให้กับผู้ต้องหาเอง จึงเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ การฟ้องคดีทำด้วยวาจาและเป็นการเล่าเหตุการณ์ดังกล่าวให้ผู้พิพากษาฟังจึงมีน้ำหนัก และนำไปสู่การรับสารภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นส่วนใหญ่ คดีเหล่านี้จึงยุติลงได้รวดเร็ว

(4) เนื่องจากในคดีเล็กน้อยจำเลยไม่มีสิทธิได้รับการพิจารณาคดีโดยลูกขุน กระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับลูกขุน เช่น การเลือก การแนะนำ และการประชุมของลูกขุน สำหรับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาทั่ว ๆ ไปจึงถูกตัดออกไป ทำให้การพิจารณาคดีเล็กน้อยรวดเร็วขึ้นมากเมื่อเทียบกับการดำเนินคดีอาญาทั่ว ๆ ไป

(5) การจดคำพยานในคดีเล็กน้อยจะทาบอย่างรวบรัด โดยเจ้าหน้าที่ของศาล ผู้พิพากษาเพียงแต่นั่งฟังหรืออาจบันทึกเป็นส่วนตัว ก็ตัดสินคดีไปได้ ส่วนในคดีอาญาทั่ว ๆ ไปจะมีเจ้าหน้าที่จดบันทึกคำพยานอย่างละเอียด และจะบันทึกรายละเอียดไปด้วยตลอดการพิจารณา

(6) ลักษณะของความผิดเล็กน้อย เช่น ความผิดเกี่ยวกับการจราจร หนีง โสเภณี เสพสุรา มีเมมา หรือความผิดตามรัฐบัญญัติต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อคุ้มครองและป้องกันให้สังคมอยู่ด้วยความผาสุกนั้น ผู้กระทำความผิดมักจะมีใจผู้ที่มีจิตใจชั่วร้าย ไม่มีผู้เสียหาย แตกต่างจากความผิดอาชญากรรม ซึ่งผู้กระทำความผิดมักมีจิตใจชั่วร้าย และมีลักษณะที่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน การค้นหาถึงข้อเท็จจริงในคดีและ เจตนาอันชั่วร้ายของจำเลยนั้นเป็นเรื่องยาก และศาลต้องใช้ความระมัดระวังในการรับฟังพยานหลักฐานมากกว่าในคดีเล็กน้อย กระบวนการพิจารณาคดีอาชญากรรมจึงไม่อาจดำเนินไปได้รวดเร็วเหมือนคดีเล็กน้อย

(7) การทำคำพิพากษาในคดีเล็กน้อย ศาลอาจพิพากษาดำเนินการและกรอกรายละเอียดเพียงเล็กน้อยลงในแบบฟอร์ม แต่ในคดีอาญาทั่วไปศาลต้องทำคำพิพากษาเป็นลายลักษณ์อักษร โดยเฉพาะในคดีที่ยุ่งยากซับซ้อน หรือคดีที่มีปัญหากฎหมายสำคัญ ซึ่งยังไม่มีคำพิพากษากฎีกาเป็นบรรทัดฐาน ศาลต้องเขียนคำพิพากษาอย่างละเอียด (Full Opinion) จากเหตุผลดังกล่าวการที่มีการจัดตั้งศาลจราจรเป็นพิเศษทำให้นักกฎหมายอเมริกันบางส่วนไม่เห็นด้วยที่จะให้ตั้งศาลในระดับต่ำเช่นนี้ขึ้นมาอีก เพราะทำให้ความยุติธรรมมีหลายระดับ เมืองใหญ่หลายเมืองก็ได้จัดตั้งศาลจราจรเป็นพิเศษ แต่ให้ศาลซึ่งมีอำนาจทั่วไปพิจารณาคดีจราจร⁴² บางเมืองมีแนวโน้มที่จะเลิกศาลจราจรที่มีอยู่แล้ว เช่น

⁴² เช่น ในโคลัมเบีย คดีจราจรเป็นแผนกหนึ่งของศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาที่ได้รับการเลือกตั้งจะถูกส่งมาบรรจุอยู่ในแต่ละแผนก

รัฐเพนซิลเวเนีย รัฐธรรมนูญเปิดช่องให้มีการลงคะแนนเสียงทั่วไป เพื่อรวมศาลจากรัฐกับ Municipal Court เข้าด้วยกัน

ในปี ค.ศ.1965 สถาบันการบริหารงานตุลาการ (Institute of Judicial Administration) ได้พิมพ์เอกสารแสดงผลการศึกษาเรื่อง Justice of the Peace ในสหรัฐอเมริกาว่า ในปี ค.ศ.1915 รัฐธรรมนูญของ 47 มลรัฐในมลรัฐทั้งหมด 48 มลรัฐ ได้บัญญัติเรื่อง Justice of the Peace ไว้ และใน 28 มลรัฐ ถือว่า Justice of the Peace เป็นผู้พิพากษาผู้ใช้อำนาจตุลาการ ใน ค.ศ.1965 มีเพียง 41 มลรัฐที่บัญญัติถึง Justice of the Peace ในรัฐธรรมนูญ และเพียง 20 มลรัฐที่ให้ Justice of the Peace เป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการ ใน 14 มลรัฐได้ยกเลิก Justice of the Peace และอีก 2 มลรัฐกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการยกเลิก 12 ใน 14 มลรัฐที่ยุบเลิกนั้น ได้ใช้ระบบมีผู้พิพากษามีเงินเดือนขึ้นอยู่กับหน่วยงานของมลรัฐและให้มีการอบรม โดยปกติกำหนดว่าต้องสำเร็จวิชากฎหมาย หรือต้องได้รับการศึกษาอบรมวิชานิติศาสตร์โดยทางใดทางหนึ่ง ในอีก 6 มลรัฐได้ตัดอำนาจของ Justice of the Peace ไม่ให้มีอำนาจทางตุลาการโดยสิ้นเชิง ในมลรัฐที่เหลืออีก 28 มลรัฐนั้นก็ยังมีหลักฐานบ่งชี้ว่า 25 มลรัฐ กำลังหาทางแก้ไขปรับปรุงกิจการ Justice of the Peace เอกสารดังกล่าวได้แสดงให้เห็นอีกว่า ในปี ค.ศ.1965 ในจำนวนมลรัฐทั้ง 36 ที่มี Justice of the Peace 4 มลรัฐ (ไอโอวา มีซิสซิปปี นิวยอร์ก และนิวเม็กซิโก) บังคับให้ Justice of the Peace ต้องได้รับการศึกษาหรือการอบรมงานตุลาการสำหรับผู้พิพากษาที่ไม่ใช่ นักกฎหมาย และมี 3 มลรัฐที่บังคับให้ Justice of the Peace สำหรับในเมืองที่มีประชากรเกินจำนวนใดจำนวนหนึ่งที่กำหนดไว้ ให้ต้อง เป็นผู้สำเร็จวิชากฎหมาย

1.4 แนวโน้มการปรับปรุงศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจจำกัด

มลรัฐแคลิฟอร์เนีย เดิมทีเคียวแคลิฟอร์เนียมีศาลชั้นต้นหลายต่อหลายประเภท การบริหารเกือบจะแยกกันเด็ดขาด เจ้าหน้าที่ของศาลแยกกัน การประสานงานหรือร่วมมือกันแทบจะเรียกได้ว่าไม่มีเลย ขาดความเป็นแบบฉบับอันเดียวกันในการบริหารตลอดจนวิธีพิจารณาและระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ที่สำคัญคือทำให้ไม่สามารถใช้กำลังคนฝ่ายตุลาการให้มีประสิทธิภาพในการผจญกับปัญหาใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นจากจำนวนคดีความอันมากมายได้ แหล่งงบประมาณของศาลก็แยกกันกระจายอยู่หลายหน่วยงาน ในขณะที่เดียวกันทำให้งานทางตุลาการซ้ำซ้อนกัน

โดยไม่จำเป็น ไม่มีการประสานสัมพันธ์กันในการใช้เจ้าหน้าที่ศาลตลอดจนการใช้เครื่องมือต่างๆ ของศาล ยังผลให้ขาดการประหยัด ซึ่งปัญหาเหล่านี้เห็นกันว่าจะขจัดไปเสียได้ ด้วยการรวมศาลชั้นต้นให้เป็นศาลเดียว

สภาตุลาการแคลิฟอร์เนีย ได้ตระหนักมานานถึงความจำเป็นที่จะมีการปรับปรุงการบริหารและการจัดรูปของระบบศาลชั้นต้น นับแต่ปี 1941 สภาตุลาการได้ศึกษาสภาพของงานด้านการบริหารการยุติธรรมในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีโดยจำกัดคือ ศาลพิจารณาคดีเล็กน้อยๆ ทั้งหลาย และได้สรุปความเห็นว่าเป็นจะต้องจัดรูปศาลเหล่านี้เสียใหม่ หลายปีต่อมาเนติบัณฑิตยสภาแห่งแคลิฟอร์เนียได้ศึกษาเรื่องนี้อีก และมีความเห็นเช่นเดียวกัน Commonwealth Club และกลุ่มอื่น ๆ ที่มีความสนใจในเรื่องนี้ได้พิจารณาการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบศาลชั้นต้นต่อ ๆ มาเป็นเวลาหลายปี

เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการอันนี้ในปี ค.ศ.1949 สภาตุลาการได้เสนอแผนงานต่อสภานิติบัญญัติ เพื่อการปฏิรูปศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจจำกัดในคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ สภานิติบัญญัติได้ออกเสียงเกือบเป็นเอกฉันท์ ำหน้าแผนงานนั้นเสนอประชาชนออกประชามติในการเลือกตั้งทั่วไปในปี ค.ศ.1950 จากนั้น เนติบัณฑิตยสภาแห่งมลรัฐได้เป็นผู้นำในการเผยแพร่ความคิดและความจำเป็นในเรื่องนี้ต่อประชาชน และในวันที่ 7 พฤศจิกายน 1950 การปฏิรูปศาลชั้นต้นระดับต่ำหรือศาลคดีมินิโมราเรในแคลิฟอร์เนีย ก็ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างท่วมท้น การปฏิรูปครั้งนี้ เป็นการรวมศาลชั้นต้น ซึ่งพิจารณาคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ ระดับต่ำกว่าศาลจังหวัด (ศาลซูพีเรีย) ซึ่งเดิมที่มีอยู่ 6 ประเภทที่คงเหลืออยู่เพียงสองประเภทคือ Municipal Court และ Justice of the Peace ซึ่งยังคงใช้มาจนบัดนี้

ศาลชั้นต้นในแคลิฟอร์เนียจึงมี 3 ประเภทคือ

1. ศาล Superior (มีอำนาจพิจารณาพิพากษาทุกตัวบทกฎหมาย เทียบได้กับศาลจังหวัดของเรา)
2. ศาล Municipal Court (พิจารณาคดีอาญาละหุโทษและคดีแพ่งทุนทรัพย์ปานกลาง เทียบได้กับศาลแขวงของเรา)
3. ศาล Justice of the Peace (ศาลพิจารณาคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ)

ศาลทั้งสามประเภทนี้ยังคงมีเจ้าหน้าที่แยกต่างหากจากกันอยู่ในศาล Superior ฝ่ายธุรการประจำจังหวัด เจ้าหน้าที่ด้านเสมียน เจ้าหน้าที่จากแผนกการตำรวจเจ้าหน้าที่ควบคุม

จำเลย ส่งหมายและรับใช้หน้าบัลลังก์ ในศาล Municipal Court รองจำศาลและเจ้าหน้าที่ ตำรวจ เป็นผู้ทำหน้าที่ทั้งหมดนี้ สำหรับศาล Justice of the Peace บางศาลไม่มีเสมียน บางศาลใช้เสมียนจากแผนกอื่นมาช่วยทำงานครึ่งเวลา หน้าที่ควบคุมจำเลย ส่งหมาย และรับ ใช้หน้าบัลลังก์ (ถ้าหากมี ก็จะต้องเลือกเอาจากพลตำรวจมาทำหน้าที่)

ศาลทั้งสามประเภทนี้ ดำเนินงานเป็นเอกเทศตามวิธีการที่แต่ละศาลเห็นว่า เหมาะสม โดยไม่คำนึงว่าในเรื่องงานเองเดียวกันนั้น ศาลอื่น ๆ ในจังหวัดเดียวกันหรือในเมืองใกล้เคียง จะปฏิบัติอย่างไร เครื่องไม้เครื่องมือต่าง ๆ เช่นห้องพิจารณา ห้องทำงานของผู้พิพากษา แยกกันสำหรับศาลแต่ละประเภท ๆ ไปเลย ไม่มีวิธีที่จะให้ศาลประเภทหนึ่งไป ใช้เครื่องใช้ของอีกศาลหนึ่งชั่วคราวได้แม้ว่าจะตั้งอยู่ในตึกเดียวกัน และขณะนั้นก็ว่างอยู่

การปฏิรูประบบศาลในปี ค.ศ.1950 แม้จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และการ ประหยัดในศาลชั้นต้นเป็นอย่างมาก แต่ก็เป็นที่ยอมรับกันว่า การปฏิรูปครั้งนี้เพียงสำเร็จไปส่วนหนึ่ง เท่านั้น ยังหาได้สำเร็จบริบูรณ์เต็มรูปแบบหลักการรวมศาลชั้นต้นที่แท้จริงไม่ จึงยังมีความ พยายามต่อ ๆ มา ที่จะให้การรวมศาลชั้นต้นเป็นศาลเดียวบรรลุผลอันสมบูรณ์ ในปี ค.ศ.1961 ฝ่ายวิจัยของสภานิติบัญญัติแคลิฟอร์เนีย เสนอให้มีศาล Superior (ศาลจังหวัด) ศาลเดี่ยว ประจําทุกจังหวัด ในปี ค.ศ.1971 ก็ได้มีการเสนอมาตรการต่าง ๆ หลายอย่างเกี่ยวกับเรื่อง นี้ ข้อเสนอล่าสุดมีว่า ให้ยุบศาล Justice of the Peace และศาล Municipal Court รวมเป็นศาล Superior ศาลเดี่ยว แต่การแก้ไขรัฐธรรมนูญให้มีผลดังกล่าวยังไม่เสร็จสิ้น ยัง คงอยู่ในระหว่างสัดับรับฟัง เสียงของฝ่ายต่าง ๆ อยู่ต่อไป

สำหรับข้อที่เกี่ยวกับตัว Justice of the Peace นั้น มีกลุ่มทำงานได้เสนอ ให้ยกเลิกการมีผู้พิพากษาที่ไม่สำเร็จวิชากฎหมาย แต่เนื่องจากเหตุขัดข้องทางปฏิบัติบางประการ จึงยังทำไม่สำเร็จจนบัดนี้ คงได้แต่เพียงมีมาตรการยกระดับของ Justice โดยให้ผ่านการสอบ ยกเว้นผู้ที่เคยเป็น Justice มาก่อน การสอบเช่นนี้ได้มีขึ้นครั้งแรกในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1952 ตามสถิติเมื่อปี ค.ศ.1972 ในจำนวน Justice ทั้งหมด 227 คน เป็นผู้ไม่สำเร็จวิชา กฎหมายและไม่ได้ผ่านการสอบเพียง 28 คน เป็นผู้สำเร็จวิชากฎหมาย 74 คน และเป็น ผู้ไม่สำเร็จวิชากฎหมายแต่ผ่านการสอบความรู้กฎหมาย 125 คน

มลรัฐวอชิงตัน มลรัฐวอชิงตันได้ออกพระราชบัญญัติ District Justice Court Act ว่า ในเขตศาลที่มีประชาชนตั้งแต่ 20,000 คนขึ้นไป ต้องมีผู้พิพากษาสำเร็จวิชา กฎหมายทำงานประจำเต็มเวลาหนึ่งคน ในเขตศาลที่มีประชาชนตั้งแต่ 10,000 คนลงไปผู้ที่ไม่

ได้สำเร็จวิชากฎหมายต้องผ่านการสอบ จึงจะสมัครเป็น Justice of the peace ได้ ข้อสอบออกตามระเบียบของศาลฎีกาของมลรัฐ เป็นข้อสอบเขียนแบบบรรยายใช้เวลา 2 ชั่วโมง ปัจจุบันนี้ในมลรัฐวอชิงตัน ผู้พิพากษาที่ไม่สำเร็จวิชากฎหมาย เกือบจะไม่มีเหลืออยู่แล้ว

มลรัฐนิวยอร์ก ในมลรัฐนิวยอร์กมีบทบัญญัติว่านอกเมืองนิวยอร์กแต่ละท้องถิ่นมีสิทธิเลือกเอาว่าจะมีศาล Justice of the Peace ต่อไปตามเดิม หรือตั้งศาลจังหวัด (District Court) ซึ่งมีผู้พิพากษาที่สำเร็จวิชากฎหมายทำงานเต็มเวลาแทนศาลประจำเมืองและศาลประจำหมู่บ้าน ดังนั้น ในมลรัฐนี้จึงยังคงมี Justice of the Peace อยู่ ได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญในปี ค.ศ. 1961 ว่า ให้สภานิติบัญญัติมีอำนาจกำหนดขอบเขตแห่งอำนาจของ Justice และเมื่อได้ดำเนินการบางอย่างตามวิธีที่กำหนดไว้แล้ว ก็ให้มีอำนาจยุบเลิกศาลดังกล่าวเสียได้ ในปี ค.ศ. 1962 ได้ตราพระราชบัญญัติศาล Justice นิวยอร์ก กำหนดให้ Justice ต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรของคณะกรรมการบริหารแห่งสภาตุลาการ (Administrative Board of the Judicial Conference) ซึ่งที่จริงแล้วหลักสูตรการอบรม Justice ได้มีขึ้นมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1938 ที่มหาวิทยาลัย Hobart แต่ยังไม่มีการบังคับจนกระทั่งปี 1962 ในเดือนมีนาคม 1972 ได้ขยายโครงการฝึกอบรมหลักสูตรขั้นสูง สำหรับผู้พิพากษาที่ทำงานมาบ้างแล้วด้วย Justice จะต้องไปเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรขั้นสูงนี้อย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในระหว่างที่อยู่ในตำแหน่งวาระคราวละ 4 ปีของตน

มลรัฐคาโรไลนาเหนือ มลรัฐคาโรไลนาเหนือได้แก้ไขบทบัญญัติรัฐธรรมนูญให้มีศาลประจำเขต ประกอบด้วยผู้พิพากษา และผู้ช่วยผู้พิพากษา (Magistrates) แทนศาล Justice of the Peace ผู้ช่วยผู้พิพากษาทำหน้าที่ออกหมายเรียก พิจารณาคดีเรียกร้องหนี้สินจำนวนเล็กน้อย รับคำให้การรับสารภาพในคดีผิดกฎหมายจราจรบางข้อ ได้สวนมูลฟ้อง สั่งประกัน และทำหน้าที่ทางธุรการบางอย่าง

มลรัฐมิชิแกน ในวันที่ 1 มกราคม 1969 มลรัฐมิชิแกนได้ยุบศาล Justice of the Peace ศาลคอมมิสชันเนอร์ ศาลแขวง (Municipal Court) และศาลเรคคอร์ดเดอร์ แล้วรวมเป็นศาลประจำเขตหรือศาลจังหวัด เรียก District Court ในศาล District Court แต่ละศาลมีแผนกคดี민সাရေးและแผนกคดีจราจร พิจารณาโดยข้าราชการฝ่ายตุลาการชั้นรองลงไปเรียกว่า Magistrates ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นผู้สำเร็จวิชากฎหมาย และไม่ต้องการสอบ มีผู้ที่เคยเป็นจัสติสออฟเดอะพีซมาก่อนเป็น Magistrates อยู่จำนวนมาก

มลรัฐคอโลราโด ปี ค.ศ.1964 สภานิติบัญญัติแห่งมลรัฐคอโลราโด โดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมในปี 1962 ได้ยุบเลิกศาล Justice of the Peace แล้วตั้งศาลจังหวัด (County Court) ขึ้นแทน โดยให้มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 1965 ผู้พิพากษาที่ไม่สำเร็จวิชากฎหมายจะต้องได้รับการอบรมก่อนเข้ารับตำแหน่ง

มลรัฐโอคลาโฮมา ตามบทบัญญัติหมวดตุลาการ แห่งรัฐธรรมนูญปี 1967 ได้รวมศาลชั้นต้นเป็นศาลเดียวและมีอำนาจไม่จำกัด เรียกศาลจังหวัด (District Court) ศาลอื่น ๆ รวมทั้งศาล Justice of the Peace ถูกยุบเลิกไป

มลรัฐโอตาโฮ ได้ยุบเลิกศาลมรดก ศาล Justice of the Peace และศาลตำรวจ รวมเข้าเป็นศาล District Court ศาลเดียว แต่ให้มีผู้ช่วยผู้พิพากษา (Magistrates) รวมอยู่ในศาลนี้ ทั้งนี้มีผลตั้งแต่ปี 1971 Magistrates ต้องเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เสียก่อน

มลรัฐนิวเม็กซิโก ออกกฎหมายในปี 1968 โดยอาศัยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี 1965 ให้ยุบเลิกศาล Justice of the Peace ภายหลัง 5 ปี และตั้ง Magistrates Court ขึ้นแทน Magistrates ต้องจบการศึกษาจาก High School และเฉพาะในศาลที่มีเขตอำนาจครอบคลุมเมือง Albuquerque Magistrates ต้องสำเร็จวิชากฎหมาย

มลรัฐโรดไอแลนด์ได้ปรับปรุงระบบศาลใหม่ในปี ค.ศ.1969 โดยยังคงให้มี Justice of the Peace ไว้ แต่ไม่มีเงินเดือน และให้ปฏิบัติหน้าที่ทางตุลาการเล็กๆ น้อยๆ เช่นออกหมายเรียก และให้ประกันเท่านั้น

มลรัฐแมรี่แลนด์ ปรับปรุงระบบศาลชั้นต้น มีผลในวันที่ 5 กรกฎาคม 1971 โดยยุบเลิกศาลประชาชน (People's Court) ศาลแขวง (Municipal Court) และศาล Magistrates รวมเป็น District Court มีผู้พิพากษาทำงานเต็มเวลา ผู้พิพากษาต้องเป็นสมาชิกเนติบัณฑิตยสภา ประกอบวิชาชีพมาแล้วอย่างน้อย 5 ปี มีผู้ช่วยพิพากษาเรียก Committing Commissioner แต่งตั้งโดยศาล ทำหน้าที่สั่งประกันและออกหมายเรียก

เรื่องการปฏิรูปศาลชั้นต้นได้เป็นที่สนใจของเนติบัณฑิตยสภาอเมริกัน (A.B.A.) และสมาคม Judicature แห่งอเมริกันด้วย National Advisory Commission on Intergovernmental Relations และสภาตุลาการแห่งชาติ (National Conference on the Judiciary) ได้ศึกษาเรื่องนี้อย่างละเอียดถี่ถ้วน แล้วผลที่สุดองค์กรทั้งสองนี้ ก็ได้

เห็นพ้องกับความคิดที่จะจัดระบบศาลชั้นต้น โดยให้รวมเป็นศาลเดียวกัน ถึงกับได้วางหลักอันสำคัญในการที่จะให้ได้มาซึ่งระบบอันนี้

คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารการยุติธรรมของ A.B.A. ได้ศึกษาและวิจัยแล้วได้วางมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดระบบศาลสรุปเป็นหัวข้อว่า ศาลควรจะรวมเป็นระบบเดียว ในข้อ 1.10 มีความบางส่วนว่า "อุดมการณ์ของการจัดตั้งศาลจะบรรลุอย่างเต็มเปี่ยมก็ต่อเมื่อมีระบบศาลที่การบริหารและโครงสร้างของศาลรวมเป็นระบบเดียว โครงสร้างของระบบศาลควรจะง่าย ๆ ถ้าจะให้ดีควรมีศาลชั้นต้นประเภทเดียว และศาลอุทธรณ์ศาลเดียวแต่ละศาลมีคณะ และแผนกเท่าที่จำเป็น ศาลชั้นต้นควรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาทุกตัวบทกฎหมาย โดยมีแผนกต่างๆ เป็นแผนกชำนาญพิเศษพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งหรืออาญาประเภทพิเศษเฉพาะต่างๆ โดยวิธีพิจารณาพิเศษเฉพาะออกไป ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นควรอยู่ในชั้นหรือระดับเดียวกัน ยกเว้นอาจให้เจ้าหน้าที่ศาลบางประเภทที่ทำหน้าที่ในทางตุลาการเล็ก ๆ น้อย ๆ บางอย่างเพื่อช่วยผู้พิพากษาอาจหาไม่ได้"

เห็นได้ว่าแนวโน้มของมลรัฐต่าง ๆ นั้นได้พยายามยุบเลิกศาลเล็ก ศาลน้อย และรวมศาลเหล่านั้นเข้าเป็นศาลเดียวไปหลายมลรัฐแล้ว และอยู่ในระหว่างการดำเนินการให้ยุบเลิกอยู่ก็มาก เพราะการแยกเป็นหลายศาลทำให้เสียค่าใช้จ่ายสูง การใช้กำลังคน เครื่องมือ เครื่องมือขาดประสิทธิภาพ

1.5 มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าความล่าช้าในการพิจารณาคดีในด้านการบริหารงานยุติธรรมทางอาญา

สหรัฐอเมริกาได้ใช้วิธีการหรือมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าความล่าช้าในการพิจารณาคดีหลายประการด้วยกัน เช่น

1.5.1 รัฐบัญญัติเร่งรัดการพิจารณาคดี (Speedy Trial Act, 1974)⁴³

สภาองเกรส (Congress) ของสหรัฐอเมริกาได้ตรารัฐบัญญัติเร่งรัดการพิจารณาคดี 1974 ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการกระบวนพิจารณาที่เกิดความ

⁴³Speedy Trial Act, 1974.

รวดเร็ว ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สังคมและผู้ถูกกล่าวหาได้รับผลประโยชน์อย่างจริงจังมากขึ้น และเพื่อเป็นการยืนยันถึงความพยายามของรัฐในการที่จะลดอาชญากรรม และความไม่ชัดเจนหลายโดยกำหนดมาตรการที่เข้มแข็ง เพื่อมิให้มีการละเลยการพิจารณาคดีที่ค้างอยู่ และเพื่อเป็นการยืนยันถึงหลักประกันที่ผู้ถูกกล่าวหาจะได้รับการพิจารณาคดีโดยรวดเร็ว ตามบทแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญบทที่ 6 โดยกำหนดเวลามาตรฐาน (TIME STANDARD SETTING) สำหรับการพิจารณาคดีในแต่ละขั้นตอนนับตั้งแต่ผู้ต้องหาถูกจับกุม จะต้องส่งฟ้องศาลภายในกำหนดเวลาเท่าใด หลังจากส่งฟ้องแล้วจะต้องนัดสืบพยานภายในกำหนดเวลาเท่าใด และศาลต้องมีคำพิพากษาอย่างช้าที่สุดเมื่อใด ซึ่งการบัญญัติให้เร่งรัดการดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหา หรือจำเลยให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าวนี้ มีเหตุผลสนับสนุนที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. การเร่งรัดดำเนินคดีเป็นการเสริมสร้างความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายในอันที่จะให้ผู้กระทำผิดได้รับโทษเป็นผลประจักษ์ต่อความชั่วร้ายที่อาชญากรได้ก่อขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการสืบสวน สอบสวนประจักษ์พยานหลักฐานต่อเนื่องกระชั้นชิดกับการกระทำผิด ย่อมจะเอื้ออำนวยให้การสืบสวนเป็นไปอย่างรวดเร็ว ถูกต้องเที่ยงธรรมยิ่งขึ้น
2. การดำเนินคดีโดยรวดเร็ว นับเป็นการป้องกันมิให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องถูกจองจำนานเกินกว่าเหตุ เพื่อหลีกเลี่ยงผลเสียที่ผู้ต้องหาจะต้องถูกจองจำในระหว่างรอคำพิพากษา นับเป็นหลักปฏิบัติที่สอดคล้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและสิทธิ เสรีภาพขั้นมูลฐานของปัจเจกชน ในอันที่จะได้รับความยุติธรรมโดยกฎหมายอย่างเสมอภาค
3. การดำเนินคดีอย่างฉับพลันเร่งด่วน นับเป็นการป้องกันการใช้อำนาจเกินขอบเขตของเจ้าหน้าที่ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในระหว่างที่ผู้ต้องหา หรือจำเลยถูกคุมขังในระหว่างรอการพิจารณาคดี เป็นระยะเวลา นาน ๆ

ผลบังคับของกฎหมายเร่งรัดการพิจารณาคดีนี้ก็คือ คดีใดที่ล่วงเลยกำหนดเวลาตามที่กำหนดไว้ ศาลจะต้องจำหน่ายคดีจากสารบบความ การกำหนดเวลาดังกล่าวนี้กฎหมายบางมลรัฐในสหรัฐอเมริกา เน้นความสำคัญของคดีที่จำเลยถูกขังอยู่มากกว่าคดีที่จำเลยได้รับการประกันตัวออกไป และกำหนดเวลาการพิจารณาคดีที่จำเลยถูกขังอยู่จะสั้นกว่า

การกำหนดเวลามาตรฐานนับเป็นผลดีในทางปฏิบัติ เพราะศาลจะทราบกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนที่จะต้องพิจารณาคดี ให้ล่วง เป็นเกณฑ์ตัดสิน ในศาลที่กฎหมายเร่งรัดการพิจารณาคดีไม่ได้ครอบคลุมไปถึง ผู้พิพากษามักจะลำบากใจในการวัดผลงานของตนเองว่าแค่ไหน เพียงไร จึงจะถือว่ารวดเร็ว หรือล่าช้า

1.5.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรมในสหรัฐอเมริกา มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นตลอดเวลา เพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว ประหยัดและด้วยวิธีการที่ยั่งยืนที่สุด ทั้งนี้โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีโอกาสเข้าร่วมเสมอ สหรัฐอเมริกามีสถาบันเอกชน มหาวิทยาลัย และหน่วยราชการหลายแห่งที่ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับการปรับปรุงงานศาลและวิธีพิจารณาของศาล เช่น⁴⁴ ศูนย์ตุลาการแห่งสหรัฐ (The Federal Judicial Center) สถาบันนี้เป็นหน่วยราชการ ตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1968 มีหน้าที่ทำการค้นคว้าหาทางแก้ไขปรับปรุงวิธีพิจารณาของศาลสหรัฐ ให้การพิจารณาคดีเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ให้การศึกษาอบรมแก่ผู้พิพากษาใหม่ และ เจ้าพนักงานศาล ตลอดจนการจัดการสัมมนาทางวิชาการ ศูนย์นี้บริหารงานโดยคณะกรรมการซึ่งมีอธิบดีศาลสูงสุดสหรัฐ เป็นประธานกรรมการ กรรมการอื่นได้แก่ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์สหรัฐ 2 นาย และผู้พิพากษาศาลชั้นต้นสหรัฐ 3 นาย ซึ่งได้รับการคัดเลือกจาก Judicial Conference of the United States กรรมการอีกท่านหนึ่งคือผู้อำนวยการสำนักบริหารศาลสหรัฐ (Administrative Office of US Courts) คณะกรรมการนี้จะเป็นผู้กำหนดนโยบายและแนวทางให้ผู้อำนวยการของศูนย์นี้เป็นผู้รับไปปฏิบัติ โดยปกติผู้อำนวยการศูนย์แห่งนี้จะแต่งตั้งจากผู้พิพากษา ศูนย์นี้ตั้งขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระซึ่งเดิมเป็นของสำนักบริหารศาลสหรัฐ (Administrative Office of Us Courts) ซึ่งในปัจจุบันก็ยังคงทำหน้าที่บริหารคล้าย ๆ กับสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมของเรา เมื่อเทียบกับของไทย ศูนย์นี้ก็คือนักงานส่งเสริมงานตุลาการของเรานั่นเอง เพียงแต่ว่าสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการของเราไม่ได้ตั้งขึ้นเป็นสถาบันอิสระ ไม่มีคณะกรรมการเป็นผู้บริหารงาน ศูนย์ตุลาการแห่งสหรัฐที่กล่าวมานั้น ทำงานเกี่ยวกับศาลสหรัฐเท่านั้น แต่ก็มีสถาบันที่ทำหน้าที่ทำนองเดียวกันให้แก่ศาลมลรัฐมีชื่อว่า ศูนย์แห่งชาติสำหรับศาลมลรัฐ (National Center For State Courts) ศูนย์แห่งนี้มีข้าหน่วยราชการ ตั้งขึ้นโดยได้รับเงินอุดหนุนบางส่วนจากรัฐบาล บางส่วนจากเอกชน มีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้พิพากษาจาก

⁴⁴ เดช วุฒิสงห์ชัย, "การดูงานในสหรัฐอเมริกาและยุโรป", หน้า 24.

รัฐต่าง ๆ และมีผู้อำนวยการศูนย์เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการอื่น ๆ คอยเสนอแนะให้มีการปรับปรุงกิจการศาลอีก เช่น Judicial Council และ Judicial Conference เป็นต้น และรัฐสภาก็มีคณะกรรมการเพื่อการปรับปรุงกิจการศาลเหมือนกัน⁴⁵

เนติบัณฑิตยสภาอเมริกัน (American Bar Association) ก็มีบทบาทสำคัญในการค้นคว้า และเสนอแนะให้ปรับปรุงระบบงานศาล วิธีพิจารณา ตลอดจนการยกระดับมาตรฐานของผู้พิพากษาอยู่มาก

สาระสำคัญบางประการของหลักการเกี่ยวกับการเร่งรัดการพิจารณาคดีที่เสนอโดย The American Bar Association ต่อรัฐสภาของสหรัฐมีดังนี้

ก. เน้นความสำคัญแก่คดีอาญาในอันที่จะให้สำเร็จลุล่วงไปโดยรวดเร็วมากกว่าคดีในทางแพ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีที่จำเลยถูกคุมขังอยู่ควรให้ความสำคัญโดยการเร่งคดีมากกว่าคดีที่จำเลยได้รับการประกันตัวไป

ข. การอนุญาตให้เลื่อนการพิจารณาคดีควรกระทำได้เพียงในกรณีที่มีความได้แสดง เหตุความจำเป็นอย่างยี่งวดเท่านั้น และให้เลื่อนได้เท่าที่มีความจำเป็นโดยคำนึงว่าการเลื่อนคดีแต่ละครั้ง จะกระทบถึงอายุคดีนับแต่วันฟ้องถึงวันพิพากษามากน้อยเพียงใด

ค. ควรมีการกำหนดเวลามาตรฐานโดยกฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติที่แจ่มชัด ให้การพิจารณาแต่ละชั้นตอนเสร็จภายในจำนวนวันที่กำหนดไว้ นอกจากนั้นควรมีการกำหนดว่ากรณีใดบ้างที่เป็นเหตุผลจำเป็นที่ทำให้การพิจารณาแต่ละชั้นตอนต้องล่าช้าเกินกำหนดเวลา เช่น การรอผลคำพิพากษาจากคดีอื่น ๆ และจำต้องมีการทำบันทึกแสดงเหตุผลแห่งความจำเป็นไว้ด้วย

ง. ในกรณีที่จำเลยหรือทนายจำเลยเป็นฝ่ายขอเลื่อนคดี ศาลควรชี้แจงให้จำเลยเข้าใจถึงสิทธิในการได้รับการพิจารณาโดยรวดเร็ว และผลเสียที่อาจเกิดขึ้นแก่จำเลยอันเนื่องมาจากการเลื่อนคดี

จ. การขอเลื่อนคดีซึ่งกระทำโดยฝ่ายโจทก์จะต้องเข้าอยู่ในกรณีดังนี้

⁴⁵ โสภณ รัตนากร, "รายงานการดูงานศาล ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา (ตอน 2)," หน้า 66.

(1) กรณีความผิดต่อแผ่นดินซึ่งพนักงานอัยการขอเลื่อนคดี เนื่องจากยังไม่สามารถหาพยานหลักฐานบางประการได้ แม้ว่าจะได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่แล้ว และคาดว่าจะได้พยานหลักฐานดังกล่าวในภายหลัง

(2) ในคดีความผิดต่อแผ่นดิน เมื่อพนักงานอัยการสามารถแสดงได้ว่ามีเหตุผลพิเศษที่จำเป็นบางประการซึ่งทำให้ต้องขอเลื่อนคดี

1.5.3 ที่ทำการอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ของศาล⁴⁶

อาคารที่ทำการของศาลต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาที่มีความใหญ่โตโอโถงและสว่างงาม จัดได้ว่าเป็นสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของเมืองที่ตั้งอยู่นั้น ทั้งได้รับการดูแลบำรุงรักษาเป็นอย่างดีและมีความสะอาดมาก ศาลส่วนใหญ่จะมีอาคารที่ทำการของตนเป็นสัดส่วนต่างหากจากหน่วยงานอื่น ๆ สำหรับในเมืองใหญ่ ๆ ที่มีศาลหลายศาล ศาลทั้งหมดนั้นก็มีการรวมอยู่ในอาคารเดียวกันหรืออยู่ในอาคารใกล้เคียง ๆ กัน แต่ก็มีศาลบางแห่งที่มีที่ทำการอยู่ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ โดยถ้าเป็นเมืองใหญ่ ก็มักอยู่รวมกันกับที่ทำการของเมืองที่เรียกว่า City Hall เช่น ในเมืองฟิลาเดลเฟีย เป็นต้น ผู้พิพากษาแต่ละคนมีห้องทำงานส่วนตัวซึ่งตกแต่งอย่างสวยงามเป็นสัดส่วน ห้องทำงานของผู้พิพากษามักอยู่ใกล้กับห้องพิจารณาซึ่งจัดไว้อย่างเป็นระเบียบและสะอาดมีเจ้าหน้าที่พร้อมทั้งเสมียนหน้าบัลลังก์ คนรับใช้ศาล พนักงานบันทึกคำพยาน และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และส่วนใหญ่ยังห้ามการถ่ายรูปในห้องพิจารณาอย่างเด็ดขาด ซึ่งในบางศาลก็ถึงกับห้ามเอากล้องถ่ายรูปเข้าไปในห้องพิจารณาคดีด้วยโดยให้ฝากไว้กับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยหน้าห้องพิจารณาหรือที่ประตูทางเข้าที่ทำการศาล การรักษาความปลอดภัยในบริเวณศาลเป็นไปอย่างเข้มงวด ในบางแห่งบุคคลที่เข้ามาในศาลจะต้องลงชื่อในสมุดที่จัดไว้และถูกตรวจค้นอาวุธด้วย

ศาลทุกแห่งจะมีห้องสมุดประจำศาลโดยบางแห่งหากมีห้องสมุดหลายห้องบุคคลภายนอก เช่น นักศึกษากฎหมาย อาจขออนุญาตเป็นพิเศษเพื่อใช้ห้องสมุดบางห้องได้ ห้องสมุดของศาลใหญ่ ๆ บางศาล เช่น ศาลสูงสุดสหรัฐ ศาลอุทธรณ์สหรัฐ ภาค 2 ที่นครนิวยอร์ก และศาลในเมืองฟิลาเดลเฟีย มีการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการค้นคว้า

⁴⁶ วีระ ทรัพย์ไพศาล, กนก อินทรมพรรษ์, "เรื่องเดียวกัน," หน้า 26.

ทางกฎหมายด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์นี้จะ เข้ามาจากบริษัทเอกชนซึ่ง จะทำการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวบทกฎหมายและคำพิพากษาต่างๆ เก็บไว้ในระบบเก็บคอมพิวเตอร์ที่ศูนย์เก็บข้อมูล และจากศูนย์เก็บข้อมูลจะมีสายต่อไปยัง เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้เข้าซึ่งมีจออย่าง เครื่องรับโทรทัศน์และมีแป้นตัวอักษรอย่าง เครื่องพิมพ์ดีดผู้ใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์จะต้อง เรียนรู้ถึงวิธีการสั่งให้ เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานตามที่ต้องการด้วยการพิมพ์รหัสเป็นตัว เลขหรือตัวอักษรลงไปในเครื่อง ซึ่งจะส่งคำสั่งนั้นต่อไปยังศูนย์เก็บข้อมูลและรับคำตอบมาปรากฏบนจอภายในเวลาไม่กี่วินาที และถ้าต้องการจะคัดลอกก็ให้ เครื่องคอมพิวเตอร์พิมพ์ออกมาให้ในกระดาษอีกแผ่นหนึ่งก็ได้ เครื่องคอมพิวเตอร์นี้ก่อให้เกิดความรวดเร็วและความสะดวกในการค้นคว้าทางกฎหมายมาก แต่ในขณะเดียวกันค่าใช้จ่ายก็สูงมากเพราะ นอกจากเครื่องมือแพง ค่าใช้จ่ายในการรวบรวมข้อมูลสูงแล้ว จำนวนลูกค้าผู้เช่า เครื่องยังมีอยู่ในวงจำกัด ค่าเช่าเครื่องจึงแพงมากคือนอกจากมีอัตราขั้นต่ำและยังคิดค่าเช่าเพิ่มขึ้นตามจำนวนครั้งและ เวลาที่ใช้อีกด้วย ดังนั้นผู้ที่ จะใช้เครื่องได้นั้นจะต้อง ได้รับอนุญาตเป็นพิเศษและมีรหัสพิเศษประจำตัวด้วยโดยในการใช้ทุกครั้งจะต้องใส่รหัสนั้นลงไปในเครื่อง มิฉะนั้นเครื่องจะไม่ทำงาน

1.5.4 การบันทึกคำพยาน⁴⁷

สหรัฐอเมริกามีการบันทึกคำพยานด้วย เครื่องชนิดหนึ่ง เรียกว่า Stenotype ลักษณะ คล้ายเครื่องพิมพ์ดีด มีแป้นเครื่องหมายให้กดแทนถ้อยคำและมี màn กระดาษสำหรับบันทึกเครื่องหมาย ผู้บันทึกจะบันทึกถ้อยคำพูดด้วยการกดเครื่องหมายเหล่านั้นทำนองเดียวกับ การพิมพ์หนังสือด้วยเครื่องพิมพ์ดีด การบันทึกจะบันทึกทุกคำพูด ทั้งคำถาม คำตอบ ทั้งคำเบิกความของพยาน คำพูดของทนายความ อัยการ ศาล ตลอดจนคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาด้วย เมื่อเสร็จการพิจารณาแล้วจะมีการถอดข้อความพิมพ์เป็นตัวอักษรด้วยเครื่องพิมพ์ดีดอีกต่อหนึ่ง การถอดข้อความทำได้ช้า นอกจากนี้ศาลในสหรัฐอเมริกา ยังมีการบันทึกคำพยานด้วยการใช้วิธีอื่น ๆ อีก 2 วิธี คือ⁴⁸

⁴⁷ สกน รัตน์กร, "รายงานการดูงานศาลยุติธรรม ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา (ตอน 2)," หน้า 69.

⁴⁸ วีระ ทรัพย์ไพศาล, กนก อินทร์พรรย์, "เรื่องเดียวกัน," หน้า 26.

การบอกคำบอกลงในเทปบันทึกเสียง (Stenomask) วิธีการก็คือ เมื่อมีการพูดกัน ในห้องพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณา ไม่ว่าจะเป็นผู้พิพากษา ตัวความ ทนายความ หรือพยานเจ้าหน้าที่ผู้บันทึกจะพูดข้อความนั้นซ้ำลงไปบนไมโครโฟนที่ติดอยู่ที่หน้ากาก ซึ่งมีลักษณะคล้ายหน้ากากออกซิเจน สำหรับช่วยในการหายใจและมีคุณสมบัติกันเสียงทั้งสองทางคือ เสียงจากภายนอกอื่นๆ นอกจากเสียงของผู้บันทึกและเสียงของผู้บันทึกนั้นผู้อื่นจะไม่ได้ยิน วิธีการนี้นับว่าไม่เปลืองค่าใช้จ่ายในด้านอุปกรณ์มากนัก เพราะใช้เครื่องบันทึกเสียงที่สามารถบันทึกได้คราวละ 1 แถบเสียงเท่านั้นก็พอ ในขณะที่วิธีการใช้เทปบันทึกเสียงธรรมดา นั้นปกติใช้เครื่องบันทึกเสียงที่บันทึกเสียงได้พร้อมกันคราวละหลายแถบเสียง ส่วนห้องพิจารณาก็ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงหรือสร้างขึ้นเป็นพิเศษให้สามารถเก็บเสียงได้ เพราะหน้ากากที่ติดไมโครโฟนนั้นช่วยกันเสียงอยู่แล้ว ในระยะหลังได้มีการปรับปรุงวิธีการนี้ให้ดีขึ้นด้วยการเปลี่ยนไปใช้เครื่องบันทึกเสียง สามารถบันทึกเสียงได้พร้อม ๆ กัน หลายแถบเสียง เสียงของผู้บันทึกที่พูดลงในไมโครโฟนที่ติดอยู่ในหน้ากาก จะถูกบันทึกลงในแถบเสียงหนึ่งพร้อม ๆ กันนั้นเสียงของผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นในห้องพิจารณา จะถูกบันทึกลงไปบนแถบเสียงที่เหลือ วิธีการที่ปรับปรุงนี้ เรียกว่า Gimelli Voice Writing ส่วนการถอดเทปนั้นก็ถอดจากข้อความที่ผู้บันทึกพูดเป็นหลัก ข้อความในแถบเสียงอื่น ๆ นั้น จะใช้เพื่อการตรวจสอบในกรณีที่มีข้อสงสัยเท่านั้น

การใช้เทปโทรทัศน์ (Video Recording) เป็นวิธีการบันทึกคำพยานแบบล่าสุดที่มีการนำมาเริ่มทดลองใช้เป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2514 การใช้เทปโทรทัศน์ บันทึกคำพยานนั้นนอกจากมีวัตถุประสงค์ในการใช้เป็นวิธีการบันทึกคำพยานอย่างหนึ่งแล้ว ยังใช้เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคดีอีกด้วย โดยอาจใช้บันทึกคำเบิกความของพยานที่มีเหตุจำเป็น อาจมาเบิกความที่ศาลได้ไว้ล่วงหน้า หรือบันทึกคำเบิกความของพยานในกรณีที่มีการพิจารณาคดีด้วยลูกขุนไว้ล่วงหน้าทั้งคดี แล้วนำมาเปิดให้ลูกขุนดูแทนให้พยานมาเบิกความจริงๆ ในศาลเรียกว่า Pre-Recorded Videotaped Trial (Prvt) ทั้งนี้เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของคดีที่มีการพิจารณาโดยมีลูกขุนที่ตามปกติจะดำเนินไปได้ช้ากว่าการพิจารณาด้วยผู้พิพากษาอย่างเดียวเท่านั้นมาก เนื่องจากการพิจารณาคดีด้วยลูกขุนนั้นผู้พิพากษาผู้ดำเนินการพิจารณาจะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษไม่ให้ลูกขุนได้เห็น ได้ยินพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ต้องห้ามรวมทั้งเหตุการณ์ต่าง ๆ ในการพิจารณาที่อาจทำให้ลูกขุนเกิดอคติแก่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยเฉพาะฝ่ายจำเลยในคดีอาญา เช่น เมื่อมีการคัดค้านว่าคำถามใดถามไม่ได้ เพราะเป็นคำถามนำ หรือคำเบิกความของพยานคนใดรับฟังไม่ได้ เพราะ เป็นพยานบอกเล่า ผู้พิพากษาต้องให้พักการ

พิจารณาคดีไว้ชั่วคราวแล้ววินิจฉัยปัญหานั้น ๆ ก่อนด้วยการให้ลูกขุนออกไปนอกห้องพิจารณาหรือตัวผู้พิพากษาและคู่ความที่เกี่ยวข้อง เองออกไปพิจารณาในห้องทำงานของผู้พิพากษา หรือเรียกคู่ความที่เกี่ยวข้องมาเสนอความเห็นของตนในปัญหานั้นๆ ช่างบัลลังก์ โดยไม่ให้ลูกขุนได้ยิน เมื่อผู้พิพากษาวินิจฉัยปัญหานั้น ๆ อย่างไรแล้วจึงมีการพิจารณาคดีต่อ วิธีการเช่นนี้ นอกจากทำให้เสียเวลามากแล้ว ยังทำให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาเป็นไปโดยไม่ต่อเนื่องกันทำให้ลูกขุนเกิดความสับสนและ เกิดอคติแก่คู่ความฝ่ายที่แพ้ในคำสั่งระหว่างพิจารณาที่วินิจฉัยปัญหานั้น ๆ ได้ง่าย ซึ่งในคดีอาญาฝ่ายจำเลยมักอ้างเป็นเหตุหนึ่งซึ่งเรียกว่า Mistrial เพื่อขอให้ศาลชั้นสูงขึ้นไปสั่งให้ศาลชั้นต้นทำการพิจารณาคดีใหม่ทั้งคดีเสมอ โดยอ้างว่ามีเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งในการพิจารณาซึ่งทำให้ลูกขุนเกิดอคติแก่ตน การบันทึกการสืบพยานทั้งคดีมาก่อนจะแก้ไขปัญหานี้ได้โดยผู้พิพากษาจะเป็นผู้ลำดับภาพเทปโทรทัศน์ ตอนใดที่มีการคัดค้านและผู้พิพากษาเห็นด้วย ก็จะตัดตอนนั้นออกไปไม่ให้ลูกขุนได้เห็น โดยไม่จำเป็นต้องลบตอนนั้นออกจากเทป การเบิกความของพยานที่ลูกขุนเห็นจึงต่อเนื่องไม่มีการขาดตอน ทั้งในระหว่างที่ลูกขุนดูเทปการเบิกความของพยานผู้พิพากษาก็สามารถไปนั่งพิจารณาคดีหรือทำงานอย่างอื่น เช่น ปรึกษาคดีอื่นได้ อย่างไรก็ตามแม้จะมีศาลต่าง ๆ เริ่มนำวิธีการบันทึกคำพยานด้วยเทปโทรทัศน์นี้ไปใช้ แต่วิธีการนี้ก็ยังไม่อยู่ในขั้นทดลองเท่านั้น และยังมีปัญหาต่าง ๆ ที่ต้องคำนึงหลายประการ ทั้งในด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งแพงมากและในด้านเทคนิคซึ่งยังมีข้อน่าสงสัยว่า แสงสี และมุมมองในการจับภาพมีส่วนสำคัญอย่างมากที่ทำให้ลูกขุนเกิดความหลงผิดได้ง่าย

การบันทึกคำพยานของสหรัฐอเมริกาดังกล่าวข้างต้นนั้น มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประโยชน์ของศาลสูงสำหรับใช้ในการพิจารณาคดีอุทธรณ์ ฎีกา ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ของศาลชั้นต้น ซึ่งทำการพิจารณาคดีสำหรับใช้ในการตัดสินคดีนั้นหรือทำให้การพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นเร็วขึ้น ดังนั้นตามปกติ ถ้าไม่มีการอุทธรณ์แล้วก็จะไม่มีการถอดความบันทึกคำพยาน ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นที่นั่งพิจารณาคดีนั้น ก็ยังคงบันทึกคำพยานอยู่เสมอสำหรับไว้ใช้ในการตัดสินคดีหรือสรุปคดีให้ลูกขุนฟัง แต่บันทึกของผู้พิพากษาศาลชั้นต้นนี้มีลักษณะ เป็นบันทึกส่วนตัวและไม่รวมเก็บไว้ในสำนวน นอกจากนี้การที่ศาลสหรัฐนั่งพิจารณาคดีติดต่อกันไปเสมอจนเสร็จการพิจารณา และพิพากษาคดีนั้น ก็มีส่วนช่วยอย่างมากในการทำให้มีการบันทึกคำพยานได้ติดต่อกัน ทำให้ง่ายแก่การจัดเก็บและง่ายแก่การค้นหา เมื่อต้องการจะนำเอามาถอดความเวลาที่มีการอุทธรณ์ และผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาก็สามารถจดคำพยานแต่เพียงลับ ๆ เอาแต่

ข้อสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวกับประเด็นเท่านั้นก็พอ เพราะทราบเรื่องราวอยู่แล้วโดยตลอดและยังจํา
รายละเอียดส่วนใหญ่น่าได้ดี

การถอดความคำพยานที่บันทึกด้วยวิธีการต่าง ๆ ข้างต้น นอกจาก
วิธีใช้เครื่องบันทึกขลุ เลขที่ชี้ เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการถอดความนั้นล้วนแต่ทำได้ล่าช้ากิน
เวลามากกว่าเวลาที่ใช้ในการบันทึกหลายเท่า เช่น การถอดเทปจะกินเวลาประมาณ 3 เท่า
ของเวลาที่อัด ขณะนี้สาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้คดีของศาลอุทธรณ์ล่าช้าก็คือ ศาลอุทธรณ์ไม่
สามารถดำเนินการพิจารณาได้ เพราะต้องรอการถอดความบันทึกคำพยานอยู่ซึ่งมักจะเป็นเวลา
หลาย ๆ เดือนเสมอ นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายในการบันทึกข้อความที่ถอด ซึ่งค่อนข้างสูงยังอาจทำ
ให้คู่ความที่มีฐานะการเงินไม่ดี ไม่สามารถใช้สิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาได้อีกด้วย โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งในคดีที่มีค่าเบิกความของพยานเป็นจำนวนมากและยาว ๆ ทั้งนี้โดยทั่วไปแล้วคู่ความที่
เป็นผู้อุทธรณ์ต้อง เป็นผู้สั่งให้มีการถอดความและ เสียค่าใช้จ่ายทั้งหมด รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการ
ทำบันทึกคำถอดความสำหรับตนเอง และศาลกับคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งล่วงหน้าไปก่อน

1.5.5 วิธีแก้คดีค้าง⁴⁹

ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า The Board
of Judge คณะกรรมการคณะนี้ได้ใช้เวลาถึง 3 เดือนทำการค้นคว้าและสำรวจคดีที่ค้างคั้งอยู่
ในศาล ในบัญชีความและการปฏิบัติงานของผู้พิพากษาต่าง ๆ ภายในศาล แล้วจัดทำบัญชีความ
ขึ้นใหม่ เพื่อวางคดีต่างๆ ที่ค้างอยู่ให้ได้พิจารณาติดต่อกันไป ทั้งจัดหาผู้พิพากษาให้ชั้นนั่งพิจารณา
คดีที่ค้างคั้งนั้น โดยเฉพาะคดีที่จะพิจารณาโดยลูกขุน ก็มีการสอบถามคู่ความไว้ล่วงหน้าก่อนถึง
วันนัดสืบว่า คู่ความมีความประสงค์จะให้มีการพิจารณาคดีโดยลูกขุนหรือไม่ ทั้งนี้เฉพาะคดีที่
กฎหมายไม่บังคับให้มีการพิจารณาคดีโดยลูกขุน นอกจากนี้ยังมีคำถามที่ส่งไปถามคู่ความอีกหลาย
ประการ คำถามเหล่านี้คู่ความจะต้องตอบมาให้ศาลทราบทุก ๆ ข้อ การตั้งคำถามเช่นนี้ถือว่า
เท่ากับเป็นการบังคับทางอ้อมให้ทนายความตรวจสอบและพยานหลักฐานของ เขาก่อนที่จะตอบ
คำถามของศาล เพื่อสนับสนุนข้ออ้างและข้อเถียงของตน

⁴⁹ เดช วุฒิสงห์ชัย, "เรื่องเดียวกัน," หน้า 37.

ส่วนการจัดวางคดีที่ค้างค้างไว้พิจารณาติดต่อกันไป วิธีนี้จำเป็นจะต้องตัดแปลงห้องในศาลให้เป็นห้องพิจารณาเพิ่มเติม และมีตุลาการว่างหรือโยกย้ายหรือโอนมาช่วยงานชั่วคราว สำหรับคดีก็เลือกประเภทที่ค้างค้างเกิน 1 ปีขึ้นไป ประกอบกับคดีฟ้องใหม่หรือค้างไม่นาน ทั้งนี้โดยมอบให้เป็นหน้าที่ของผู้พิพากษาท่านหนึ่ง เป็นผู้บรรจุคดีที่นัดสืบพยานโดยจัดบัลลังก์สำหรับคดีที่สืบพยานไม่กี่ปาก โดยให้ท่านผู้พิพากษานั่งพิจารณาคดีเหล่านี้วันละหลายเรื่องติดต่อกันไป โดยมีบัลลังก์ต้องว่างลงจนกว่าจะหมดเวลาทำงานของศาล ส่วนคดีที่มีประเด็นสลับซับซ้อน การสืบพยานมาก ก็ใช้บัลลังก์อีกต่างหาก ให้สืบพยานโจทก์และจำเลยให้เสร็จภายในวันเดียวหากทำได้ โดยพยายามมิให้เลื่อนคดีไป ผู้พิพากษาผู้จัดรายการนี้มีผู้ช่วยทางฝ่ายคดีอาญา เรียกว่า The Criminal Trial Commissioner's Office และผู้ช่วยทางฝ่ายคดีทางแพ่ง เรียกว่า The Master of the Consolidated List ผู้พิพากษาผู้จัดรายการมีอำนาจวางระเบียบข้อบังคับสำหรับเข้าในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย ทั้งมีอำนาจขยาย เพิ่มบัลลังก์และตัดแปลงห้องพิจารณาเพื่อใช้ประโยชน์ในการพิจารณาคดีให้ได้ผล ปรากฏว่าคดีของศาลนี้ลดลง เป็นจำนวนมีใช้น้อย

1.5.6 การประวิงคดี⁵⁰

การประวิงคดี หรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่แก้งให้อีกฝ่ายต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่าย โดยไม่มีเหตุผลสมควรมัน ศาลอเมริกามีวิธีการโดยเข้มงวดกวดขัน เป็นต้นว่า ให้ฝ่ายที่ประวิงคดีหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาเช่นนั้น ออกค่าใช้จ่ายและค่าทนายความตามที่เป็นจริงแก่อีกฝ่ายหนึ่ง หรือในกรณีร้ายแรงอาจพิจารณาโทษทนายความฐานละเมิดอำนาจศาล หรือเสนอให้ขับออกจากสมาชิกเนติบัณฑิตยสภา เพราะ เขาก็ว่าทนายความเป็นเจ้าของหน้าของศาล มีหน้าที่ช่วยศาลในการผดุงความยุติธรรมด้วย การกระทำเช่นนั้นเป็นการผิดหน้าที่อย่างร้ายแรง

⁵⁰ โสภณ รัตนกร, "รายงานการดูงานศาลยุติธรรม ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา (ตอน 2)," หน้า 78.

1.5.7 การต่อรองคำรับสารภาพ (Plea Bargaining)

เป็นที่ยอมรับกันในวงการยุติธรรมว่าการต่อรองคำรับสารภาพ (Plea Bargaining) เป็นมาตรการที่สำคัญในการบริหารงานยุติธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกาที่เป็นผลให้คดีอาญาสามารถพิจารณาพิพากษาเสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็ว⁵¹

การต่อรองคำรับสารภาพ ได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในสหรัฐอเมริกา ซึ่งจากการสำรวจพบว่าตำรวจได้จับกุมผู้กระทำความผิด felony ประมาณ 94,000 คดีต่อปี แต่คดีเข้ามาสู่การพิจารณาคดีของศาลเพียง 10 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น นอกนั้นได้มีคำพิพากษาโดยการเจรจาโดยปราศจากการพิจารณาคดีหรือยกฟ้อง โดยผลของการใช้การต่อรองคำรับสารภาพ⁵²

สาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการนำเอาวิธีการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในคดีอาญาของสหรัฐอเมริกา เพราะพนักงานอัยการผู้มีหน้าที่พิจารณาว่าคดีที่พิจารณาอยู่นั้นมีพยานหลักฐานมั่นคงเพียงพอที่จะฟ้องหรือไม่ ซึ่งหากพนักงานอัยการเห็นว่าคดีมีพยานหลักฐานอ่อนไม่พอฟ้อง เพื่อให้ศาลลงโทษจำเลยหรือผู้ต้องหาได้แล้ว พนักงานอัยการก็มักจะเจรจาโดยใช้วิธีการต่อรองคำรับสารภาพเสมอ⁵³

การต่อรองคำรับสารภาพ (Plea-Bargaining) หมายถึงกระบวนการทางอาญาซึ่งเกิดจากความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องในคดี โดยพนักงานอัยการ (Prosecutor) จะเป็นผู้เสนอการทำความตกลงเจรจากับจำเลย หรือทนายจำเลยเพื่อให้จำเลยรับสารภาพ (Plea Guilty) โดยแลกเปลี่ยนกับการลดข้อหา หรือแลกเปลี่ยนกับการได้รับความกรุณาจาก

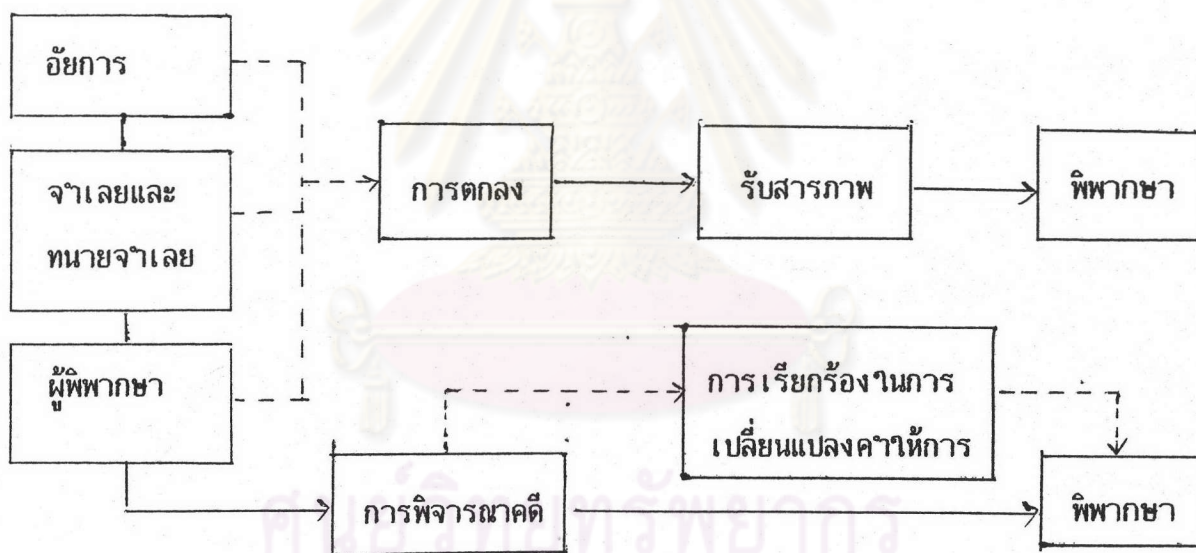
⁵¹Suzann R. Tomas Buckle and Leanard G. Buckle, Bargaining for Justice : Case Disposition and Reform in the Criminal Courts (New York : Proacger Publishess., 1977), p.421.

⁵²J. Norman Swatan and Lapen Margan, Administration of Justice An Introduction (New York : D Van Nos trand company ; 1975) p.105.

⁵³McDonald, Rossman and Bramer, The Prosecutors Plea Bargaining decision Criminal Instice System Anniva, p.158.

ศาลเพื่อให้ศาลลงโทษสถานเบา⁵⁴ เช่น จำเลยให้การรับสารภาพในข้อหาใหม่เพื่อลดข้อหาจากความผิดอันมีลักษณะจรรยาเป็นความผิดธรรมดา เช่น บุกรุกในเวลากลางคืน หรือบุกรุกโดยไม่มีอาวุธปืน ฯลฯ เป็นบุกรุกธรรมดา หรือจากข้อหาปล้นทรัพย์โดยมีอาวุธเป็นข้อหาปล้นทรัพย์โดยไม่มีอาวุธ หรือจากข้อหาฆ่าผู้อื่นตายโดยเจตนา เป็นข้อหาฆ่าผู้อื่นตายโดยประมาท⁵⁵

การต่อรองการรับสารภาพ (Plea - Bargaining) เป็นกระบวนการที่ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน และเป็นกระบวนการที่ทำได้ดีเสรีจลื่นไปอย่างรวดเร็วโดยไม่มี การพิจารณาคดีอย่างเต็มรูปแบบ (Trial) อันเป็นการประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย บุคลากร เป็นต้น จึงก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีทุกฝ่าย ดังนั้นศาลสูงสุดของสหรัฐอเมริกาจึงยอมรับว่าการต่อรองการรับสารภาพ (Plea - Bargaining) เป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการบริหารงานยุติธรรมทางอาญา (Santoleello V. New York, 1971)⁵⁶

⁵⁴Milton Heumann "A Not On Plea Bargaining and Gase Pressure" Law & SOciety Review (Spring, 1975) : 515.

⁵⁵Kirkham and Wollan, Introduction to Law Enforcement, P.141.

⁵⁶Steven H. Gifis, Law Diction Ary (New York: Barron's) Education Series, Inc., 1975), pp.153-154: John H. Longbein, "Understanding the Short History of Plea Bargaining" Law and Society Review 2 (Winter, 1979): 261.

การต่อรองคำรับสารภาพจะ เริ่มโดยการเจรจาต่อรองกันระหว่าง อัยการกับจำเลย หรือทนายจำเลย หรือโดยผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีเข้ามามีส่วนร่วมในการเจรจาต่อรองด้วยก็ได้ แต่บางมลรัฐก็ห้ามมิให้ผู้พิพากษาเข้ามามีส่วนร่วมในการเจรจาต่อรองคำรับสารภาพนี้ด้วย

การเจรจาต่อรองคำรับสารภาพนี้กระทำเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน ประโยชน์ระหว่างคู่กรณี กล่าวคือ อัยการจะเสนอประโยชน์บางสิ่งบางอย่างให้จำเลย เช่น การลดข้อหาให้จำเลย หรือการยกเลิกข้อหาบางข้อหา หรือให้ได้รับโทษเบาลงโดยสัญญาว่าจะ ยื่นคำร้องแถลงต่อศาลสนับสนุนให้ผู้พิพากษา ซึ่งนั่งพิจารณาคดีลงโทษจำเลยในสถานเบา เพื่อ แลกเปลี่ยนกับคำรับสารภาพของจำเลย

เมื่อจำเลยยอมตกลงตามข้อเสนอของอัยการโดยทำการเจรจาดกลง กันแล้ว จำเลยจะยอมรับสารภาพตามข้อหาใหม่ที่ตกลงกันดังกล่าว และปกติผู้พิพากษาซึ่งนั่ง พิจารณาคดีจะพิพากษาลงโทษจำเลยตามข้อหาที่ทำให้การรับสารภาพเสมอ หรือลงโทษในสถาน เบาตามที่อัยการเสนอแนะต่อศาล อย่างไรก็ตามการพิพากษาพิพากษาลงโทษจำเลยนั้นเป็น ดุลพินิจของศาลโดยอิสระ ไม่จำเป็นต้องถูกผูกมัด หรือไม่ถูกบังคับให้ต้องผูกพันตามข้อตกลงระหว่าง อัยการ กับจำเลย หรือทนายจำเลย ในกรณีที่ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาคดีเห็นชอบกับข้อเจรจา ตกลงระหว่างอัยการกับจำเลยหรือทนายจำเลยแล้วก็จะพิพากษาคดีนั้นโดยไม่มี การพิจารณาและ คดีเป็นอันถึงที่สุดโดยไม่มี การอุทธรณ์ฎีกาต่อไปอีก

การต่อรองคำรับสารภาพ (plea bargaining) แม้ว่าจะ เป็นวิธี การที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในสหรัฐอเมริกา แต่ก็มีนักกฎหมายบางท่านเห็นควรแก้ไขวิธีการ ต่อกองที่มีอยู่โดยคำนึงถึงความยุติธรรมที่จะหยิบยื่นให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม ก็ตมึนักกฎหมายบางคนก็มีแนวความคิดคัดค้านไม่เห็นด้วยกับวิธีการต่อรองคำรับสารภาพดังกล่าว ถึงขนาดให้มีการยกเลิกไปเสีย⁵⁷

⁵⁷George T. Felkeness, Criminal and Procedure Text and Cases, Chapter 9, p.254-257.

2. ประเทศอังกฤษ

2.1 การแบ่งประเภทความผิด

ในด้านศตวรรษที่ 13 ในประเทศอังกฤษความผิดอาญาที่มีความรุนแรงทุกประเภทและความผิดอาญาที่ก่อให้เกิดความไม่สงบนั้นถือเป็นความผิดประเภท Pleas of the Crown ความผิดอาญาอุกฉกรรจ์ที่อยู่ในประเภทความผิดนี้เรียกว่า เฟโลนี (felony) และความผิดที่มีความรุนแรงน้อยลงมาเรียกว่าเทรสปาส (Trespass) ผู้ที่กระทำความผิดอาญา Felony จะถูกดำเนินการฟ้องร้องโดย Indictment ในนามของกษัตริย์โดยการเสนอของคณะลูกขุนใหญ่ (Grand Jury) ที่ศาล แอสซายส์ Criminal Assizes⁵⁸ และในกลางศตวรรษที่ 14 ที่ศาล quarter sessions หรือผู้เสียหายอาจดำเนินคดีเองโดยวิธีแอฟพีล ออฟ เฟโลนี (Appeal of Felony) โทษสำหรับความผิดประเภท felony ได้แก่ โทษประหารชีวิตและริบทรัพย์สิน สำหรับความประเภทยุทธศาสตร์ ผู้กระทำอาจถูกดำเนินคดีโดยวิธี ออฟ เทรสปาส (Writs of Trespass) ในศาลคอมมอนลอว์ ซึ่งนำไปสู่การดำเนินคดีเรียกค่าเสียหายทางแพ่ง หรือดำเนินคดีตามแบบของความผิด felony โดย Indictment ที่ศาลแอสซายส์ หรือที่ควอร์เตอร์ เซสชั่นส์ ซึ่งผู้กระทำผิดจะถูกลงโทษปรับ หรือจำคุกแทนค่าปรับถ้าไม่สามารถชำระค่าปรับได้ ส่วนการดำเนินคดีในศาลท้องถิ่น (Local Court) เช่นที่ เซอร์ริฟ ทอร์น (sheriff's Tourn) หรือที่ คอร์ท ลีท (Court Leet) ผู้กระทำผิดจะถูกลงโทษจำคุกหรือไม่ก็ปรับ

ต่อมาการดำเนินคดีประเภท แอฟพีล ออฟ เฟโลนี ไม่เป็นที่นิยมและเลิกใช้ไปโดยปริยาย การฟ้องคดีอาญาประเภท felony จึงกระทำได้อีกวิธีเดียวโดยคำฟ้องที่เรียกว่า Indictment ในขณะที่ความผิดที่ต้องฟ้องร้องคดีโดย Indictment ได้ขยายไปถึงความผิดที่ไม่รุนแรง (Misdemeanor) ความผิดประเภทนี้ในสมัยกลางได้แก่ คดีเทรสปาสและความผิดอาญาซึ่งเดิมพิจารณาและลงโทษโดยศาลแชมเบอร์ก่อนที่ศาลดังกล่าวจะถูกยกเลิก

⁵⁸ สุนัย มโนมัยอุดม, ระบบกฎหมายอังกฤษ (กรุงเทพมหานคร: ประยูรวงศ์จำกัด, 2527), หน้า 89.

ใบ ส่วนคดีอาญาที่เดิมอยู่ในอำนาจศาลท้องถิ่น ได้แก่ เดอะ ทอร์น (The Tourn) และคอร์ท ลีท (Court Leet) ได้เปลี่ยนมาอยู่ในอำนาจของ จัสติส ออฟ เดอะ พีซ (Justice of the peace) ทำการพิจารณาคดีที่ศาลควอร์เตอร์ เซสชั่น หรือพิจารณาคดีความผิดเล็กน้อยนอก เซสชั่น (out of sessions) ในศตวรรษที่ 18 ความผิดอาญาจึงเหลืออยู่เพียง 2 ประเภท คือ ความผิดที่ต้องฟ้องร้องโดย Indictment ซึ่งรวมทั้งความผิดที่เป็น felony และ misdemeanor การพิจารณาคดีกระทำที่ศาลคริมินัล แอสซายส์ หรือที่ควอร์เตอร์ เซสชั่น โดยมีลูกขุนร่วมพิจารณาคดี และความผิดที่พิจารณาโดยรวบรัด (Summary Trial) โดย Justice หนึ่งถึงสามคนเป็นองค์คณะทำการพิจารณาและพิพากษาคดีโดยลำพัง Justice of the peace นี้ยังรับผิดชอบงานทางด้านบริหารส่วนท้องถิ่นซึ่งเดิมอยู่ในอำนาจของศาลท้องถิ่นอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามพระราชบัญญัติอื่น ๆ อีก ในศตวรรษที่ 17 และ 18 Justice of the peace จึงพัฒนาเป็นองค์กรสำคัญในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นด้วย

ต่อมา Magistrates' court Act, 1952 มาตรา 19 กำหนดให้คดีอาญา ที่มีอัตราโทษสูงบางประเภทอาจทำการพิจารณาคดีโดยรวบรัดได้

ปัจจุบันนี้พระราชบัญญัติ The Criminal Law Act, 1977 มาตรา 15 บัญญัติแยกประเภทความผิดทางอาญาตามวิธีพิจารณาคดีออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่⁵⁹

- (1) ความผิดที่ต้องพิจารณาโดยวิธี Indictment (Offences Triable Only on Indictment)
- (2) ความผิดที่ต้องได้รับการพิจารณาโดยวิธี summary Trial (Offences Triable only Summary)
- (3) ความผิดที่อาจได้รับการพิจารณาโดยวิธี Indictment หรือ Summary ก็ได้ (Offences Triable Either Way)

(1) ความผิดที่ต้องพิจารณาโดยวิธี Indictment (Offences triable only on Indictment) ประกอบด้วย

⁵⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 177.

(ก) ความผิดตาม Common Law ทุกประเภท เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา (murder), ความผิดฐานทำให้คนตายโดยไม่เจตนา (manslaughter)

(ข) ความผิดตามพระราชบัญญัติ ซึ่งกำหนดให้พิจารณาโดยวิธี Indictment เช่น ความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยเจตนา ตามมาตรา 18 แห่ง The Offences Against The person Act 1961, ความผิดฐานปล้นทรัพย์ ตามมาตรา 8 แห่ง The Theft Act 1968, ความผิดฐานขับรถประมาทเป็นเหตุให้คนตาย ตามมาตรา 1 แห่ง The Road Traffic Act 1972.

ความผิดประเภทนี้มักเป็นความผิดอาญาอุกฉกรรจ์ที่มีอัตราโทษสูง การพิจารณาต้องกระทำในศาล Crown Court โดยใช้ลูกขุน โดยจะต้องเริ่มคดีในศาล Magistrates' Court ก่อน เมื่อศาล Magistrates' court ทำการไต่สวนมูลฟ้องและเห็นว่าคดีมีมูล (there was a case to answer) แล้ว จึงจะส่งไปเพื่อพิจารณาที่ศาล Crown court ต่อไป⁶⁰

(2) ความผิดที่ต้องได้รับการพิจารณาโดยวิธี Summary trial (Offences triable only on summary) ได้แก่ความผิดอาญาที่มีโทษเล็ก ๆ น้อย ๆ เดิมเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้ชัดแจ้งให้ได้รับการพิจารณาโดยวิธี Summary trial แต่เมื่อรัฐสภาออกพระราชบัญญัติต่าง ๆ มารวมไว้ในมาตรา 15 ประกอบกับตาราง 1 ท้ายพระราชบัญญัติ ความผิดในประเภทนี้ต้องพิจารณาในศาล Magistrates' Court ความผิดประเภทนี้ประกอบด้วย ความผิดส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับการจราจร ตาม The Road Traffic Act 1972, ความผิดเกี่ยวกับการก่อกวนราคาราคาญโดยใช้ยานพาหนะ (interference with vehicle), ตามมาตรา 9 แห่ง The Criminal Attempts Act 1981 และความผิดเกี่ยวกับการเสพยาหรือสิ่งมึนเมาตามมาตรา 12 แห่ง The Licensing Act 1872 ความผิดเกี่ยวกับการต่อสู้อันเป็นเหตุให้เกิดความวุ่นวายตามมาตรา 51 แห่ง The Police Act 1964 ความผิดเกี่ยวกับการขัดขืนคำสั่งเจ้าพนักงาน (public order offences) ตาม The Public Order Act 1986

⁶⁰ สุนัย มโนมัยอุดม, "ระบบศาลอังกฤษ: ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา", บทบัญญัติ, เล่มที่ 41 ตอน 3-4 (พ.ศ.2527) หน้า 413.

3. ความผิดที่อาจได้รับการพิจารณาโดยวิธี Indictment หรือ Summary ก็ได้ (Offences triable either way) ความผิดประเภทนี้ประกอบด้วย

(ก) ความผิดตามตาราง 1 ทั่วย The Magistrates' Court Act 1980 เช่นความผิดส่วนใหญ่ตาม The Theft Act 1968, ความผิดเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายตามมาตรา 20 และ 47 แห่ง the Offences against the Person Act 1861 ความผิดเกี่ยวกับลามกอนาจารระหว่างเพศชาย ตามมาตรา 13 แห่ง The Sexual Offences Act 1956

(ข) ความผิดซึ่งมีอัตราโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ว่า อาจพิจารณาโดยวิธี Indictment หรือ Summary ก็ได้เช่น ความผิดเกี่ยวกับยั้งชีพจากการค้าประเวณีตามมาตรา 30 และ 32 แห่ง The Sexual Offences Act 1956, ความผิดเกี่ยวกับการมีไว้ในครอบครองซึ่งยาที่มีกฎหมายห้ามไว้ ตามมาตรา 5 แห่ง The Misuse of Drugs Act 1971 และความผิดฐานขับรถโดยประมาท ตามมาตรา 2 แห่ง The Road Traffic Act 1972 นอกจากนั้นจะเป็นความผิดที่กำหนดขึ้นใหม่โดย The Criminal Law Act ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 16 ประกอบกับตาราง 2, 3 ทั่วยพระราชบัญญัติความผิดประเภทนี้ ก่อนพิจารณาคดี ศาล Magistrates' Court จะต้องพิจารณาก่อนว่าวิธีพิจารณาแบบใดจะเหมาะสมที่สุด โดยศาลจะสอบถามโจทก์ก่อนแล้วจึงสอบถามจำเลย หลังจากนั้นศาลต้องพิจารณาลักษณะของความผิดว่ามีสภาพเป็นความผิดอุกฉกรรจ์หรือไม่ โทษที่จำเลยควรได้รับนั้น หากฟังว่าจำเลยกระทำความผิดจะอยู่ในอำนาจศาล Magistrates' Court หรือไม่⁶¹ หรือสภาพแวดล้อมอื่น ๆ คดีควรพิจารณาโดยวิธี Indictment หรือ Summary trial ยกเว้นคดีที่ฟ้องโดย Attorney-General, Solicitor General หรือ Director of Public

⁶¹ศาล Magistrates' Court มีอำนาจลงโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 ปอนด์

Prosecution⁶² บุคคลเหล่านี้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาโดย Indictment ซึ่งศาลต้องพิจารณาตามคำขอดังกล่าว โดยศาลจะดำเนินการพิจารณไปในฐานะ เป็นศาลชั้นต้นส่วนมูลฟ้อง เมื่อศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าคดีควรใช้วิธี Summary trial ศาลก็จะอธิบายเหตุผลให้จำเลยฟัง และขอความยินยอมจากจำเลย หากจำเลยไม่ยินยอมก็ต้องพิจารณาโดยวิธี Indictment และหากจำเลยยอมให้พิจารณาโดยวิธี Summary trial ศาลต้องอธิบายว่า หากศาลฟังว่าจำเลยกระทำผิดศาลอาจจะส่งจำเลยให้เพื่อศาล Crown Court ลงโทษได้ เมื่อเห็นว่าจำเลยควรได้รับโทษเกินกว่าอำนาจเมื่อได้พิจารณาความประพฤติก่อน ๆ ของจำเลยแล้ว⁶³ เมื่อได้อธิบายดังกล่าวแล้วศาลจะถามจำเลยอีกครั้งหนึ่งว่าจะเลือกวิธีพิจารณาแบบใด ถ้าจำเลยยินยอมที่จะให้ใช้วิธี Summary trial ศาลก็จะดำเนินการพิจารณแบบ Summary trial ต่อไป แต่ถ้าจำเลยไม่ให้ความยินยอม ศาลก็จะดำเนินการพิจารณไปในฐานะ เป็นศาลชั้นต้นส่วนมูลฟ้องตามวิธีพิจารณาแบบ Indictment หากศาลได้พิจารณาแล้วเห็นว่า คดีควรพิจารณาโดยวิธี Indictment ศาลจะแจ้งให้จำเลยทราบ และดำเนินคดีไปในฐานะ เป็นศาลชั้นต้นส่วนมูลฟ้อง⁶⁴

ความผิดประเภทนี้ เมื่อเริ่มต้นพิจารณาโดยวิธีใดวิธีหนึ่งดังกล่าวแล้ว ต่อมาภายหลังปรากฏว่าถ้าใช้วิธีพิจารณาอีกอย่างหนึ่งจะเหมาะสมกว่า ก็อาจเปลี่ยนแปลงได้⁶⁵

⁶²Attorney-General และ Solicitor-General เป็นตำแหน่งทางการเมือง แต่งตั้งโดยพระราชินีตามคำแนะนำของนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่เป็นตัวแทนรัฐบาลในการดำเนินคดีแพ่งที่เกี่ยวกับสาธารณประโยชน์และคดีอาญาที่สำคัญ ให้คำแนะนำกระทรวง ทบวง กรม ในปัญหาข้อกฎหมาย ให้ความยินยอมกับผู้เสียหายในการดำเนินคดีอาญาบางประเภท เช่น ให้สินบนเจ้าพนักงาน ดูแลงานของ Director of Public Prosecutions ซึ่งทำหน้าที่ฟ้องคดีอาญาในความผิดบางประเภท

⁶³S.29 of the magistrates' Courts Act 1952

⁶⁴กรณีเช่นนี้ไม่ต้องขออนุญาตจากจำเลย

⁶⁵S.25 The Criminal Law Act, 1977

2.2 ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา

(1) ศาลคราวน์ คอร์ท (Crown Court)

พระราชบัญญัติ เดอะ คอร์ท แอ็ค (The courts Act 1971) กำหนดให้ศาลคราวน์ คอร์ท เป็นศาลหนึ่งในศาลสูง (Supreme court) มีอำนาจพิจารณาเหนือคดีอาญาที่ต้องพิจารณาโดยใช้ลูกขุน (trial on indictment) มีเขตอำนาจครอบคลุมการกระทำผิดที่เกิดขึ้นในอังกฤษและเวลส์⁶⁶

ผู้พิพากษาของศาลคราวน์ คอร์ท ประกอบด้วย ผู้พิพากษาศาลไฮคอร์ท (High Court Judge) ผู้พิพากษาเซอร์กิต (Circuit Judge) และรีคอร์ดเดอร์ (recorder) ผู้พิพากษาคณาใดคนหนึ่งมีอำนาจนั่งพิจารณา หรือร่วมกับ Justices of the Peace ไม่น้อยกว่า 2 คน และไม่เกิน 4 คน ทว่าการพิจารณาคดีบางประเภท ลอร์ด ชานเซลเลอร์มีอำนาจที่จะขอร้องให้ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์มานั่งพิจารณาในศาลคราวน์ คอร์ท ได้ ในกรณีเช่นนี้ ผู้พิพากษานั้นมีฐานะเช่นเดียวกับผู้พิพากษาศาลไฮคอร์ท คดีที่พิจารณาโดยวิธีอินไดท์เมนต์ (Trial on indictment) นี้ ผู้พิพากษาจะทำการพิจารณาคดีร่วมกับคณะลูกขุน แต่เมื่อทำหน้าที่พิจารณาคดีที่อุทธรณ์มาจากศาล Magistrate เฉพาะผู้พิพากษาเท่านั้นที่นั่งพิจารณา

ผู้พิพากษาศาลไฮคอร์ท (High Court Judge) ผู้พิพากษาคณาใดคนหนึ่ง ในศาลไฮคอร์ท มีอำนาจมานั่งพิจารณาคดีในศาลคราวน์ คอร์ทได้ แต่ปกติจะเป็นผู้พิพากษาจากแผนกควีน เบนซ์

ผู้พิพากษาเซอร์กิต (Circuit Judge) เป็นตำแหน่งผู้พิพากษาที่อยู่ประจำในศาลคราวน์ คอร์ท ได้รับการแต่งตั้งโดยพระราชินี (The Queen) ภายใต้การแนะนำของ ลอร์ด ชานเซลเลอร์ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนี้ต้องเป็น บาร์ริสเตอร์ (Barrister) มาก่อนอย่างน้อย 10 ปี หรือเป็น รีคอร์ดเดอร์ (recorder) ไม่น้อยกว่า 5 ปี และลอร์ด ชานเซลเลอร์ ต้องพอใจด้วยว่าเป็นผู้ที่มีสุขภาพดี ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งนี้ถือเป็นผู้

⁶⁶ระบบกฎหมายอังกฤษใช้เฉพาะในอังกฤษกับเวลส์เท่านั้น ไม่รวมถึงระบบกฎหมายของสกอตแลนด์หรือนอร์ตเทอน ไอร์แลนด์ด้วย

พิพากษาในศาลเคาน์ตี คอร์ท (County court) ด้วยใบในตัว⁶⁷ ผู้พิพากษาเซอร์กิต เกษียณอายุเมื่อมีอายุครบ 70 ปี แต่ลอร์ด ซานเซลเลอร์ มีอำนาจต่ออายุให้ได้จนถึงอายุ 75 ปี เมื่อเห็นว่ามีควาจำเป็นเพื่อประโยชน์ของสาธารณชน

รีคอร์ดเดอร์ (recorder) เป็นตำแหน่งผู้พิพากษานอกเวลา (part-time judge) ของศาลคราวน์ คอร์ท แต่งตั้งโดยพระราชินีภายใต้การแนะนำของลอร์ด ซานเซลเลอร์ ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนี้ต้องเป็น บาร์ริสเตอร์ หรือโซลิซิเตอร์ (Solicitor) มาไม่น้อยกว่า 10 ปี รีคอร์ดเดอร์จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งโดยมีกำหนดเวลาที่แน่นอน เกษียณอายุเมื่อมีอายุครบ 72 ปี เมื่อครบเทอมแล้ว ลอร์ด ซานเซลเลอร์ มีอำนาจต่อกำหนดเวลาได้อีกจนกระทั่งอายุครบ 75 ปี ระหว่างปฏิบัติหน้าที่ ลอร์ด ซานเซลเลอร์ อาจให้ออกจากตำแหน่งได้ เมื่อเห็นว่าเป็นผู้ไม่มีความสามารถ มีความประพฤติไม่ดี หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

จัสติส ออฟ เดอะ พีส (Justice of the peace) หรือจัสติส (Justice) ตำแหน่งจริงเป็นตำแหน่งผู้พิพากษาในศาล Magistrate คอร์ท ในกรณีที่ศาลคราวน์ คอร์ท พิจารณาคดีที่อุทธรณ์จากศาล Magistrate คอร์ท จะทำการพิจารณาคดีโดยไม่ใช้คณะลูกขุน องค์คณะประกอบด้วยผู้พิพากษาศาลไฮคอร์ท หรือผู้พิพากษาเซอร์กิต หรือรีคอร์ดเดอร์ คนใดคนหนึ่งร่วมกับ Justice อย่างน้อย 2 นาย (ไม่เกิน 4 นาย) ทำการพิจารณาพิพากษา⁶⁸ คำพิพากษาถือตามเสียงข้างมาก และในกรณีที่เสียงเท่ากัน ผู้พิพากษาซึ่งเป็นประธานมีสิทธิออกเสียงชี้ขาดได้อีกครั้งหนึ่ง (casting vote) จัสติสที่จะมานั่งร่วมพิจารณาในศาลคราวน์ คอร์ทจะต้องเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตที่ความผิดเกิด

⁶⁷ศาลเคาน์ตี คอร์ท คือศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาคดีแพ่ง ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ศาลไฮคอร์ทและรีคอร์ดเดอร์ จะเป็นผู้พิพากษาในศาลเคาน์ตี คอร์ท โดยตำแหน่ง

⁶⁸องค์คณะที่ประกอบด้วยผู้พิพากษาดังกล่าวยังมีอำนาจพิจารณาคดีที่อยู่ในอำนาจศาลคราวน์ คอร์ท ในฐานะศาลชั้นต้นบางประเภท เช่น กรณีที่ศาลมาจิสเตรท ส่งคดีมาให้พิจารณา ลงโทษ เนื่องจากเห็นว่าจำเลยควรได้รับการลงโทษเกินกว่าอำนาจของตน

การแยกประเภทของความผิด (The division of offences)
ความผิดที่พิจารณาในศาลคราวน์ คอร์ท แบ่งออกเป็น 4 ชั้น ตามลำดับ
ความสำคัญของคดีดังนี้

ลำดับที่ 1 ได้แก่ ความผิดต่อความมั่นคง ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น จีโนไซด์
(Genocide) และความผิดตามพระราชบัญญัติการป้องกันความลับของทางราชการ (The
official Secrets Act 1911) ความผิดเหล่านี้ต้องทำการพิจารณาโดยผู้พิพากษา
ศาลไฮคอร์ท เท่านั้น

ลำดับที่ 2 ได้แก่ ความผิดฐานทำให้คนตายโดยไม่เจตนา (Manslaughter)
การฆ่าทารก (infanticide) การทำแท้ง (abortion) ความผิดเกี่ยวกับเพศ (sexual
offences) บางประเภท โจรสลัด (piracy) และจลาจล (riot) ความผิดเหล่านี้ปกติ
พิจารณาโดยผู้พิพากษาศาลไฮคอร์ท แต่ผู้พิพากษาผู้รับผิดชอบในเซอร์กิต (presiding Judge)
เมื่อเห็นสมควรให้พิจารณาโดย เซอร์กิต จัส หรือรีคอร์เดอร์ได้

ลำดับที่ 3 ได้แก่ ความผิดไม่ออกฉกรรจ์ ซึ่งไม่อยู่ในลำดับใด อาจได้
รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาไฮคอร์ท หรือผู้พิพากษาเซอร์กิต หรือรีคอร์เดอร์ คนใดคนหนึ่ง

ลำดับที่ 4 ได้แก่ ความผิดที่ไม่ออกฉกรรจ์ ปกติพิจารณาโดยผู้พิพากษา
เซอร์กิต หรือรีคอร์เดอร์ ได้แก่ ความผิดที่อาจได้รับการพิจารณาโดยวิธี indictment หรือ
summary เช่น ความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายลักทรัพย์ในเคห
สถาน (Burglary) และความผิดผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงเอกสาร (Forgery)

(2) ศาลมาจิสเตรท คอร์ท (Magistrats' Court)

เนื่องจากความผิด พลีส ออฟ เดอะ คราวน์ ได้ขยายขอบเขตมากขึ้น
และความผิดประเภทนี้ต้องทำการพิจารณาในศาลหลวง ทำให้ศาลท้องถิ่นมีอำนาจพิจารณาคดี
อาญาน้อยลง ขณะเดียวกันคดีอาญาที่ต้องพิจารณาในศาลหลวงมีเพิ่มมากขึ้น ทำให้ต้องเพิ่ม
จำนวนผู้พิพากษาศาลหลวงเพื่อเดินทางไปพิจารณาคดียังท้องถิ่นต่าง ๆ ให้มากขึ้น ถึงกระนั้นก็
ยังไม่เพียงพอในการที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องถิ่น ในปี 1195 จึงได้มีประกาศ
(Proclamation) กำหนดให้แต่งตั้งอัศวิน (Knight) เป็นผู้รักษาความสงบในท้องถิ่นชั้นและ
ปี 1327 มีพระราชบัญญัติกำหนดให้แต่งตั้งพลเมืองดี (Good and Lawful Men) เป็นผู้รักษา
ความสงบในท้องถิ่นพลเมืองดีเหล่านี้ได้รับมอบอำนาจให้พิจารณาพิพากษาคดีอาญาด้วย ปี 1326

ได้มีการจัดตั้งศาลควอเตอร์ เซสชั่น (Quater Session) ขึ้น และให้พลเมืองเหล่านี้เป็นผู้พิพากษาดำรงตำแหน่ง Justice of the Peace ทำการพิจารณาคดี 4 ครั้งต่อปี การพิจารณาคดีกระทำโดยจำเลยจะถูกกล่าวหาว่าได้กระทำผิดโดยแกรนด์ จูรี (Grand Jury) และการพิจารณาให้ พิติ จูรี (Petty Jury) นอกจากอำนาจพิจารณาคดีอาญาแล้ว Justice of the Peace ยังมีอำนาจทางบริหารในท้องถิ่นด้วย (แทนเซอริฟและศาลท้องถิ่นเดิม) ศาลนี้ได้ช่วยลดงานศาลหลวงที่ต้องส่งศาลเคลื่อนที่ไปทำการพิจารณาในท้องที่ต่าง ๆ ลงอย่างมาก ตำแหน่ง Justice of the Peace มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนมีอำนาจพิจารณาคดีอาญาได้ทุกประเภทรวมถึงความผิดอาญาอุกฉกรรจ์ประเภท Felony ด้วย แต่ภายหลังก็เริ่มถูกจำกัดอำนาจลง โดยถูกตัดอำนาจการพิจารณาคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิตและจำคุกตลอดชีวิต ต่อมากฎหมายให้อำนาจ Justice of the Peace พิจารณาคดีอาญาประเภทที่เป็นความผิดเล็กน้อย (Misdemeanor) นอกเหนือจากเวลาที่กำหนดไว้ด้วย (Out of Session) การพิจารณาคดีเหล่านี้ไม่ต้องใช้ลูกขุน ในระยะแรกเรียกศาลนี้ว่า ศาลพิติ เซสชั่น (Petty session) ปัจจุบันโดยมาจิสเตรตส์ คอร์ต แอ็ค (Magistrates' Court Act, 1952) ให้เรียกศาลนี้ว่าศาลมาจิสเตรตส์ (Magistrates' Court) มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ^{๖๙}

ศาล Magistrate เป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาประเภทความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ โดยไม่ใช้ลูกขุน (Summary Offence) และในฐานะเป็นศาลชั้นต้นมีอำนาจพิจารณาคดีต่าง ๆ ดังนี้

1. ในฐานะเป็นศาล พิติ เซสชั่น (Court of petty sessions) พิจารณาคดีอาญาที่ผู้กระทำผิดเป็นผู้ใหญ่
2. ในฐานะเป็นศาลคดีเด็กและเยาวชน (Juvenile court) พิจารณาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 17 ปี
3. ในฐานะเป็นศาลครอบครัว (domestic) ศาลแพ่ง (Civil court) ศาลปกครอง พิจารณาคดีที่เกี่ยวกับครอบครัว คดีแพ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ และที่เกี่ยวกับการปกครอง เช่น ออกใบอนุญาตเปิดสถานบริการ

ผู้พิพากษาในศาล Magistrate คือ Magistrate หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า Justice of the Peace หรือ Justice Magistrate Magistrate มีอำนาจพิจารณาคดีที่เกิดขึ้นในเขตอำนาจของตนและทำการไต่สวนมูลฟ้องคดีอาญาที่ต้องพิจารณาโดยลูกขุน (trial on indictment) การฟ้องคดีอาจรกระทำที่ศาล หรือที่บ้านพักของผู้พิพากษาในท้องที่ที่ความผิดเกิดก็ได้

Magistrate ส่วนใหญ่เป็นบุคคลธรรมดาที่ไม่ใช่นักกฎหมาย (Laymen) ได้รับความแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งโดยคณะกรรมการดูแลความสงบของแต่ละท้องที่ (Commission of the peace) ปกติจะแต่งตั้งจากผู้ที่อยู่ในท้องที่นั้นเอง หรือภายในรัศมี 15 ไมล์

ศาลนี้พิจารณาพิพากษาคดีอาญาประมาณ 97% ของคดีอาญาทั้งหมด⁷⁰

ผู้พิพากษาประกอบด้วยบุคคล 2 ประเภท คือ⁷¹

1. ผู้พิพากษาที่มีได้เป็นนักกฎหมาย (Lay Magistrates) สำหรับนอกเขต Metropolitan Stipendiary Court ของลอนดอนและในเมืองใหญ่บางเมือง เช่น Birmingham, Manchester และ Liverpool มีผู้พิพากษาเป็น Lay Magistrates ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ไม่มีเงินเดือน พระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามคำแนะนำของ Lord Chancellor ซึ่งได้รับแนะนำอีกต่อหนึ่งจากคณะกรรมการที่ปรึกษาประจำท้องถิ่น (Local Advisory Committees) ที่ Lord Chancellor แต่งตั้งขึ้นดำรงตำแหน่งโดยไม่มีกำหนดเวลา Lord Chancellor อาจถอดถอนจากหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้ง (Commission) ได้เมื่อมีเหตุอันควรหรือสั่งให้พ้นหน้าที่ทางตุลาการได้ในกรณีสูงอายุ ทุพพลภาพ บกพร่องหรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ ครบเกษียณอายุเมื่อมีอายุครบ 70 ปี

คุณสมบัติ ชายหรือหญิง ซึ่งเป็นคนธรรมดาและไม่เป็นนักกฎหมายมีสิทธิได้รับแต่งตั้งได้ แต่ต้องมีถิ่นที่อยู่ภายในระยะ 15 ไมล์ ของเขตที่ได้รับแต่งตั้งและไม่ขาด

⁷⁰Delmap Kerlen, et at., op:, p.20.

⁷¹ไมตรี ตันเตมทรัพย์, "ศาลและผู้พิพากษาของอังกฤษ," วารสารกฎหมายปกครอง 1 (เม.ย.2525): 14-15.

คุณสมบัติโดยเป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยถูกพิพากษาลงโทษในความผิดฐานเป็นกบฏหรือถูกลงโทษให้ควบคุมตัวเพื่อการป้องกัน (Preventive Detention) ให้ฝึกฝนเพื่อการแก้ไข (Corrective Training) หรือจำคุก 12 เดือน หรือเคยถูกพิพากษาว่าทุจริตในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (Parliamentary Election) หรือสภาท้องถิ่น (Municipal Election)

2. ผู้พิพากษาที่เป็นนักกฎหมาย (Stipendiary Magistrates) สำหรับศาลในเขต Metropolitan stipendiary court ของลอนดอนและในเมืองใหญ่ บางเมือง เช่น Birmingham, Manchester และ Liverpool มีผู้พิพากษาเป็น Stipendiary Magistrate ซึ่งเป็นตำแหน่งผู้พิพากษาอาชีพเต็มเวลา มีเงินเดือน พระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามคำแนะนำของ Lord Chancellor จะครบเกษียณอายุเมื่อมีอายุครบ 70 ปี แต่ Lord Chancellor อาจขยายอายุราชการได้จนถึงอายุ 72 ปี

คุณสมบัติเป็น Barrister หรือ Solicitors มาแล้วไม่น้อยกว่า 7 ปี

องค์คณะ ผู้พิพากษา magistrates' Court ที่เป็นนักกฎหมายหนึ่งพิจารณาคดีตามลำพังได้ ส่วนผู้พิพากษาที่มีใช้นักกฎหมายจะต้องนั่งพิจารณาร่วมกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 7 คน ผู้พิพากษาต้องนั่งครบองค์คณะในการพิจารณา แต่ถ้าในระหว่างนั้นมีผู้พิพากษาค้นหาออกจากพิจารณาไป และผู้พิพากษาที่เหลืออยู่มีจำนวนไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดผู้พิพากษาที่เหลือทำการพิจารณาพิพากษาต่อไปได้

บางกรณีมีกฎหมายบัญญัติให้ผู้พิพากษานายเดี่ยวนำพิจารณาพิพากษาได้ เช่น ตามพระราชบัญญัติ Criminal Justice Administration Act, 1914 มาตรา 38 ให้อำนาจผู้พิพากษานายเดี่ยวนำพิจารณาคดีอันเกี่ยวกับเสพสุรามึนเมา อันเป็นความผิด ตามมาตรา 12 ของพระราชบัญญัติ Licensing Act ปีค.ศ.1872 นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติอื่น ๆ อีกหลายฉบับให้อำนาจเช่นว่านี้แก่ผู้พิพากษานายเดี่ยวนำของศาลนี้

หน้าที่ของผู้พิพากษาในศาล Magistrates' Court คือ⁷²

1. เป็นศาลไต่สวน (Preliminary Examination) เมื่อมีผู้ถูกจับหรือหมายเรียกมาฟ้องศาลในฐานะที่ได้กระทำความผิดที่มีโทษหนัก (Indictable Offences) ผู้พิพากษา (ซึ่งในกรณีที่เป็นศาลไต่สวนนี้เรียกว่า Examining Justices) จะต้องทำการไต่สวนมูลฟ้องไม่ว่าจะเป็นคดีที่อัยการหรือราชฎรเป็นโจทก์ ในการไต่สวนมูลฟ้องนั้น โจทก์จะต้องนำพยานเข้าสืบและจำเลยมีสิทธิที่ซักค้านได้ แล้วศาลจะพิจารณาว่าคดีมีมูลหรือไม่ ถ้าเห็นว่าพอนจะมีมูล ผู้พิพากษาจะอ่านคำฟ้องให้จำเลยฟัง พร้อมทั้งอธิบายให้ฟังโดยภาษาง่าย ๆ จำเลยมีสิทธิที่จะให้การและนำพยานเข้าสืบ เมื่อสืบพยานจำเลยเสร็จแล้ว ศาลจึงจะตัดสินว่าคดีมีมูลหรือไม่ ถ้าไม่มีมูลก็ปล่อยจำเลยไป ถ้ามีมูล ศาลไต่สวนนี้ก็จะส่งจำเลยไปทำการพิจารณาที่ศาลคราวน์ คอร์ท (Crown Court) เพื่อทำการพิจารณารรรมคดีต่อหน้าลูกขุน

2. ทำการพิจารณาโดยรวบรัด (Summary Trial) สำหรับความผิดอาญาเล็ก ๆ น้อย ๆ (Summary Offences) ซึ่งเกิดขึ้นในเขตอำนาจตน และความผิดอาญาซึ่งมีอัตราโทษสูง (Indictable Offences) บางประเภทตามที่ Criminal Justice Act, 1925 ได้กำหนดไว้

3. ออกหมายเรียกหรือหมายจับ และสั่งประกันตัวผู้ต้องหา

2.3 กระบวนการพิจารณาคดีอาญา

2.3.1 กระบวนการพิจารณาคดีทั่ว ๆ ไป โดย Indictment

(1) คดีอาญาทุกคดีต้องเริ่มที่ศาล Magistrates' Court โดยจะเริ่มขึ้นเมื่อจำเลยมาปรากฏตัวต่อศาล ซึ่งเรียกว่า "First appearance" สำหรับวิธีการที่จะให้จำเลยมาปรากฏตัวต่อศาล มี 2 วิธีดังต่อไปนี้คือ⁷³

1.1 โจทก์เสนอเรื่องราวต่อศาล (Laying on Information) เพื่อให้ศาลออกหมายเรียก (Summon) หรือออกหมายจับ (Warrant For Arrest) จำเลย เรียกว่า "To Issue Process"

⁷² เรื่องเดียวกัน.

⁷³ Paul B. Weston and Kenne M. Wells, op.cit., pp.80-81.

เรื่องราวที่จะ เสนอต่อศาลนี้ต้อง เป็นไปตามแบบฟอร์ม มาตรฐานที่กำหนดโดย The Magistrates' Court Form Rules (Form 1) สำหรับกรณี ที่โจทก์ขอให้ศาลออกหมายจับจำเลย ส่วนกรณีอื่นอาจเสนอเรื่องราวด้วยวาจาโดยไม่จำเป็นต้อง ใช้แบบฟอร์มมาตรฐานดังกล่าว

เมื่อผู้พิพากษาพิจารณาเรื่องราวที่เสนอแล้ว เห็นว่ามี เหตุผลอันสมควร และเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจศาล ผู้พิพากษาก็จะ "Issue Process" คือออกหมายจับ หรือออกหมายเรียกจำเลยให้มาปรากฏตัวในศาลแล้วแต่กรณี ส่วนใหญ่แล้วผู้พิพากษา จะออกหมายเรียกในคดี Summary offences ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไม่ทำที่ว่าจะ ไม่ขัดขืนหมายเรียก ดังกล่าว

1.2 จำเลยถูกจับโดยไม่มีหมายจับ และถูกส่งตัวมาศาลใน คดีที่ The Criminal Law Act, 1977 บัญญัติให้เป็น "Arrestable Offences" เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจจับผู้ต้องสงสัยได้โดยไม่ต้องมีหมายจับของศาล เมื่อจับแล้วต้องส่งผู้ถูกจับ ไปศาลโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ไม่ควรเกิน 24 ชม. นับแต่เวลาที่ถูกจับ หากเกิน 24 ชม. ไปแล้ว หัวหน้าสถานีตำรวจต้องรีบสอบสวนทันที หากไม่ช้าเรื่องร้ายแรงที่จะต้องควบคุมผู้ ต้องสงสัย ก็ต้องปล่อยตัวไปโดยแจ้งให้มาสถานีตำรวจในวันรุ่งขึ้นเพื่อสอบสวนต่อ หรือแจ้งให้ ไปศาลตามเวลาที่กำหนดโดยชัดแจ้ง

เมื่อจำเลยมาปรากฏตัวต่อศาลไม่ว่าโดยวิธีใดน 2 วิธีดังกล่าวแล้ว โจทก์อาจขอให้ศาลเลื่อนการพิจารณา เพื่อเตรียมพยานหลักฐานซึ่งส่วนใหญ่แล้ว จำเลยจะได้รับการปล่อยชั่วคราวตาม Bail Act, 1976⁷⁴ คู่ความทั้งสองฝ่ายมีหน้าที่ เตรียมพยานต่าง ๆ ไว้ให้พร้อมก่อนวันพิจารณาโดยอาจจะขอหมายเรียกจากตำรวจหรือ Magistrate

(2) เมื่อจำเลยมาอยู่ต่อหน้า Magistrate แล้ว กระบวน พิเคราะห์ต่อไปขึ้นอยู่กับว่าจำเลยจะได้รับการพิจารณาคดีโดยวิธี Summary Trial หรือโดย Indictment

⁷⁴Stinchcomb D. James, The Prevention of Crime and Delinquency, (Newjersey englewood cliffs: Prentic Hall Lase, 1967) p.29.

เมื่อเป็นกรณีที่ต้องพิจารณาโดย Indictment ในชั้นศาล Magistrate จะทำหน้าที่เพียงเป็นผู้ไต่สวนมูลฟ้อง (Preliminary Hearing) ศาล Magistrate ไม่มีอำนาจพิจารณาคดีดังกล่าวได้เอง

การไต่สวนมูลฟ้องคดีอาญาที่ต้องพิจารณาโดย Indictment ภายใต้พระราชบัญญัติ The Criminal Justice Act, 1967 เมื่อคู่ความได้ส่งบันทึกคำพยานเป็นหนังสือให้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งแล้วไม่มีผู้ใดคัดค้าน คู่ความอาจอ้างบันทึกคำพยานดังกล่าวต่อศาล และศาลจะรับฟังบันทึกดังกล่าวเสมือนหนึ่งว่าพยานได้มาเบิกความที่ศาลเอง แต่บันทึกดังกล่าวจะต้องลงชื่อผู้ทำบันทึกและมีคำรับรองว่าข้อความตามที่บันทึกเป็นความจริงตามความรู้เห็นและความเชื่อของตน และผู้บันทึกได้ทำบันทึกโดยรู้ว่าบันทึกดังกล่าวจะใช้อ้างเป็นพยานในศาล ซึ่งผู้ทำบันทึกอาจถูกฟ้องร้องเป็นความผิดฐานเบิกความเท็จหากกระทำขึ้นโดยรู้ว่าข้อความดังกล่าวไม่เป็นความจริง นอกจากนี้ในกรณีที่โจทก์เสนอแต่บันทึกคำพยานต่อศาล เมื่อจำเลยมีทนายและไม่มีความประสงค์จะต่อสู้คดีไม่มีมูล ในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง Magistrate มีอำนาจที่จะส่งคดีไปพิจารณายังศาลที่มีอำนาจพิจารณาทันที โดยไม่ต้องพิจารณาพยานหลักฐานใด ๆ ของโจทก์ในชั้นนี้ แต่ถ้าหากจำเลยมีความประสงค์จะต่อสู้คดี โจทก์ก็ต้องเปิดคดี โดยนำพยานฝ่ายของตนเข้าสืบพยาน จะตอบคำถามซักถามคำถาม และถามถึง เจ้าหน้าที่ (clerk) จะเป็นผู้บันทึกคำเบิกความของพยานแล้วและอ่านให้พยานและจำเลยฟัง จากนั้น Magistrate จะอธิบายให้จำเลยฟังถึงสภาพแห่งข้อหาในคำฟ้อง และแจ้งแก่จำเลยว่าจำเลยมีสิทธิที่จะนำพยานมาสืบ ซึ่งรวมทั้งตัวจำเลยเองด้วย แต่ถ้าจำเลยจะเข้าเบิกความเอง ศาลจะต้องเตือนจำเลยว่าคำเบิกความของจำเลยจะถูกบันทึกไว้และอาจหยันจำเลยในชั้นพิจารณาได้ เมื่อจำเลยเบิกความเสร็จแล้วจำเลยก็จะนำพยานอื่นฝ่ายตนเข้าสืบ ทั้งตัวจำเลยและพยานจะต้องตอบคำถามเช่นเดียวกับพยานโจทก์ ในการนี้จำเลยมีสิทธิแต่งตั้งทนายดำเนินการแทนตนได้

(3) เมื่อ Magistrate เห็นว่าคดีมีมูลและรับคำฟ้องโจทก์ไว้แล้ว Magistrate จะต้องพิจารณาว่าจะส่งคดีดังกล่าวไปพิจารณาในศาลใด ที่ศาลแอสซายส์ หรือศาลควอร์เตอร์ เซสชัน ควรจะปล่อยตัวจำเลยชั่วคราวโดยมีประกันหรือไม่ และหากจำเลยร้องขอจำเลยควรได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย (legal aid) หรือไม่ การพิจารณาจะให้ประกันตัวจำเลยหรือไม่เป็นดุลพินิจของ Magistrate โดยเฉพาะ แต่เจ้าพนักงานตำรวจอาจโต้แย้งการให้ประกันโดยอ้างว่าจำเลยจะหลบหนี หรือข่มขู่พยาน เป็นต้น หากจำเลย

ไม่ได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยมีสิทธิยื่นคำร้องขอประกันต่อผู้พิพากษาในศาลไฮคอร์ท แพนคเวินส์ เบนซ์ ได้อีก⁷⁵

(4) เมื่อคดีมาอยู่ต่อหน้าศาลที่มีอำนาจพิจารณาแล้ว ลำดับต่อไปก็คือการเสนอคำฟ้องต่อศาล (Preferment of a bill of indictment) เป็นคำกล่าวหาที่เป็นลายลักษณ์อักษร ชื่อคู่ความในคำฟ้องจะใช้ว่า ระหว่างกษัตริย์กับเจ้าเลย (Regina v. B.) จะไม่ใช้ชื่อผู้เสียหายกับเจ้าเลย ทั้งนี้เพราะถือว่าการฟ้องร้องคดีอาญานั้นกระทำในนามของกษัตริย์ แม้การดำเนินคดีจะกระทำโดยประชาชนผู้ได้รับความเสียหายหรือโดยเจ้าพนักงานของรัฐ ตามปกติคดีส่วนใหญ่จะฟ้องร้องดำเนินคดีโดยพนักงานตำรวจผู้เป็นหัวหน้า ในปี 1879 ได้มีการแต่งตั้งเจ้าพนักงาน The Director of Public Prosecutions ขึ้นเพื่อให้คำแนะนำในการดำเนินคดีกับประชาชนและดูแลการดำเนินคดีของเจ้าพนักงานตำรวจอีกทั้งยังมีอำนาจดำเนินคดีอาญาที่มีความสำคัญในนามของรัฐด้วย⁷⁶

คดีที่ต้องพิจารณาโดยวิธี Indictment ส่วนมากจะได้รับการพิจารณาในศาลควอร์เตอร์ เซสชันส์ หรือที่ศาลแอสซายส์ แม้ว่าศาลแพนคเวินส์ เบนซ์ จะยังคงมีอำนาจที่จะสั่งให้โอนคดีดังกล่าวมาพิจารณาที่ศาลตนได้ แต่แพนคเวินส์ เบนซ์ ก็ไม่เคยใช้อำนาจนี้เลย

เนื่องจากคดีอาญาได้เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้มีคดีที่ค้างค้างอยู่ในศาลเป็นจำนวนมาก และโดยที่คดีอาญามีความสำคัญมากกว่าคดีแพ่ง ผู้พิพากษาจึงพิจารณาคดีอาญาก่อน ทำให้การพิจารณาคดีแพ่งย่ำช้ามากขึ้นไปอีก ในปี 1966 จึงได้มีการตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาปัญหานี้ และในปี 1971 จึงได้มีพระราชบัญญัติ The Court Act ปฏิรูประบบศาลอาญาใหม่ ดังนี้⁷⁷

⁷⁵ เจริญ น้อยพันธ์, "ความยุติธรรมในประเทศไทย," ตุลพาท 2 (ส.ค.2498):

110.

⁷⁶ ปรีชา สุมาวงศ์, "การดำเนินคดีอาญาในศาลอังกฤษ," ตุลพาท 3 (ส.ค.2499):

600.

⁷⁷ สุนัย มโนมัยอุตม, ระบบกฎหมายอังกฤษ, หน้า 165-166.

1. ให้ศาล แอสซายส์ คอร์ท รวมทั้งศาล Old Bailey ศาล Lancashire Crown Courts และศาลควอร์เตอร์ เซนชันส์รวมเป็นศาลเดียวกัน
 2. จัดตั้งศาลใหม่เรียกว่า ศาลคราวน์ คอร์ท (Crown Court) ให้มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาทุกชนิดที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลพิตี เซลชันส์ (ศาล Magistrate) ศาลคราวน์ คอร์ท ที่ตั้งขึ้นให้ถือเป็นสาขาของศาล supreme Court ส่วนศาลไฮคอร์ทก็ให้มีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งเท่านั้น
 3. ผู้พิพากษาศาล คราวน์ คอร์ท ประกอบด้วยผู้พิพากษาศาลไฮคอร์ท circuit Judges และรีคอร์ดเดอร์
 4. แบ่งความผิดที่พิจารณาออกเป็น 3 ประเภท คือ (ก) "upper band" ได้แก่ความผิดที่ต้องพิจารณาโดยผู้พิพากษาศาลไฮคอร์ท (ข) "middle band" ซึ่งอาจพิจารณา โดยผู้พิพากษาศาลไฮคอร์ท หรือ Circuit Judges และ (ค) "lower band" พิจารณาโดย Circuit Judges
 5. แบ่งเขตบริหารในประเทศออกเป็น 6 เซอร์กิต ในแต่ละ เซอร์กิตจะมีศูนย์กลางการพิจารณาคดี 2-3 แห่ง เพื่อเป็นที่นั่งพิจารณาร่วมกันของศาลไฮคอร์ท ในคดีแพ่ง และศาลคราวน์ คอร์ท ในคดีอาญา ส่วนที่เหลือจะนั่งพิจารณาเฉพาะศาลคราวน์ คอร์ท
- (5) เมื่อได้มีการเสนอคำฟ้องแล้ว กระบวนพิจารณาขั้นต่อไปก็คือ การชี้สองสถานซึ่งมีวิธีการโดยลำดับดังนี้⁷⁸
1. ศาลเรียกชื่อจำเลย
 2. ศาลอ่านคำฟ้องให้จำเลยฟัง
 3. ศาลถามจำเลยว่าจะให้การรับสารภาพหรือปฏิเสธ

⁷⁸คณิง ฤาไชย, "วิธีพิจารณาความอาญาตามกฎหมายอังกฤษ (ตอน 4)," วารสาร อัยการ 10 (มี.ค.2530): 9.

จำเลยอาจเลือกกระทำกรอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้⁷⁹

- การนิ่งเฉย (Standing Mute)
- คัดค้านว่าการกระทำไม่เป็นความผิด (Demurrer)
- ร้องขอให้ยกคำฟ้อง (Motion to Quash the

Indictment) เช่น ฟ้องเคลือบคลุม

- ำให้การเกี่ยวกับอำนาจศาล (Plea to the Jurisdiction)

เช่น ศาลไม่มีอำนาจพิจารณาคดี

- ำให้การพิเศษในศาล (Special Pleas in Bar)

เช่น จำเลยเคยถูกพิพากษาให้ยกฟ้องหรือลงโทษมาก่อนในความผิดที่ฟ้องครั้งนี้ (Autrefois Acquit and Autrefois Convict)

- ำให้การว่ากระทำผิด (Plea of Guilty) จะมีผล

เป็นการรับสารภาพซึ่งศาลอาจมีคำพิพากษาได้โดยไม่ต้องฟังพยานหลักฐาน

- ำให้การว่าไม่ได้กระทำผิด (Plea of not Guilty)

ซึ่งจะเป็นภาระของโจทก์ที่จะต้องพิสูจน์ข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แห่งคดีในทุกข้อโดยตลอด

(6) เมื่อจำเลยให้การว่าไม่ได้กระทำผิด จำเลยอยู่ในฐานะ

เป็นผู้โต้แย้งคดีต่อรัฐ ข้อโต้แย้งจะได้รับการพิจารณาวินิจฉัยโดยลูกขุนซึ่งประกอบด้วยบุคคล 12 คน จากนั้น⁸⁰

6.1 นายโจทก์จะเปิดคดีโดยแถลงถึงความจำเป็นมาแห่งรูปคดีฝ่ายตนตามพยานหลักฐานรวมทั้งสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญของคดีของตน ภายหลังจากกล่าวเปิดคดีแล้ว โจทก์จะเรียกพยานของตนเข้าสืบ พยานแต่ละคนที่โจทก์เรียกเข้าสืบอาจถูกคัดค้านในเรื่องที่เกี่ยวกับความสามารถของพยานได้

⁷⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10-13.

⁸⁰ ปรีชา สุมาวงศ์, "การดำเนินคดีอาญาในศาลอังกฤษ", หน้า 600.

6.2 โจทก์จะถามพยานตนเอง (Examination in Chief) จำเลยถามค้าน (Cross-Examination) แล้วโจทก์จะถามตติง (Re-Examination) ในเรื่องที่ถูกละเลยถามค้าน

เมื่อโจทก์สืบพยานหลักฐานของตนหมดแล้ว หากเห็นสมควรโจทก์อาจนำคำให้การของจำเลยที่ท้าวต่อผู้พิพากษาในชั้นไต่สวนออกอ่านแล้วปิดคดีฝ่ายตน

6.3 เมื่อเสร็จการดำเนินคดีฝ่ายโจทก์แล้ว จำเลยหรือทนายจำเลยอาจแถลงต่อศาลว่า คดีโจทก์ไม่มีหลักฐานพอที่จะต้องให้ลูกขุนวินิจฉัย หรือข้อเท็จจริงตามคำฟ้องแตกต่างจากข้อเท็จจริงตามพยานหลักฐาน จากนั้น จำเลยหรือทนายจำเลยแถลงเปิดคดี จำเลยนำพยานของตนเข้าสืบ โจทก์ถามค้านและจำเลยถามตติงได้อีก จำเลยหรือทนายจำเลยกล่าวแถลงสรุปคดีฝ่ายตน

6.4 ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจนำพยานมาสืบได้ไม่ว่าจะเป็นในเวลาใดระหว่างการพิจารณาก่อนที่จะมีการกล่าวสรุปคดี

(7) การวินิจฉัยคดีของลูกขุน ก่อนที่ลูกขุนจะพิจารณาเพื่อมีคำวินิจฉัย ผู้พิพากษาจะกล่าวสรุปคดี ทั้งเรื่องและพยานหลักฐานทั้งมวลต่อลูกขุน การออกคำวินิจฉัยให้กระทำในศาลโดยเปิดเผยต่อหน้าลูกขุนทุกคน เมื่อคณะลูกขุนตัดสินว่าจำเลยกระทำผิด ศาลก็จะพิพากษาลงโทษจำเลย

2.3.2 กระบวนการพิจารณาคดีโดยรวบรัด (Summary Trial)

แต่เดิมมานั้นความผิดอาญาเล็กน้อยจะพิจารณา และลงโทษในศาลท้องถิ่น โดยวิธีพิจารณาที่เรียกว่า Sheriff's Tourn ในศาลฮันเดิร์ด หรือโดยผู้ถือครองที่ดินในศาลคอร์ทลีท ผู้พิพากษาซึ่งนั่งเป็นประธานในการพิจารณาไม่ว่าจะเป็น เซอร์ฟ หรือ Steward จะเสนอข้อหาซึ่งเรียกว่า Articles of the Tourn หรือ Leet ต่อคณะลูกขุนของศาล คณะลูกขุนก็จะเสนอผู้ที่ตนเห็นว่าเป็นผู้กระทำผิดให้รับโทษ ผู้กระทำผิดจะถูกลงโทษโดยวิธีปรับหรือจำคุก ต่อมาอำนาจในการลงโทษผู้กระทำผิดคดีอาญาเล็กน้อย ได้เปลี่ยนมาอยู่ในอำนาจของ Justice of the peace เช่นเดียวกับอำนาจในการจับกุม และไต่สวนผู้กระทำผิดในคดีอาญาอุกฉกรรจ์ และในศตวรรษที่ 16 จึงได้มีพระราชบัญญัติให้อำนาจจัสติสหนึ่งหรือสองคนมีอำนาจนั่งพิจารณาและลงโทษผู้กระทำผิดคดีอาญาเล็กน้อย นอกกำหนดวาระ (Out of Quarter Session) โดยไม่ต้องมีคณะลูกขุนร่วมพิจารณาคดีด้วย การเพิ่มอำนาจของ

Justice เช่นนี้ก็เพื่อลดอำนาจของศาลท้องถิ่นลง

การพิจารณาคดีอาญาเล็ก ๆ น้อย ๆ ในสมัยนี้ยังไม่เป็นระบบเดียวกัน บางพระราชบัญญัติกำหนดให้ผู้พิพากษาคนเดียว มีอำนาจพิจารณา บางพระราชบัญญัติกำหนดให้มี 2 คน และวิธีพิจารณาที่ใช้ก็แตกต่างกัน จนกระทั่งต้นศตวรรษที่ 19 จึงได้เริ่มเรียกศาลที่พิจารณานอกราวว่าศาล Petty Session และใน ค.ศ.1848 จึงได้มีพระราชบัญญัติกำหนดวิธีพิจารณาในศาลนี้และจึงทำให้ศาลนี้มีคุณสมบัติเป็นศาลตามกฎหมาย

โดยเหตุที่ Justice มีอำนาจเพิ่มขึ้นอย่างมาก จึงมีการใช้อำนาจไปเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือกลุ่มชนบางกลุ่ม โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ ๆ ในช่วงก่อนและเริ่มจะมีการปฏิบัติทางอุตสาหกรรม Justice ที่ประจำอยู่ในเมืองต่าง ๆ ปรากฏว่าเป็นผู้ที่ไม่เหมาะสม มีการคอร์รัปชันเกิดขึ้นทั่วไป ทำให้เกิดความต้องการที่จะต้องมีผู้พิพากษาซึ่งมีคุณสมบัติและมีเงินเดือนประจำขึ้น ในต้นศตวรรษที่ 17 รัฐบาลจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องให้ผู้พิพากษาซึ่งมีความสามารถและมีความซื่อสัตย์อย่างน้อย 1 คน ประจำอยู่ที่สถานีตำรวจในเขตนครหลวง จึงได้มีตำแหน่งผู้พิพากษามาจิสเตรท (Magistrate) เกิดขึ้นซึ่งเป็นที่มาของที่มีเงินเดือนประจำจากงบประมาณของแผ่นดิน⁸¹

นับตั้งแต่ศตวรรษที่ 16 เป็นต้นมาอำนาจในการพิจารณาคดีความผิดอาญาเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือ Summary Offences ของ Justice เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีพระราชบัญญัติออกมาหลายฉบับกำหนดความผิดใหม่ๆ ขึ้นให้เป็นความผิดประเภทนี้ การพิจารณาคดีจะกระทำโดยผู้พิพากษาคนเดียวหรือสองคนร่วมกันโดยไม่มีลูกขุน ในศตวรรษที่ 19 จึงได้มีพระราชบัญญัติกำหนดวิธีพิจารณาคดีโดย summary Trial ขึ้น และต่อมากการพิจารณานอกราวศาล Quarter Session ซึ่งพิจารณา 4 ปี ต่อครั้ง ที่เรียกว่า Petty Session ก็ได้รับการยอมรับโดยบทบัญญัติของกฎหมาย ผู้พิพากษาประกอบด้วย Justice 2 คน หรือ Stipendiary 1 คน⁸²

⁸¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 100.

⁸² กาทร์ พันธุลาก, "ศาลโปริสภาของอังกฤษ", หน้า 35

ปัจจุบันนี้กระบวนการพิจารณาคดีโดยรวบรัดได้นำมาประมวลไว้ใน Magistrates' court Act, 1952 ซึ่งมีวิธีพิจารณาง่าย ๆ ดังนี้คือ⁸³

(1) กระบวนการพิจารณาเริ่มต้นเมื่อมีผู้มายื่นฟ้องต่อศาล หรือเมื่อตำรวจจับผู้กระทำความผิดมาฟ้อง การฟ้องนี้อาจฟ้องด้วยวาจาหรือทำเป็นลายลักษณ์อักษร เมื่อมีผู้มาฟ้องด้วยวาจา เสมียนศาลจะจดเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ ผู้พิพากษาจะออกหมายเรียกผู้ต้องหา มาแก้คดี ถ้าไม่มาก็ออกหมายจับ ถ้าเป็นการฟ้องคดีด้วยลายลักษณ์อักษร โจทก์ต้องสาบานตน แล้วจึงยื่นคำฟ้อง ผู้พิพากษาจะออกหมายเรียกผู้ต้องหา มาแก้คดี ในศาลที่ทำการพิจารณาคดีโดยรวบรัดนั้น โดยมากตำรวจเป็นผู้ฟ้องและดำเนินคดีเองตั้งแต่ต้นจนจบ

ตามพระราชบัญญัติการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญา ค.ศ. 1967 (Criminal Justice Act 1967) เมื่อผู้ต้องสงสัยถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ต้องสงสัยจะถูกนำตัวไปพบ Magistrate เพื่อพิจารณาว่าหลักฐานที่มีอยู่นั้นเพียงพอที่จะเชื่อว่าเขาได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่ ถ้าหากเขามีได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาที่ต้องปล่อยตัวไป แต่ถ้าหากผู้ถูกกล่าวหาถูกกล่าวหาในข้อหาเล็กน้อย เช่น ผู้ดื่มสุรา ผู้จรจัดจะถูกควบคุมตัวที่สถานีตำรวจประมาณ 2-3 ชั่วโมง หรือบางที่อาจจะเป็น 1-2 วัน ก็ได้โดยไม่ต้องขึ้นศาลและตาม Magistrate' court Act 1952 กำหนดว่าไม่ว่ากรณีใด ๆ ก็ตามเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องนำตัวผู้ต้องหาที่จับกุมมาไปพบกับ Magistrate ภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่มีการจับกุม หากไม่สามารถพาตัวไปพบศาลได้ก็ต้องปล่อยตัวไป ถ้าไม่ปล่อยตัวไปและคุมไว้ก็เป็นการคุมขังโดยผิดกฎหมาย

(2) เมื่อจำเลยมาอยู่ต่อหน้าศาลแล้ว ชั้นแรกเสมียนศาล (The Clerk) จะอ่านคำฟ้องให้จำเลยฟัง ในบางกรณีแม้จำเลยจะไม่ปรากฏตัวต่อหน้าศาล ศาลก็อาจดำเนินการพิจารณาไปได้ฝ่ายเดียว (Exparte) ถ้าพิสูจน์ได้ว่าได้ส่งหมายเรียกให้แก่จำเลยโดยถูกต้องแล้ว แต่ถ้าโจทก์ไม่มาศาลในวันนั้นผู้พิพากษาจะยกฟ้อง เว้นแต่จะมีเหตุอันสมควรให้เลื่อนการพิจารณาไป เมื่อ Magistrate เลื่อนการพิจารณาและจำเลยถูกคุมขัง

⁸³ สรรเสริญ ไกรจิตติ, "ระบบการพิจารณาคดีโดยรวบรัดของศาลอังกฤษ," ดลพาท

หากไม่มีหลักประกันก็ต้องถูกควบคุมตัวจนกว่าจะหาประกันได้ หากเขาไม่ร้องขอประกัน การคุมขังจะกระทำได้ไม่เกิน 8 วัน

(3) เมื่ออ่านฟ้องแล้วถ้าความผิดนั้นเป็นความผิดที่อาจได้รับการพิจารณาโดยวิธี Indictment หรือ Summary ก็ได้ (Offences Triable Either Way) ศาลต้องบอกให้จำเลยทราบว่าตนมีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยรวบรัดหรือพิจารณาต่อหน้าลูกขุนได้

(4) ความผิดที่ต้องได้รับการพิจารณาโดยรวบรัด และความผิดที่จำเลยยอมให้มีการพิจารณาคดีโดยรวบรัดนั้น เมื่อจำเลยได้ฟังคำฟ้องแล้ว เสมียนศาลจะถามจำเลยว่าจะให้การอย่างไร

- ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพ ศาลก็พิพากษาคัดสินไปด้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องฟังพยานหลักฐานของคู่ความ

- ถ้าจำเลยให้การปฏิเสธ โจทก์ซึ่งมักจะได้แก่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ห้องที่ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของจำเลย ก็จะนำพยานเข้าสืบจนสำเร็จแล้วจำเลยก็นำพยานของตนเข้าสืบหักล้าง จำเลยอาจต่อสู้ว่าคดีของโจทก์ไม่มีมูล คู่ความอาจอ้างบันทึกคำพยานเป็นหนังสือส่งต่อศาลได้หากคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งไม่คัดค้าน

(5) เมื่อทั้งสองฝ่ายสืบพยานเสร็จแล้ว ศาลจะตัดสิน ถ้าจะลงโทษจะถามถึงประวัติของจำเลยจากรายงานการสืบเสาะของพนักงานคุมประพฤติ และทะเบียนประวัติของเจ้าพนักงานตำรวจ การตัดสินถือตามเสียงข้างมากของผู้พิพากษา แต่ถ้าเท่ากันศาลจะเลื่อนเพื่อพิจารณาใหม่อีกครั้งหนึ่งโดยผู้พิพากษาอื่น และถ้าผู้พิพากษาที่พิจารณาอีกครั้งหนึ่งนี้ยังไม่อาจตกลงกันได้ ก็ให้ยกฟ้องโจทก์

(6) คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทำเป็นบันทึกย่อ ๆ ไม่จำต้องทำตามแบบของคำพิพากษาโดยครบถ้วน เว้นแต่คดีจะมีอุทธรณ์ จึงต้องทำคำพิพากษาไว้เป็นหลักฐาน

(7) เมื่อศาลพิพากษาลงโทษ จำเลยอาจอุทธรณ์ไปยังศาลคราวน์คอร์ท หรือศาลแพนกวินส์ เบนซ์ การพิจารณาอุทธรณ์ในศาลคราวน์คอร์ท จะเป็นการพิจารณาใหม่ทั้งหมด โจทก์และจำเลยต้องนำพยานเดิมเข้าสืบใหม่ รวมทั้งอาจนำพยานใหม่เข้าสืบเพิ่มเติมก็ได้ ส่วนการอุทธรณ์ไปยังศาลแพนกวินส์ เบนซ์ เป็นการอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายเท่านั้น

การพิจารณาคดีในประเทศอังกฤษนั้น ศาลมอบหน้าที่การเตรียมและนำพยาน มาศาลไว้แก่คู่ความซึ่งดำเนินการโดยตำรวจหรือทนายความ ซึ่งอาจจะขอหมายเรียกจาก ตำรวจหรือศาลแขวง ฉะนั้น เมื่อถึงวันนัดพิจารณาคดีแล้วคู่ความจะต้อง เตรียมพยานหลักฐาน ต่าง ๆ มาให้พร้อม ศาลจะพิจารณาแต่ละคดีรวดเดียวเสร็จ ไม่มีการเลื่อนไปที่ละเดือนอย่าง ของไทย โดยวิธีการที่ให้ผู้ความจัดเตรียมพยานมาให้พร้อมก่อนเริ่มพิจารณานี้เองที่ทำให้คดีไม่ ค้างในศาลมาก และตัดระเบียบข่มขู่ต่าง ๆ ออก เช่น การให้พยานและคู่ความลงลายมือ ชื่อหลังจากเบิกความเสร็จแล้ว และศาลต้องอ่านให้ฟัง เป็นต้น⁸⁴ ส่วนการดำเนินกระบวนการ พิจารณาคดีอาญาเล็กน้อยใน Magistrates' Court ของอังกฤษนั้น ไม่เคร่งครัดในแบบพิธี เหมือนกับการดำเนินคดีอาญาทั่ว ๆ ไป⁸⁵ และมีการลดขั้นตอนการดำเนินกระบวนการพิจารณา บางขั้นตอนออกไปเพื่อให้การพิจารณาคดีอาญาเล็กน้อยเสร็จไปโดยรวดเร็ว ซึ่งสามารถสรุปไว้ ให้ชัดเจนขึ้น ดังนี้คือ

- (1) การพิจารณาคดีไม่ต้องผ่านการไต่สวนมูลฟ้อง เมื่อมีการเสนอคำฟ้อง ความผิดเล็กน้อย ซึ่งต้องทำการพิจารณาโดย Summary Trial ศาลดำเนินการพิจารณาคดีตัดสิน ได้เลย
- (2) การฟ้องคดีกระทำด้วยวาจาได้ โดยเสมียนศาลเป็นผู้จดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรไว้จกทั้งจึงไม่ต้อง เสียเวลาในการร่างฟ้อง
- (3) การพิจารณาคดีสามารถกระทำลับหลังจำเลยได้ โดยศาลดำเนินการพิจารณาคดีไปฝ่ายเดียว (ex parte)
- (4) ในกรณีที่จำเลยให้การรับสารภาพ ศาลสามารถตัดสินคดีได้ทันทีโดยไม่ต้อง ฟังการสืบพยาน
- (5) ไม่มีกระบวนการพิจารณาคดีโดยลูกขุน ผู้พิพากษามีอำนาจพิจารณา ตัดสินได้เอง

⁸⁴ สรรเสริญ โกรจิติ, "การพิจารณาคดีในศาลอังกฤษ", บทบัญญัติ (2515): 18

⁸⁵ สรรเสริญ โกรจิติ, "ระบบการพิจารณาคดีโดยรวบรัดของศาลอังกฤษ", หน้า

(6) ในการสืบพยานผู้พิพากษาไม่จำเป็นต้องจดบันทึกคำเบิกความของพยาน จำศาลจะเป็นผู้จดบันทึกไว้โดยย่อ

(7) คำพิพากษากระทำโดยย่อ

3. ประเทศฝรั่งเศส

3.1 การแบ่งประเภทของความผิด

ประมวลกฎหมายอาญาของฝรั่งเศสแบ่งความผิดเป็น 3 ประเภท ตามความหนักเบาของโทษ คือ⁸⁶

(1) ความผิดลหุโทษ ได้แก่ความผิดที่มีโทษปรับตั้งแต่ 1 ฟรังก์ ถึง 2,000 ฟรังก์ จำคุกตั้งแต่ 1 วัน - 2 เดือน

(2) ความผิดปานกลาง คือความผิดที่มีโทษปรับเกินกว่า 2,000 ฟรังก์ขึ้นไป หรือจำคุกเกินกว่า 2 เดือน - 5 ปี

(3) ความผิดอุกฉกรรจ์ คือ ความผิดที่มีโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จนถึงโทษประหารชีวิต

3.2 ศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา

ศาลชั้นต้นแยกออกเป็น⁸⁷

3.2.1 ศาลที่ทำการพิจารณาคดีอุกฉกรรจ์ (Cour d'Assises) ศาลนี้ไม่ใช่ศาลที่ตั้งอยู่ประจำแต่เป็นศาลที่ตั้งขึ้นพิจารณาคดีตามสมัยการพิจารณา ซึ่งโดยปกติมีสามเดือน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁸⁶ กูเมน กัทริกริมย์. "การสอบสวนคดีอาญาในประเทศฝรั่งเศส" อัยการนิเทศ (2513) : 335-338

⁸⁷ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, เอกสารการสอนชุดวิชากระบวนการกฎหมายไทยและต่างประเทศ, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : บริษัทรุ่งเรืองการพิมพ์ จำกัด (1977, 2528), หน้า 165-166.

ต่อครั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็นก็อาจเปิดสมัยการพิจารณาเป็นพิเศษได้ การพิจารณาคดีประกอบด้วยผู้พิพากษา 3 คน และคณะลูกขุนซึ่งเลือกจากราษฎร 12 คน ร่วมกันพิจารณาคดี ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ จะ เลือกคณะลูกขุนและ เป็นประธานในการพิจารณาคดี ชักถามจำเลยและพยานกำหนดรูปแบบคำถามสำหรับคณะลูกขุน ปรีกษากับคณะลูกขุนเมื่อมาประชุมกันในห้อง รับคำวินิจฉัยของคณะลูกขุน อ่านคำพิพากษา ผู้พิพากษาอีก 2 ท่าน จะ เป็นผู้สั่ง เกิดการณ์และปรีกษาหารือกับผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ ในการกำหนดโทษถ้าจำเลยถูกพิพากษาให้ลงโทษ

3.2.2 ศาลที่พิจารณาคดีโทษปานกลาง (Tribunaux Correctionnels) แต่ละศาลจะมีหัวหน้าศาล 1 คน ผู้พิพากษาได้ส่วน (Judge d' Instruction) คนหนึ่งหรือหลายคน ผู้พิพากษาธรรมดาคนหนึ่งหรือหลายคน ศาลที่มีผู้พิพากษามากกว่า 5 คนขึ้นไปจะแบ่งออกเป็นคณะ มีรองหัวหน้าศาลควบคุมดูแล และมีการสับเปลี่ยนผู้พิพากษาระหว่างคณะทุกปี เพื่อให้ผู้พิพากษาทุกคนมีความชำนาญงานในกฎหมายหลายลักษณะ ศาลนี้มีอำนาจเป็นศาลได้ส่วนมูลฟ้อง (Judge d' Instruction) ด้วย

ในการพิจารณาคดีต้องมีผู้พิพากษาเป็นองค์คณะตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป องค์คณะผู้พิพากษาจะต้องเป็นเลขคู่เสมอ ทั้งนี้เพราะการพิจารณาพิพากษาคดีต้องใช้เสียงข้างมาก ถ้าผู้พิพากษาไม่ครบองค์คณะอาจเชิญนายความ (Avoue) มาร่วมพิจารณาพิพากษาคดีได้

3.2.3 ศาลที่พิจารณาคดีลหุโทษ/ศาลตำรวจ (Tribunal de Police) ศาลตำรวจ (Tribunal de Police) คือศาลแขวง (Les Tribunaux d' Instance) ที่ทำหน้าที่พิจารณาคดีอาญาลหุโทษ ศาลแขวงเป็นศาลที่ตั้งขึ้นแทนศาล Justice of the Peace หรือ Justice de Paix มีองค์คณะเป็นผู้พิพากษาอาชีพนายเดียว ไม่มีอัตรากำลังผู้พิพากษาของตนโดยเฉพาะ แต่ใช้วิธีแต่งตั้งผู้พิพากษาในศาล Tribunaux Correctionnel ให้ไปปฏิบัติหน้าที่เป็นระยะเวลาคราวละ 3 ปี⁸⁸

⁸⁸ ชาญชัย แสงศักดิ์, "ผู้พิพากษาในประเทศไทย" วารสารกฎหมายปกครอง

เดิมประเทศฝรั่งเศสมีศาลแขวงตั้งอยู่ทุกตำบล (Canton) ทั่วประเทศ ประมาณ พ.ศ. 2501 รัฐบาลฝรั่งเศสเห็นว่า ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่จัดตั้งศาลแขวง ฝรั่งเศสมีการคมนาคมดีขึ้นมาก จำนวนศาลแขวงที่มีอยู่มากมายทุกตำบล (Canton) นั้นเกินความจำเป็นอันเป็นเหตุให้รัฐบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายมากมาย จึงได้มีการปรับปรุงโดยยกเลิกศาลแขวงเดิม (Justice de Paix) เสียทั้งหมดแล้วตั้งศาลแขวงชั้นใหม่ ๆ ที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาสูงกว่าเดิมแบ่งเป็นศาลแขวงคดีอาญาหรือเรียกว่าศาลตำรวจ (Tribunal de Police) และศาลแขวงคดีแพ่ง (Tribunal d'Instance) โดยมีประจำอำเภอละหนึ่งศาล (arrondissement)⁸⁹

ศาลตำรวจ (Tribunal de Police) มีวัตถุประสงค์เพื่อตัดสินคดีเล็ก ๆ ให้เสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็ว ส่วนมากชำระคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดพระราชบัญญัติการจราจร พระราชบัญญัติโสเภณี เป็นต้น⁹⁰

3.3 กระบวนการพิจารณาคดีอาญาที่ทำให้คดีเสร็จไปโดยรวดเร็ว

3.3.1 ก่อนนำคดีอาญามาสู่ศาลตัดสิน (การสอบสวน)

ก่อนนำคดีอาญาไปสู่การพิจารณาในศาลตัดสินนั้น ฝรั่งเศสมีกระบวนการในการสอบสวนผู้ต้องหาที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากระบบการพิจารณาคดีในประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษมาก กล่าวคือ การสอบสวนคดีอาญาอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานสองฝ่ายด้วยกันคือ ตำรวจฝ่ายคดี (La Police Judiciaire) และผู้พิพากษาสอบสวน (Le Juge d'Instruction) การสอบสวนของตำรวจฝ่ายคดีเรียกว่า Inquete ซึ่งมีการสอบสวนเบื้องต้น (Enquete Preliminaire) และการสอบสวนในกรณีความผิดซึ่งหน้า (Enquete en Cas d'Infraction Flagrante) การสอบสวนของผู้พิพากษาสอบสวน เรียกว่า Instruction หรือ Information⁹¹ อย่างไรก็ตามวิธีการสอบสวนดังกล่าวต่างเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์

⁸⁹ เรื่องเดียวกัน. หน้า 43.

⁹⁰ สมบัติ วังตาล, "ศาลตำรวจ," บทบัญญัติ (พ.ศ. 2516) : 458.

⁹¹ ร็อกเมน กัทธกรมย์, เรื่องเดียวกัน

ประสงค์อย่างเดียวกันคือ เพื่อทราบข้อเท็จจริงแห่งการกระทำความผิด เพื่อรู้ตัวผู้กระทำความผิด และ เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานที่จะพิสูจน์การกระทำความผิดนั้นด้วย

การสอบสวนเบื้องต้น (Enquete Preliminaire)

ผู้มีหน้าที่สอบสวนมีอำนาจสอบปากคำบุคคลซึ่งสามารถจะให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่คดี เช่น ผู้เสียหาย ผู้ที่ตำรวจเห็นว่าอาจเป็นพยานได้ ตลอดจนผู้ที่ถูกกล่าวหา หรือต้องสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิด แต่บุคคลเหล่านี้อาจปฏิเสธไม่ยอมมาให้ถ้อยคำก็ได้ การบันทึกการสอบปากคำจะต้องลงวัน เดือน ปี และ เวลาที่สอบถามปากคำ และ เมื่อจบแล้วต้องให้ผู้ให้ถ้อยคำอ่านด้วยตนเอง ผู้สอบสวนมีอำนาจควบคุมผู้ต้องสงสัยที่มีหลักฐานอันควร หรือผู้ที่เห็นว่าการให้การของผู้นั้นอาจเป็นประโยชน์แก่การสอบสวนไว้ได้ แต่ไม่เกิน 24 ชั่วโมง⁹² ถ้าจำเป็นต้องควบคุมไว้เกิน 24 ชั่วโมง จะต้องนำผู้ถูกควบคุมไปพบอัยการ หลังจากอัยการได้ฟังถ้อยคำของผู้นั้นแล้ว อัยการอาจอนุญาตเป็นหนังสือให้ควบคุมไว้ต่อไปได้อีก 24 ชั่วโมง

การสอบสวนเบื้องต้นจะสิ้นสุดลงทันทีที่มีการสอบสวนโดยผู้พิพากษาศาลอาญาฝ่ายคดีธรรมดาอันอาจที่จะสอบสวนเบื้องต้นต่อไป จะมีอำนาจหน้าที่เพียงในฐานะทนายแทนผู้พิพากษาสอบสวนตามที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น เมื่อศาลอาญาฝ่ายคดีทำการสอบสวนเบื้องต้นเสร็จแล้ว จะส่งสำนวนการสอบสวนให้อัยการ เพื่อให้อัยการพิจารณาว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไรหรือไม่ ถ้ามีการควบคุมผู้ต้องหาอัยการจะขอให้ผู้พิพากษาสอบสวนออกหมายขังไว้ สำนวนการสอบสวนเบื้องต้นนี้ใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิด แต่นำหนักในการรับฟัง ย่อมขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้พิพากษา⁹³

การสอบสวนในกรณีความผิดซึ่งหน้า

ใช้เฉพาะในความผิดออกจากรัจ (ความผิดที่มีโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป) และความผิดปานกลาง (ความผิดที่มีโทษจำคุกกว่า 2 เดือนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 5 ปี ปรับเกิน 2,000 ฟรังก์) โทษจำคุก และมีวิธีการสอบสวนรวบรัดเป็นพิเศษ

⁹² เรื่องเดียวกัน.

⁹³ เรื่องเดียวกัน.

ความผิดซึ่งหน้าหมายถึงความผิดซึ่ง

1. กำลังกระทำอยู่ในขณะนั้น
2. เพิ่งกระทำลงสด ๆ
3. ในระยะเวลากระชั้นชิดกับการกระทำความผิด ผู้ต้องสงสัยถูก

ประชาชนไล่ตามจับ และกล่าวหาด้วยเสียงร้องเอะอะ

4. ในระยะเวลาใกล้ชิดกับการกระทำผิด ได้พบผู้ต้องสงสัยมีสิ่งของหรือร่องรอยพิรุณ ซึ่งอาจสันนิษฐานได้ว่า ผู้นั้นได้มีส่วนร่วมในการกระทำผิด
5. ความผิดซึ่งแม้จะไม่เข้าลักษณะดังกล่าวข้างต้น แต่ได้กระทำลงภายในบ้านเรือน และผู้เป็นเจ้าของบ้านได้แจ้งความแก่ัยการหรือตำรวจฝ่ายคดี ขอให้ไปทำการสอบสวน

เมื่อพบการกระทำผิดซึ่งหน้าหรือได้รับแจ้งว่ามีการกระทำผิดซึ่งหน้าเกิดขึ้น นายตำรวจฝ่ายคดีจะต้องรีบแจ้งใ้อัยการ (Procureur de La Republique) ทราบทันทีเพื่อให้อัยการพิจารณาว่าควรจะไปยังที่เกิดเหตุด้วยตนเองและออกคำสั่งต่าง ๆ ตามสมควรหรือไม่ แล้วนายตำรวจฝ่ายคดีจะต้องรีบไปยังที่เกิดเหตุโดยไม่ชักช้าและกระทำการตามที่จำเป็น เพื่อรักษาพยานหลักฐานที่จะสามารถแสดงข้อเท็จจริง ยึดอาวุธ และเครื่องมือที่ได้ใช้หรือตั้งใจจะใช้ในการกระทำผิดและ เป็นผลที่มาจากกรกระทำผิด การจับกุมผู้กระทำผิดอุกฉกรรจ์และความผิดปานกลางซึ่งมีโทษจำคุกนั้น บุคคลทั่วไปมีอำนาจจับกุมได้และนำตัวไปมอบให้แก่ นายตำรวจฝ่ายคดีที่อยู่ใกล้ที่สุด และถ้าปรากฏภายหลังว่าผู้ถูกจับไม่มีความผิด ผู้จับในกรณีเช่นนี้ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งในทางแพ่งและทางอาญา และเพื่อความจำเป็นในการสอบสวนนายตำรวจฝ่ายคดีมีอำนาจควบคุมบุคคลใดที่อาจให้ความรู้เกี่ยวกับการกระทำผิดหรือซึ่ง เห็นว่าจำเป็นต้องควบคุมตัวไปเพื่อตรวจสอบว่าผู้นั้นเป็นใคร แต่ผู้ที่จะสั่งควบคุมได้ต้อง เป็นนายตำรวจฝ่ายคดีเท่านั้น ระยะเวลาควบคุมตัวมีได้ 24 ชั่วโมง เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าว ถ้ามีพยานหลักฐานหนักแน่น น่าเชื่อถือว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิด นายตำรวจฝ่ายคดีจะต้องนำตัวผู้ถูกควบคุมไปยังอัยการ ระยะเวลาในการเดินทางนี้ไม่นับในกำหนดระยะเวลาควบคุม และอาจขอขยายระยะเวลาไปได้อีก 24 ชั่วโมง โดยได้รับอนุมัติเป็นหนังสือจากอัยการ⁹⁴

⁹⁴ โทเมเน กัทธกริรมย์, "อัยการฝรั่งเศส" อัยการนิเทศ 3 (2521) : 283

เมื่อเสร็จการสอบสวนส่งสำนวนให้อัยการแล้วนายตำรวจฝ่ายคดีก็
 หมกหน้าที่ ในกรณีที่ยังการไปยังที่เกิดเหตุด้วย การสอบสวนจะเป็นหน้าที่ของอัยการ อำนาจ
 หน้าที่ของตำรวจฝ่ายคดีจะสิ้นสุดลง แต่โดยปกติอัยการจะมอบหมายให้ตำรวจฝ่ายคดีดำเนินการ
 ต่อไป อำนาจหน้าที่ในการสอบสวนของอัยการต่างไปจากตำรวจฝ่ายคดีคือ 1) อัยการอาจออก
 ไปทำการสอบสวนในเขตซึ่งอยู่ติดต่อกับเขตซึ่งตนมีอำนาจหน้าที่อยู่ได้ 2) อัยการมีอำนาจออก
 หมายให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปยังอัยการได้ หมายนี้สามารถใช้จับผู้ต้องหาได้ทั่วประเทศ อัยการมี
 อำนาจสอบปากคำผู้ที่ถูกนำตัวมาตามหมายนั้น เพื่อให้ทราบว่าผู้นั้นเป็นใคร มีพฤติการณ์ในการ
 กระทำผิดอย่างไร เรียกบุคคลทั้งหลายซึ่งอาจให้ความรู้เกี่ยวกับคดีนั้นมาให้การ⁹⁵ จากนั้น
 อัยการต้องนำตัวผู้ต้องหาไปศาลทันที หรืออย่างช้าที่สุดภายใน 24 ชั่วโมง อัยการมีอำนาจออก
 หมายขังผู้ต้องหาได้ แต่ไม่เกิน 24 ชั่วโมง ส่วนพยานนั้นจะถูกนำตัวไปศาลด้วยวาจา ศาลที่ได้รับ
 รับเรื่องจะดำเนินการพิจารณาทันที แต่ถ้าจำเป็นขอเลื่อนเวลาเพื่อเตรียมคดี ศาลก็จะกำหนด
 ให้นำไม่น้อยกว่า 3 วัน และเมื่อศาลเห็นว่ายังไม่อาจตัดสินคดีได้ทันทีศาลอาจเลื่อนการพิจารณา
 ไปได้⁹⁶

ในกรณีที่ผู้พิพากษาสอบสวนไปยังที่เกิดเหตุด้วย อำนาจในการ
 สอบสวนก็เป็นของผู้พิพากษาสอบสวน แต่ผู้พิพากษาสอบสวนอาจมอบให้ตำรวจฝ่ายคดีดำเนินการ
 ต่อไปได้ และถ้าเป็นกรณีที่ทั้งอัยการและผู้พิพากษาสอบสวนไปยังที่เกิดเหตุ อัยการอาจขอให้ผู้
 พิพากษาสอบสวนเปิดการสอบสวนได้ทันที แต่ถ้าอัยการมิได้ขอ ผู้พิพากษาสอบสวนจะทำการ
 สอบสวนต่อไป ณ ที่เกิดเหตุแต่เพียงในกิจการที่เป็นหน้าที่ของตำรวจฝ่ายคดีเท่านั้น กรณีเช่นนี้
 เมื่อผู้พิพากษาสอบสวน สอบสวนเสร็จแล้วจะต้องมอบเอกสารต่าง ๆ ในการสอบสวนให้แก่
 อัยการเพื่อส่งต่อไป

ถ้าเป็นความผิดลหุโทษ หรือโทษปานกลางซึ่งข้อเท็จจริงไม่ยุ่งยาก
 เช่น คดีที่ผู้ต้องหาสารภาพคดีที่ข้อเท็จจริงรับกันแล้ว ผู้ต้องหาอ้างว่าไม่ต้องรับผิดเพราะเหตุ
 อย่างหนึ่งอย่างใด เช่นนี้อัยการหรือตำรวจฝ่ายคดีจะทำการยื่นฟ้องต่อศาลตัดสินโดยตรง เรียก

⁹⁵ผู้ที่ถูกเรียกจะต้องให้การต่ออัยการ มิฉะนั้นอาจถูกกักขังได้

⁹⁶เรื่องเดียวกัน.

ว่า Citation Directe โดยอาศัยบันทึกการสอบสวนเบื้องต้น (Procesabal) และ ทะเบียนประวัติอาชญากรของจำเลย (Casier Judiciaire) ไม่ต้องส่งสำนวนไปศาลใต้สวน ก่อน

ถ้าเป็นคดีลหุโทษหรือโทษปานกลางที่มีปัญหาข้อเท็จจริงยุ่งยาก อัยการจะส่งบันทึกการสอบสวนเบื้องต้นไปที่ศาลใต้สวนทำการไต่สวนเสียก่อนว่าข้อเท็จจริง เป็นอย่างไรและ เมื่อศาลใต้สวนแล้ว จะส่งสำนวนย้อนมาให้อัยการฟ้องหรือไม่ฟ้องต่อศาล ตัดสินต่อไป

ส่วนความผิดโทษจรรยาบรรณ กฎหมายบังคับให้อัยการต้องส่งเรื่องให้ ศาลใต้สวนทำการไต่สวนก่อนเสมอ อัยการฟ้องคดีโทษจรรยาบรรณต่อศาลตัดสินโดยตรงไม่ได้⁹⁷

การสอบสวนโดยผู้พิพากษา (Instruction)

ผู้พิพากษาสอบสวนเป็นผู้พิพากษาในศาลชั้นต้น (Tribunal de Grand Instance) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยคำสั่งของประธานาธิบดี ตามคำแนะนำของ รัฐมนตรียุติธรรมให้มีหน้าที่ทำการสอบสวนเป็นเวลาคราวละ 3 ปี ในศาลที่มีคดีมากผู้พิพากษา สอบสวนจะทำหน้าที่สอบสวนอย่างเดี่ยวเท่านั้น แต่ในศาลที่มีคดีไม่มาก ผู้พิพากษาสอบสวนใน ฐานะที่เป็นผู้พิพากษาผู้หนึ่ง จะทำหน้าที่พิจารณาคดีด้วย แต่จะต้องไม่ใช้คดีที่ผู้พิพากษาผู้นั้นได้เป็น ผู้ทำการสอบสวนมาแล้ว ผู้พิพากษาสอบสวนนั้นจะทำการสอบสวนเอง โดยลำพังไม่ได้แม้จะเป็น กรณีความผิดซึ่งหน้าก็ตาม ต้องให้อัยการขอให้สอบสวนเท่านั้น

อำนาจของผู้พิพากษาสอบสวนเป็นอำนาจที่จะสอบสวนใน "การกระทำ" ผู้พิพากษาสอบสวน จึงอาจเปลี่ยนแปลงข้อหาสอบสวนได้ การสอบสวนจะกระทำโดยลับในห้อง พิจารณาคดี⁹⁸ ผู้พิพากษาสอบสวนมีอำนาจกว้างขวางมาก คือ อาจทำการทุกอย่างที่เห็นว่าจะ เป็นประโยชน์ในการค้นหาความจริงทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดและในส่วนที่เกี่ยวข้อง

⁹⁷พัฒนากร พ่วงลาภหลาย, กุลพล พลัน, "วิธีพิจารณาความอาญาในประเทศ ฝรั่งเศส (ตอนที่ 1)," วารสารอัยการ 2 (ธันวาคม 2522): 132.

⁹⁸เรื่องเดียวกัน.

ตัวผู้กระทำความผิด ทั้งในด้านที่เป็นผลร้ายและในด้านที่เป็นผลดีแก่ผู้ต้องหา มีอำนาจไปตรวจสถานที่และสิ่งของ ณ ที่เกิดเหตุเช่นเดียวกับนายตำรวจฝ่ายคดี โดยมีจำศาล (Greffier) เป็นผู้ทำบันทึกการตรวจตามคำบอกของผู้พิพากษา แล้วจำศาลและผู้พิพากษาลงนามไว้ ผู้พิพากษาสอบสวนมีอำนาจเรียกบุคคลใด ๆ ซึ่งเห็นว่าคำให้การของผู้นั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการสอบสวนมาเพื่อให้การได้ ถ้าผู้ที่ถูกเรียกไม่มา ผู้พิพากษาอาจขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจบังคับเอาตัวมาได้ ผู้ที่ไม่ยอมมาให้การอาจถูกลงโทษปรับ 400 ถึง 1,000 ฟรังก์ พยานจะต้องให้การตามที่ตนรู้เห็นทั้งหมด จะไม่ยอมมาให้การได้เฉพาะข้อความที่เป็นความลับเนื่องในอาชีพหรือหน้าที่เท่านั้น พยานที่ไม่ยอมสาบานหรือให้การมีโทษเช่นเดียวกันกับพยานที่ไม่มาตามนัด ในการสอบสวนพยานจะถูกแยกกันทีละคน และต้องไม่อยู่ต่อหน้าผู้ต้องหา แต่เมื่อสอบถามผู้พิพากษาอาจให้พยานเผชิญหน้ากับผู้ต้องหา หรือระหว่างพยานด้วยกันเองก็ได้ การให้การของพยานกระทำด้วยวาจาโดยศาลจะเป็นผู้ซักถามโดยละเอียดในกรณีที่พยานโจทก์ให้การแตกต่างกันศาลก็จะถามค้านให้พยานชี้แจง เหตุผลไปในตัว ผู้พิพากษาจะสรุปคำพยานให้จำศาลจดไว้ แล้วให้พยานอ่านด้วยตนเอง และลงลายมือชื่อในคำให้การ พยานอาจขอเพิ่มเติมหรือตัดทอนคำให้การของตนได้ คำให้การทุก ๆ แผ่นจะต้องลงลายมือชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุก ๆ คน คือ ผู้พิพากษาสอบสวน จำศาล พยาน และล่าม (ถ้ามี) มิฉะนั้นคำให้การนั้นใช้เป็นหลักฐานไม่ได้ การชี้ชัดว่าตกเติมต้องทำโดยวิธีการเดียวกัน สำหรับผู้ต้องหานั้น ในการสอบปากคำครั้งแรก ผู้พิพากษาสอบสวนต้องแจ้งการกระทำที่ถูกกล่าวหาให้ทราบ ต่อจากนั้นต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบโดยชัดเจนว่า ผู้ต้องหามีสิทธิที่จะไม่ให้การในทันทีได้ ถ้าไม่แจ้งการสอบสวนนั้นใช้ไม่ได้ และต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบด้วยว่า ผู้ต้องหามีสิทธิที่จะสู้คดีโดยไม่มีทนายความ หรือจะเลือกทนายความเอง หรือจะขอให้ทางการตั้งทนายความให้ก็ได้ ในการนี้ผู้ต้องหาอาจเลือกทนายความหลายคนได้ แต่จะต้องแจ้งให้ทราบว่าทนายความคนใดจะเป็นผู้รับทราบกำหนดนัดและเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อเป็นหลักประกันในการต่อสู้คดีของผู้ต้องหาที่จะไม่ถูกสอบสวนก่อนที่จะได้ปรึกษาทนายความ แต่กรณีความผิดซึ่งหน้าผู้ต้องหาไม่ได้รับหลักประกันนี้ แต่ทนายความจะมีได้เข้าร่วมการสอบสวน เพียงแต่เข้าไปสังเกตการณ์ว่าคำถามใดที่เคลือบคลุมน่าสงสัยหรืออาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดอันจะทำให้ลูกความของเขาเสียผลประโยชน์ไปอย่างไม่มียุติธรรม⁹⁹ การสอบปากคำผู้ต้องหาครั้งต่อไป

⁹⁹ เรื่องเดียวกัน

ผู้พิพากษาต้องนัดแจ้งทนายความของผู้ต้องหาให้ทราบล่วงหน้าทุกครั้ง เพื่อให้ทนายมีโอกาสมาฟัง การสอบปากคำได้ เว้นแต่ผู้ต้องหาจะสละสิทธินี้โดยชัดแจ้ง ในชั้นนี้การที่ผู้ต้องหาไม่ยอมมาที่ การ อาจถูกแปลความหมายไปในทางเป็นผลร้ายแก่ผู้ต้องหาได้

การให้การของผู้ต้องหานั้นแตกต่างกับการให้การของพยาน พยาน จะให้การโดยการเล่าเรื่องและอาจตอบคำถามในตอนหลัง แต่ผู้ต้องหาให้การโดยการตอบคำถามเป็นข้อ ๆ คำถามและคำตอบจะต้องจดไว้ในคำให้การ ซึ่งจะจดไว้เฉพาะแต่ที่เป็นใจความ เท่านั้น และเพื่อความชัดเจนแน่นอนในข้อเท็จจริงผู้พิพากษาสอบสวนอาจให้ผู้ต้องหาเผชิญหน้า กับพยาน หรือกับผู้ต้องหาด้วยกันหรือกับผู้เสียหายได้ ส่วนอัยการนั้นเข้าฟังการสอบสวนได้เสมอ เมื่ออัยการแจ้งให้ผู้พิพากษาทราบว่า จะเข้าฟังการสอบสวนด้วย จำศาลต้องแจ้งกำหนดวัน สอบสวนให้อัยการทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 วันก่อนวันสอบปากคำ ถ้าไม่แจ้งไม่ทำให้การ สอบสวนเสียไป แต่จำศาลจะถูกลงโทษปรับ 10 ฟรังก์ โดยคำสั่งของอธิบดีศาลอุทธรณ์ อัยการ และทนายความอาจถามผู้ต้องหาได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้พิพากษาสอบสวน และในระหว่าง การสอบสวน อัยการอาจขอสูสานานได้ทุกขณะ แต่จะต้องส่งคืนภายใน 24 ชั่วโมง

ในการสอบสวนผู้พิพากษามีอำนาจออกหมายต่าง ๆ ได้ คือ หมาย เรียก (mandat de comparution) ซึ่งใช้เรียกเฉพาะผู้ต้องหาเท่านั้น หมายให้นำตัวมา (mandat d' amener) ผู้พิพากษาจะต้องสอบปากคำผู้ต้องหาที่ถูกนำตัวมาทันที ถ้าไม่อาจทำ ได้ในขณะนั้น ผู้พิพากษาจะสั่งให้ไปควบคุมไว้ ณ ที่ควบคุมเพื่อรอการให้การสอบสวนก็ได้ แต่ต้องไม่เกิน 24 ชั่วโมง หมายขัง (mandat de depot) จะออกได้เมื่อผู้ต้องหามาอยู่ใน อำนาจผู้พิพากษาแล้ว หมายขังจะออกก่อนที่ผู้พิพากษาได้สอบปากคำผู้ต้องหาไม่ได้ และจะออก หมายขังได้ต่อเมื่อความผิดนั้นมีโทษปานกลาง (จำคุกกว่าสองเดือน ปรับกว่า 2,000 ฟรังก์ ขึ้นไป) หรือโทษที่สูงกว่า หมายขัง จะออกได้เมื่อผู้ต้องหาหลบหนี หรืออยู่นอกประเทศ และ โทษในความผิดที่กล่าวหาเป็นโทษปานกลาง หรือโทษที่หนักกว่า¹⁰⁰

¹⁰⁰ โกเมน กัททริกรมย์, "การสอบสวนคดีอาญาในประเทศฝรั่งเศส," หน้า 361-

ผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมไว้ในเรือนจำแห่งท้องที่ของผู้พิพากษาสอบสวน จะต้องได้รับการสอบปากคำภายใน 48 ชั่วโมงนับแต่มาถึง ในความผิดปานกลาง ซึ่งมีโทษจำคุกต่ำกว่าสองปี ผู้ต้องหาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศฝรั่งเศส จะถูกควบคุมเกินกว่า 5 วัน นับแต่ได้ปรากฏตัวต่อผู้พิพากษาสอบสวนไม่ได้ ในกรณีอื่น จะควบคุมผู้ต้องหาไว้ได้ไม่เกิน 4 เดือน

เมื่อเสร็จการสอบสวนแล้ว ผู้พิพากษาสอบสวนจะต้องส่งสำนวนให้ อัยการทาคำแถลง (requisitoire definitif) อัยการต้องส่งสำนวนคืนไปภายใน 3 วัน คำแถลงอาจขอให้ปิดการสอบสวนหรือให้สอบสวนต่อไป ผู้พิพากษาไม่ผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามคำแถลงของอัยการ เมื่อเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้วก็จะออกคำสั่งปิดการสอบสวนซึ่งอาจเป็นคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องก็ได้ การสั่งไม่ฟ้องจะเป็นผลให้การดำเนินคดีนั้นยุติลง ผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมจะถูกปล่อยตัวเมื่อครบกำหนดที่อัยการอาจอุทธรณ์ได้แล้ว (24 ชั่วโมง)

ถ้าผู้พิพากษาสอบสวนเห็นว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดถ้าความผิดนั้นเป็นความผิดอุกฉกรรจ์ จะต้องส่งสำนวนไปยังอธิบดีอัยการศาลอุทธรณ์ เพื่อเสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์ให้สอบสวนต่อไป อธิบดีอัยการศาลอุทธรณ์จะต้องดำเนินการภายใน 10 วัน นับแต่วันได้รับสำนวน ในการพิจารณาสำนวนการสอบสวน ในชั้นอุทธรณ์ คู่ความทุกฝ่ายอาจยื่นคำแถลงเป็นหนังสือ หรือขอแถลงการณ์ด้วยวาจาได้ ศาลอาจเรียกคู่ความมาให้การได้ และอาจดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมได้ ศาลอุทธรณ์แผนกสอบสวนนี้จะ เป็นผู้สั่งฟ้องผู้ต้องหาและให้ส่งไปฟ้องยังศาล Assises คำสั่งนี้เป็นที่สุด¹⁰¹ ถ้าผู้พิพากษาสอบสวนเห็นว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดปานกลาง ผู้พิพากษาสอบสวนจะสั่งให้ส่งไปฟ้องที่ศาล Correctionnel และส่งสำนวนไปที่หัวหน้าอัยการศาลชั้นต้น อัยการส่งต่อไปให้จำศาล เพื่อเรียกผู้ต้องหามาศาลในวันพิจารณาที่ใกล้ที่สุด แต่ต้องใช้เวลาแก่ผู้ต้องหาอย่างน้อย 5 วัน นับแต่วันเรียกถึงวันที่กำหนดให้มาศาล ถ้าผู้เรียกอยู่ในเขตจังหวัดที่ศาลตั้งอยู่ กำหนดเวลานี้จะเป็น 8 วัน ถ้าผู้เรียกอยู่ในจังหวัดที่มีเขตติดต่อ 15 วัน ถ้าอยู่ในเขตจังหวัดอื่น กำหนดเวลานี้จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ถ้าอยู่ไกลออกไป กำหนดที่ยาวที่สุดคือ 5 เดือน ถ้าเป็นความผิดหุโทษจะสั่งให้ส่งไปฟ้องยังศาลตำรวจ

¹⁰¹ธีรพันธ์ รัศมีทัต, กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส (พระนคร: บารุงนุกุลกิจ, 2505), หน้า 22.

(Tribunal de Plice) แล้วส่งสำนวนไปให้หัวหน้าอัยการศาลชั้นต้นซึ่งจะส่งให้ผู้ว่าคดี¹⁰² ดำเนินการต่อไป

3.3.2 กระบวนพิจารณาคดีในศาลตัดสิน

- กระบวนพิจารณาในศาลที่พิจารณาคดีออกจรรยา (Cour d' Assises)

(1) เมื่อเปิดการพิจารณาคดี ขั้นตอนแรกคือการเลือกลูกขุน โดยผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ หลังจากนั้นผู้พิพากษาหัวหน้าคณะจะถามจำเลยเกี่ยวกับ ชื่อ อายุ ที่อยู่ และสถานที่เกิด

(2) เสมียนศาลอ่านหมายฝากขังและคำฟ้องคดี จากนั้นผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ จะอธิบายข้อกล่าวหาแก่จำเลย และประกาศให้อธิบดีประจำศาลอุทธรณ์ (Procureur generale) ซึ่งเป็นผู้ว่าคดีในความผิดออกจรรยา อธิบายหัวข้อของข้อกล่าวหา และรายชื่อของพยานที่จะต้องรับฟัง

(3) ในการสืบพยาน ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ จะเข้ามาต่อสู้และกำหนดฟ้องคดีด้วยการซักถามข้อเท็จจริงอย่างละเอียด เหมือนกับที่จำเลยถูกไต่สวนมาแล้วโดยผู้พิพากษาศาลไต่สวนในการไต่สวนมูลฟ้อง ถ้าคดีนั้นเป็นคดีสำคัญ การซักถามอาจขยายเวลาออกไปอีกหลายวัน โดยถือว่าเป็นสิทธิของผู้พิพากษาที่จะใช้ดุลพินิจในการพิจารณาคดีได้ทุกขั้นตอนของการพิจารณาคดี ในการพิจารณาคดีจำเลยต้องมีทนาย ถ้าจำเลยไม่มีทนาย ศาลต้องตั้งให้

(4) การรับฟังพยานหลักฐาน เริ่มต้นด้วยการฟังพยานที่เข้าในการฟ้องคดีและสุดท้ายรับฟังพยานฝ่ายจำเลย พยานทุกคนต้องสาบานว่าจะให้การโดยปราศจากความเกลียดชัง ความกลัวและพูดความจริงทั้งหมด ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติให้พยานให้การปากเปล่าติดต่อกันไป และจะไม่ถูกแทรกแซงนอกจากผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ จะให้พยานอธิบายเพิ่มเติม (eclaircissements) ในส่วนที่ผู้พิพากษาเห็นว่าจะเป็นการค้นหาความจริง บทบัญญัติดังกล่าวนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้พิพากษา ซักถามพยานได้เป็นเวลานาน

¹⁰² นายตำรวจซึ่งอธิบดีอัยการศาลอุทธรณ์แต่งตั้งให้เป็นผู้ว่าคดี

อย่างไรก็ดีพยานที่นำมาสืบก็คือพยานที่สืบไปแล้วในชั้นไต่สวน ซึ่งบันทึกการไต่สวนที่ศาลไต่สวนทำขึ้นทั้งหมดจะถือ เป็นพยานหลักฐานสำคัญซึ่งศาลตัดสินจะต้องฟังตามนั้นเป็นส่วนใหญ่¹⁰³ การสืบพยานในชั้นนี้จึง เป็นการซักถามข้อความบางข้อให้ชัดเจนขึ้นเท่านั้น และไม่มีการจดคำพยานอีกลูกขุนมีอิสระที่จะถามปัญหาพยานได้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอนุญาตให้จำเลยหรือทนายจำเลยซักถามพยานได้โดยถามผ่านทางผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ ส่วนอัยการได้รับอนุญาตให้ซักถามจำเลยได้โดยตรง หลังจากขออนุญาตจากผู้พิพากษาแล้ว ซึ่งเป็นคำขอที่ผู้พิพากษาจะปฏิเสธมิได้

(5) การแถลงการณ์ปิดคดี เมื่อสืบพยานโจทก์ จำเลยเสร็จแล้ว อัยการจะแถลงการณ์ปิดคดีโดยละเอียด และทนายจำเลยก็จะแถลงแก้โดยละเอียดเช่นกัน

(6) การพิพากษาคัดสิน เมื่อฟังข้อเท็จจริงสิ้นกระแสความแล้ว ผู้พิพากษาและลูกขุนจะประชุมร่วมกัน ผลการประชุมตกลงกันอย่างไรแล้ว ศาลจะเขียนคำพิพากษาอ่านให้คู่ความฟังในวันนั้นเลย¹⁰⁴

- กระบวนพิจารณาโดยรวบรัดในศาลที่พิจารณาคดีลหุโทษ/ศาลตำรวจ (Tribunal de police)

การดำเนินคดีลหุโทษ โดยปกติเป็นหน้าที่ของนายตำรวจ ซึ่งอธิบดีอัยการศาลอุทธรณ์แต่งตั้งให้เป็นผู้ว่าคดีเป็นผู้ดำเนินการ แต่ในคดีลหุโทษที่มีโทษปรับอย่างเดียวไม่เกิน 400 ฟรังก์ เจ้าหน้าที่จะส่งรายงานการกระทำผิดให้อัยการ ถ้าอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าจะใช้วิธีพิจารณาโดยรวบรัดไม่ต้องส่งผู้ต้องหาไปศาลก็ได้ โดยพนักงานจะส่งรายงาน

¹⁰³ศาลไต่สวนมีหน้าที่ไต่สวนพยานหลักฐานทั้งหมดของคดี โดยมีความมุ่งหมายที่จะรวบรวมพยานหลักฐานตั้งแต่เริ่มแรกของทั้งสองฝ่ายไว้โดยเร็วที่สุด มิใช่เป็นเพียงการไต่สวนเพียงต้องการรู้ว่าคดีมีมูลหรือไม่อย่างของไทย และโดยเหตุที่เป็นการไต่สวนโดยผู้พิพากษา และให้โอกาสที่จำเลยจะซักค้านหรือนำสืบต่อสู้ได้ ถ้อยคำสำนวนนี้จึงรับฟังได้ในชั้นพิจารณาพิพากษา

¹⁰⁴สมคิด ณ นคร, "การพิจารณาคดีอาญาในศาลฝรั่งเศส," ดุลหาท 11 (พ.ค. 2507) : 7-8.

นั้นไปให้ผู้พิพากษาในศาลตรวจ ผู้พิพากษาจะมีหนังสือแจ้งให้ผู้ต้องหาชำระค่าปรับที่มีอัตรากำหนดไว้ตายตัวไปชำระ ถ้าผู้ต้องหายอมไปชำระค่าปรับคดีเป็นอันเสร็จสิ้นและสำหรับความผิดเกี่ยวกับกฎหมายจราจรที่มีโทษปรับอย่างเดียวไม่เกิน 40 ฟรังก์ ผู้กระทำความผิดอาจชำระค่าปรับตามอัตราที่กำหนดไว้ตายตัวแก่เจ้าพนักงานผู้พบการกระทำความผิดทันทีได้ เจ้าพนักงานผู้รับค่าปรับจะทำการรายงานส่งให้อัยการตรวจ ถ้าอัยการเห็นว่าการชำระค่าปรับนั้นถูกต้องตามกฎหมายแล้ว คดีความผิดนั้นเป็นอันเลิกกัน ถ้าเห็นว่าไม่ถูกต้องก็จะสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปฟ้อง¹⁰⁵

การพิจารณาคดี ถ้าเป็นคดีที่รับสารภาพเจ้าหน้าที่หน้าบัลลังก์จะกล่าวถึงเรื่องที่พิจารณา เรียกชื่อจำเลย จำเลยจะมาศาลหรือไม่ก็ได้ เพราะผู้ว่าคดีเตรียมเรื่องมาให้เรียบร้อยแล้ว จำเลยอาจมีหนังสือมอบหมายให้ผู้อื่นมาแทน หรือให้ทนายความมาแทนก็ได้ ถ้าจำเลยมาด้วยตนเองก็จะขานรับว่ามาด้วยตนเอง เจ้าหน้าที่หน้าบัลลังก์จะสอบถามถึงที่อยู่และอาชีพ สำหรับจำเลยที่ไม่ได้มาด้วยตนเอง มอบหมายให้ผู้อื่นมาแทน ก็จะมอบหลักฐานให้จำศาล และแจ้งว่าตนได้รับมอบอำนาจให้มาแทน จำเลยที่มาศาลได้เปรียบในการแถลงต่อศาลขอความเห็นใจ ศาลมักจะปราณีลงโทษเบากว่าจำเลยที่ละเลยไม่มาด้วยตนเอง¹⁰⁶

เมื่อศาลตัดสินแล้วก็ยังมีหมายแจ้งให้ไปเสียค่าปรับ ค่าปรับไม่ได้เสียในวันนั้น เพราะต้องนำค่าปรับไปชำระยังสถานที่อีกแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นที่รับเงินค่าปรับของรัฐบาลโดยเฉพาะ สถานที่แห่งนี้ชื่อ แองวาสิต (INVALIDE) การตัดสินคดีแบ่งออกเป็นตอนเช้าและตอนบ่าย คดีวันละประมาณ 400 เรื่อง ตอนเช้าตัดสิน 200 เรื่อง ตอนบ่ายตัดสินอีก 200 เรื่อง ผู้พิพากษา ผู้ว่าคดี จำศาล และเจ้าหน้าที่หน้าบัลลังก์แบ่งออกเป็น 2 ชุด ชุดละครึ่งวัน เพื่อต้องการให้เจ้าหน้าที่แต่ละคนได้ทำงานในห้องทำงานอย่างน้อยครึ่งวัน

สำหรับคดีที่ปฏิเสธ ศาลจะนัดไว้อีกวันหนึ่งต่างหาก แต่ใช้การพิจารณาโดยรวบรัดมาก เมื่อเริ่มสืบพยานเจ้าหน้าที่หน้าบัลลังก์จะเรียกพยานเข้าสืบ โดยเรียกหมายจากพยาน แล้วให้พยานรับคำสาบาน ศาลมักจะเตือนพยานให้เบิกความไปตามความจริง และกล่าวถึงโทษที่จะลงหากพยานเบิกความเท็จ ศาลถามพยานและพยานเบิกความเป็นใจความ

¹⁰⁵ กูเกน กัททริมย์, "อัยการฝรั่งเศส," หน้า 286.

¹⁰⁶ สมบัติ วังตาล, เรื่องเดียวกัน.

สั้น ๆ ว่าเห็นเหตุการณ์หรือไม่ จำศาลเป็นผู้บันทึกไว้ ผู้พิพากษาเพียงจดไว้บ้างเป็นส่วนตัว เพื่อเตือนความจำ ไม่มีการอ่านบันทึกที่จำศาลจดไว้ฟัง ซึ่งต่างกับศาลไทยผู้พิพากษาเป็นผู้จดคำพยานแล้วยังต้องอ่านให้ฟังอีกด้วย การปฏิบัติดังกล่าวของศาลตำรวจนั้น ฝรั่งเศสถือว่าเป็นการพิจารณาต่อหน้าศาลแล้ว ศาลก็พิเคราะห์จากสิ่งที่เกิดต่อหน้าศาลในการพิจารณาแต่ละคดีมีพยานโจทก์ประมาณ 3 คน เมื่อเสร็จคดีทนายจำเลยมักจะแถลงด้วยวาจา คดีที่มีค่าเสียหายทางแพ่ง ถ้าศาลพิพากษาลงโทษก็มักจะระบุด้วยว่าลงโทษทางอาญาอย่างไร ทางแพ่งอย่างไร ณ ขณะเดียวกัน จำศาลเป็นผู้บันทึกไว้

คดีเกี่ยวกับโสเภณีนั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก ค่าปรับแตกต่างกัน เช่นหญิงมีบุตรมาก เป็นโสเภณีเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวถูกปรับต่ำกว่าหญิงสาวที่เป็นโสเภณีมาก โสเภณีที่เข้าคุกชายถึงตัวถูกปรับสูงกว่าโสเภณีธรรมดาซึ่งนับว่าเป็นธรรมดา

เมื่อพิจารณาขั้นตอนการดำเนินกระบวนการพิจารณาของฝรั่งเศสแล้ว เห็นได้ว่า มีลักษณะพิเศษที่สำคัญหลายประการที่ส่งผลให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีของฝรั่งเศสดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ดังจะได้ยกมาพิจารณาเป็นข้อสังเกตไว้ดังนี้คือ

(1) ลักษณะการค้นหาความจริงในศาลของฝรั่งเศส เป็นภาระของศาลแทบทั้งหมด ผู้พิพากษาเป็นผู้ซักถามพยานเองตลอดเรื่อง คู่ความหรือทนายความจะถามพยานได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้พิพากษา ทำให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาของฝรั่งเศสเป็นไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

(2) เนื่องจากถ้อยคำสำนวนในศาลได้ส่วนสามารถรับฟัง เป็นพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาได้ การสืบพยานในศาลตัดสินจึงเป็นการเรียกพยานที่สืบในศาลได้ส่วนมาสืบเพิ่มเติมอีกครั้ง เพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงชัดเจนยิ่งขึ้น การสืบพยานจึงไม่จำเป็นต้องกระทำอย่างละเอียดเหมือนในศาลได้ส่วน กระบวนการพิจารณาจึงเสร็จไปได้รวดเร็ว

(3) ในชั้นพิจารณาคดีจะไม่มีการจดคำพยานอีก การสืบพยานแต่ละปากจึงเสร็จไปได้อย่างรวดเร็ว

(4) เนื่องจากทนายจำเลยจะถามพยานได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้พิพากษา และต้องเป็นการถามผ่านผู้พิพากษาเท่านั้น ทำให้ทนายจำเลยหมดโอกาสที่จะถามนำลงพยานออกนอกเรื่องไปได้ เพราะผู้พิพากษาอาจเปลี่ยนคำถามให้เข้าใจง่าย ๆ และบางครั้งอาจอธิบาย

ให้พยานฟังด้วยว่าคำถามมีความหมายแค่ไหน อย่างไร พยานจึงสามารถเข้าใจและตอบคำถามได้รวดเร็ว และไม่ต้องเสียเวลากับการใช้เทคนิคในการดำเนินคดีของทนายความ

(5) การถามค้านของทนายจำเลยเพื่อให้พยานให้การแตกต่างกัน แต่จะไม่ปรากฏเลยในการพิจารณาคดี เพราะในศาลไต่สวนผู้พิพากษาได้ดำเนินการซักถามพยานมาโดยละเอียดแล้ว การที่พยานจะให้การแตกต่างกันก็จะปรากฏตั้งแต่ชั้นไต่สวนแล้ว ซึ่งศาลก็จะทำการถามค้านพยานให้ชี้แจงเหตุผลไปในตัวอยู่แล้ว อีกทั้งศาลไต่สวนมีอำนาจที่จะดำเนินการเรียกพยานมาเผชิญหน้ากัน หรือเผชิญหน้ากับผู้ต้องหา แล้วซักถามพร้อมกันเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง เป็นยุติด้วย

ส่วนการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาเล็กน้อยในศาลตำรวจ (Tribunal de Police) ของฝรั่งเศสนั้น ไม่เคร่งครัดในแบบพิธีเหมือนกับการดำเนินคดีอาญาทั่ว ๆ ไป และมีการลดขั้นตอนการดำเนินกระบวนการบางขั้นตอนออกไป เพื่อให้การพิจารณาคดีอาญาเล็กน้อยเสร็จไปโดยรวดเร็ว ซึ่งสามารถสรุปไว้ให้ชัดเจนขึ้นดังนี้คือ

(1) การพิจารณาคดีไม่ต้องผ่านกระบวนการในศาลไต่สวน เมื่อมีการเสนอคำฟ้องศาลดำเนินการพิจารณาคดีตัดสินได้ทันที เว้นแต่เป็นกรณีที่ยังการเห็นว่ามีปัญหาข้อเท็จจริงยุ่งยาก

(2) การพิจารณาคดีสามารถกระทำลับหลังจำเลยได้ โดยจำเลยอาจมีหนังสือมอบหมายให้ผู้อื่นมาฟังการพิจารณาแทน

(3) ในกรณีที่จำเลยให้การรับสารภาพ ศาลสามารถตัดสินคดีได้ทันทีโดยไม่ต้องฟังการสืบพยาน

(4) ไม่มีกระบวนการพิจารณาคดีโดยลูกขุน

(5) พยานจะเบิกความเป็นใจความสั้น ๆ ว่าเห็นเหตุการณ์หรือไม่ เมื่อเกิดข้อสงสัยศาลจึงจะทำการซักถามพยาน ซึ่งต่างจากการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาทั่ว ๆ ไปที่ศาลสามารถเข้ามาดำเนินการซักถามตั้งแต่เริ่มการพิจารณา

(6) ในการสืบพยาน จำศาลจะเป็นผู้จัดบันทึกไว้ ผู้พิพากษาเพียงแต่จดบันทึกไว้เตือนความจำเท่านั้น ไม่มีการอ่านบันทึกที่จำศาลจดมาให้ฟัง หรือต้องให้พยานลงลายมือชื่อไว้ เหมือนกับการสืบพยานในศาลไต่สวนแต่อย่างใด